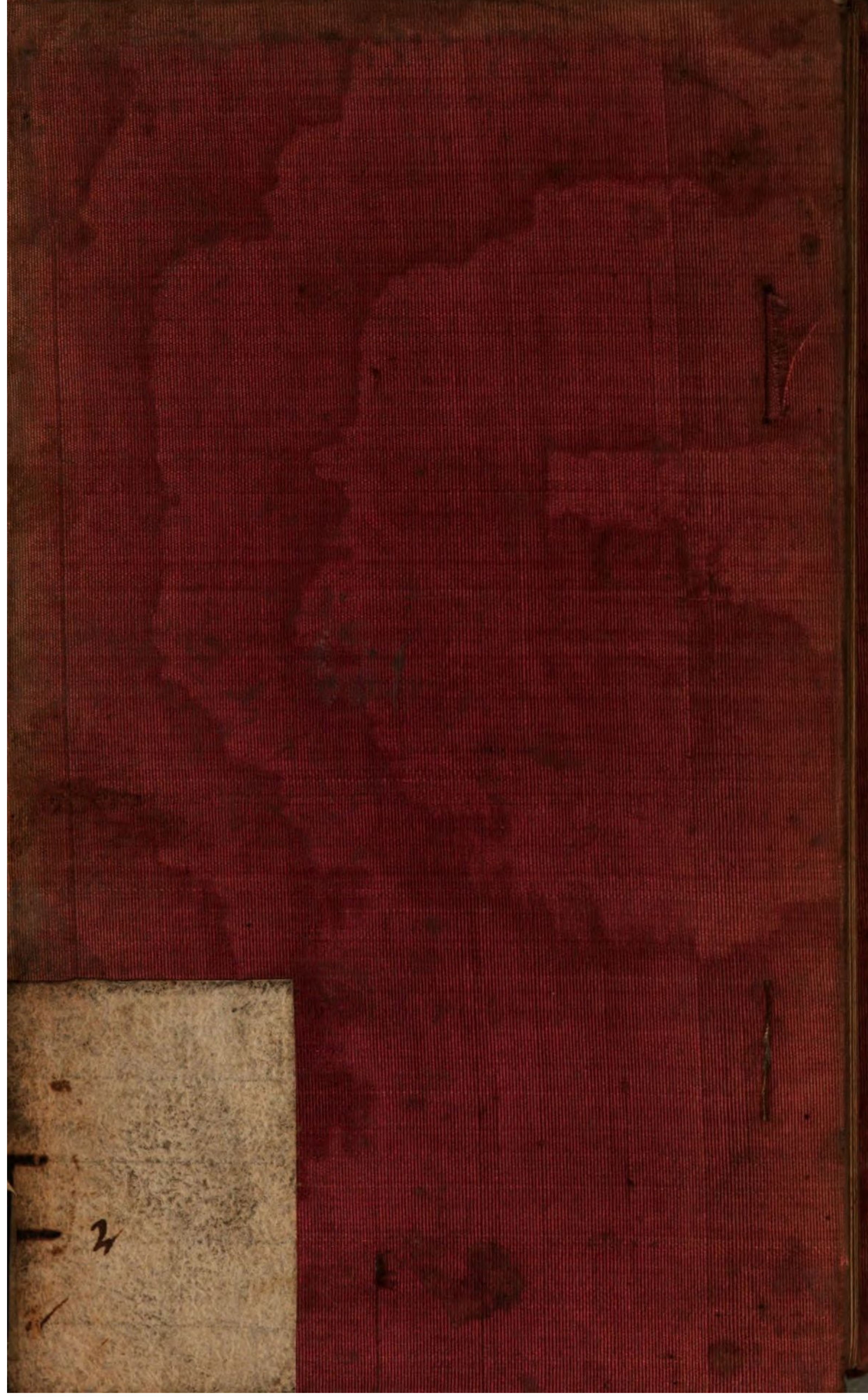

— 2

<36635322050015

<36635322050015

Bayer. Staatsbibliothek

S

Diff 935.

F O R U M
S A C R U M
CASUUM RESERVATORUM.

Seu
TRACTATUS,
Theologico - Canonicus:
De Casibus reservatis in genere,
& Specie;

Ad Lib. V. Decretal. Tit. 38.

De Pœnitentiis, & Remissionibus.

PARTIS PRIMÆ CAPUT PRIMUM,
De Casibus Reservatis in genere,

Publicæ Disputationi expositum

In Episcopali Lyceo Frisingensi:

P R Æ S I D E

P. ANSELMO ERB, O.S.B. ex Lib.

Imper. Exempto Monasterio Ottoburano, SS.

Theol. Candidato Examinato, U. J. D. Episcopalis
Lycei p. t. Regente, & SS. Can. Professore Ord.

Defendentibus

Multum Reverendis, ac Doctissimis DD.

JOAN. GEORGIO PAURNSCHNEIDER,

THOMA STROBEL, & BLASIO STIFFTL, Epi-
scopalis Seminarii Alumnis Presbyteris, SS. Theol.
& SS. Canonum Candidatis.

Ad diem 5. Septembris, Anno 1726.

Horis ante - & pomeridianis.

FRISINGÆ, Typis Joannis Christiani Caroli Immel,
Typograph. Episcopali.

Bayerische
Staatsbibliothek
München

REVERENDISSIMIS,
ILLUSTRISSIMIS,
PERILLUSTRIBUS:

Plurimùm Reverendis,
Prænobilibus, Nobilibus
Clarissimis:

Admodùm Reverendis,
Eximiis, Doctissimis
Dominis, Dominis

SACERDOTIBUS

Per

Diœcesin Frisingensem.

Ad

ANIMARUM CURAM

expositis &c.

Dominis, Dominis per-
quàm Gratosos, observan-
dissimis, Colendissimis &c.

SI ea est communis, ut nemo
nescit, quorumvis Clientum ob-
ligationis observantia, ut Patro-
nos, ac Mœcenates suos possibili quo-
vis obsequiorum genere venerari, gra-
túmque in eosdem, & Beneficiorum
memorem comprobare animum nun-
quam non allaborent; haud sanè per-
spectum habemus, quò excusationis
velamine tueri nos possemus, si no-
stro hac in parte muneri, quò uni-
verso hujus Diœceseos Frisingensis Ve-
nerabili Clero ponderosís profectò ti-
tulís obstrictos nos vel inviti fateri de-
bemus, & lubentes fatemur, deesse
sustineremus. Et quamvis hocce ob-
liga-

ligationis nostræ officium de condigno
adæquare opis non sit nostræ, quan-
tum tamen pro virium tenuitate licet,
idipsum neutiquam negligere partium
nostrarum esse duximus. Quam ob
rem velut vehementi quodam debitæ
gratitudinis impulsu provocati, in de-
voti animi argumentum hæc Theſium
pagellas, ceu fructus ex fœcundo ſa-
cratiorum Scientiarum agro collectos
Dominis, Dominis, ac Patronis no-
ſtris obſervandiſſimis in humillimum
obſervantiæ obſequium venerabundi
offerimus, Eorúmque ſacro Nomini
illô, quô par eſt, devoti animi affectu,
& bonâ, ût ſperamus, veniâ inſcribi-
mus. Et ſanè, quò aliò ſtudiorum
noſtrorum labores properarent, niſi
ad illos, quorum communi beneficen-
tiâ, largîſque mediorum ſubſidiis, ac
gratiarum favoribûs, magna ex parte,
in Episcopali hoc Friſingensi Semina-
rio alimur, omnibûsque ad perficien-
da ſtudia noſtra vel neceſſariis, vel op-
portunis abundè inſtruimur. Præte-
rea

rea non abs re ipsum Tractatûs hu-
jatis sacrum argumentum ejusmodi
sibi Patronos jure suo deponere vide-
tur, qui illud in se susceptum gerunt
Curæ Pastoralis officium, cujus in tri-
bunali sacro potestatem juxta sanioris
Theologiæ, & SS. Canonum sancita, exa-
minat, ventilat, atque dilucidat. Dum
verò hoc Opusculum Theologico-Ca-
nonicum ceu debitæ gratitudinis, &
observantiæ canonem rependimus, ab
impositæ obligationis dñici onere ab-
solutionem neutiquam flagitamus, cui
velut Casui perpetuâ reservatione affe-
cto semper nos obnoxios profitebi-
mur

Æternùm devoti Clientes

Joann. Georgius Paurnschneider,
Thomas Strobl, & Blasius
Stiftl, Episcop. Cleric. Semin.
Alumni, Presbyteri.

AD LECTOREM.

Sacrum ad Forum te provoco, Lector benevole; non quidem, ut iudiciò tecum contendam, sed absolutionem benignè obtineam, si quid hocce in Opusculo accusatione dignum reprehenderis. Ut primos Juris Canonici labores sacro consecrarem foro, argumenti præsentis utilitas, præstantia & gravitas impulere, cujus exactam, atque sanioris Theologiæ principiis, & SS. Canonum sancitis ad-mensuratam notitiam munus Viri Ecclesiastici Ani-marum Curæ devoti præ primis exposulat. Duas præfixæ materiæ destinavi partes, quarum prima præter tractationem genericam Casuum Reserva-torum, dabit explicationem quoque specificam Cen-surarum, ac Casuum, qui & S. Pontificis, & Reve-rendissimi Ordinarii Frisingensis sacro tribunali dignoscuntur reservati. Pars secunda Jurisdictio-nem examinabit, & potestatem absolvendi à reser-vatis. Ubi Partis primæ Caput primum, quod isthæc complectuntur folia, & tu benevolè fueris am-plexus, suscepti, & concepti Tractatûs membra re-liqua deinceps subsequantur, ut corpus perficiatur integrum. Cæterum quia sine peccato tractare de peccatis vix alicui concessum est, quidquid piaculi hîc notaveris, superiorum iudicio tribunalium, ac Sacræ Romanæ Ecclesiæ iudicio demissè subjicio.

APPRO-

APPROBATIO THEOLOGICA.

LEgi præsentēs Theses de *Foro sacro Casuum Reservatorum*, nihilque in iis, quod vel contra regulas fidei, vel contra bonos mores pugnaret: imò Clarissimus Author præcipuas in ea quæstione difficultates ad sacræ The- midis amussim exactissimè tractat, lu- cidissimè explicat, felicissimè resolvit. Materiam amplam mittit in compen- dium, confusam redigit in ordinem, summè arduam, periculosisque inter- ceptam scrobibus æquat ad securita- tem. Quare dignissimas censeo, quæ & pro multorum utilitate, & pro sin- gulari Authoris gloria publicam lucem aspiciant. Frisingæ 2. Septembr. 1726.

P. Leonardus Kloz, Ord. S. B.
in exempto Monast. Wesso-
brunensi Professus, SS. Theol.
Doct. & Professor, ac p. t. in
cod. Lyceo Studiorū Præfekt.

PARS I.

De

Reservatione Casuum.

CAPUT I.

De Reservatione in Ge-
nere.

UT primo à Capite tractationem
de *Casuum Reservatione in ge-
nere* auspicemur, & ordinata
docendi methodus, & præsentis ar-
gumenti in multa & diversa objecta
diffusi ac confusi necessitas exposu-
lat. Dum autem hoc in Capite na-
tura, diversitas, finis, objectum,
subjectum activum, & passivum,
nec non effectus, ac contraria Reser-
vationis expenduntur, principia ja-
ciuntur, & regulæ, secundum quas
Amen-

mensuranda veniunt , quæ in sequentibus de *Reservatione in specie*, item de *Potestate absolvendi à reservatis* dicenda restant.

S E C T I O I.

De Natura , diversitate ac fine Reservationis.

§ I.

*Quid nominis & rei Reservatio
Casuum.*

- I. **C**asus vulgariter significat I. inopinatum eventum ; quò sensu in l. *In rebus* 18. pr. ff. *commodati*. dicitur, neminem teneri præstare *casus*, quibus resisti non possit. II. Tum à Theologis, tum à Juristis accipitur pro *facti contingentia*, prout objectum constituit alicujus quæstionis pertinentis ad mores ex principiis Theologicis, vel Canonum, ac Legum sancitis decidendæ. Quâ ratione scribitur in l. *neq leges* 10. ff. *de LL.* nequè leges, nequè *Senatus consulta* ita scribi possunt, ut omnes *casus*, qui quandòque inciderint, comprehendantur. III. Proprius ad rem nostram *Casus* denotat *peccatum*. Quâ in acceptione aliquando strictius sumitur pro peccato duntaxat secundum

cundum se ; aliquando latius , prout tam peccatum , quàm annexam illi censuram excommunicationis comprehendit. Ita in *Extrav. etsi dominici 3. de Pœnit. & Remiss. inter comm.* peccata , & illi connexæ censuræ , quæ in Bulla Bœnæ , aliisque constitutionibus notantur , *Casus* appellantur. Pariter in Tridentino *Sess. 14. de Pœnit. cap. 7. circa fin.* crimina & censuræ reservatæ , de quibus prius erat sermo , *Casus* vocantur , in *ψ. cum nihil possint in casibus reservatis &c.* Unde Suarez *de Censur. disp. 7. sect. 4. n. 13.* docet , quòd usitato more loquenti , nomine casuum reservatorum etiam illi veniant intelligendi , qui censuram habent annexam. Idem comprobat Lezana in *summa quest. regul. to. 3. V. Casus reservati. n. 1.* de quo seq. §. II. Secundum hanc postremam acceptionem Casuum reservationem ita describo :

Quod sit ordinatio , quâ legitimus superior jurisdictionem fori pœnitentialis inferioribus in aliqua peccata admittit , & limitat. Ita quoad rem omnes. 2.

Dicitur I. *Ordinatio* , sive enim reservatio fiat per legem , & statutum , ut frequentius affolet , sive per speciale præceptum , in hoc cum aliis legibus , ac præceptis genericè convenit , quòd sit *ordinatio*, 3.

tio , hoc est , rationabilis dispositio , ac jussio recto ordine , ac fine interposita.

4. Dicitur II. *Quâ legitimus Superior.* Ut denotetur , quòd reservatio casuum fieri nequeat , nisi ab illo , qui eâ prærogativâ eminet , cui alter quoad approbationem , jurisdictionem , seu administrationem Sacramenti poenitentiae aliquâ ratione subordinatur. Bonacina de *Sacr. Poenit. disp. 5. quest. 7. pun. 5. S. I. n. 2.*

5. Dicitur III. *Jurisdictionem fori poenitentialis.* Ubi ex certa & catholica sententia supponendum , quòd in legitimo Poenitentiae Ministro præter *Ordinem sacerdotalem* , de quo Trid. *sess. 14. de poenit. cap. 6. & Can. 10.* & debitam approbationem ab Ordinario obtentam , de qua idem Tridentinum *Sess. 23. de refor. cap. 15.* prærequiratur *Jurisdictio* ; cujus necessitatem laudata S. Synodus *Sess. 14. de poenit. cap. 7. circa princip.* hiscè definit : *Persuasum semper in Ecclesia Dei fuit , & verissimum esse Synodus hæc confirmat , nullius momenti absolutionem eam esse , quam Sacerdos in eum profert , in quem ordinariam , aut subdelegatam non habet jurisdictionem &c.*

6. Ex quibus colligo primò , isthanc jurisdictionem adæquatè distinctam esse à potestate illa , quæ ex ordine , ac charactere Sacerdotali præcisè profluit : quia in præ-
- ci-

citatis verbis supponitur , quòd aliquis possit esse Sacerdos , & tamen carere omni jurisdictione pœnitentiali. Nec etiam insinuata divisio jurisdictionis in ordinariam , & delegatam ulla ratione convenire valet potestati à characterè Sacerdotali præcisè promananti.

Colligo secundò , menti ac verbis Tridentini non adeò admensuratam esse illam à multis Theologis receptam explicationem jurisdictionis sacræ , quâ dicunt , eam solummodo consistere in assignatione subditorum in quos potestas clavium per ordinationem de se plenariè jam accepta exerceatur. Nam imprimis hæc assertio , contra mox dicta , potestatem ordinis , & jurisdictionis non sufficienter discernit. Deinde si autoritas absolvendi per ordinationem de se jam plenà collata , nec aliud deesse dicatur , quàm designatio subditorum , cum aliquo fundamento vix explicatur , quâ ratione absolutio invalida esset , quam simplex Sacerdos illi impertiretur , qui se spontè subjiceret , & sacramentaliter accusaret. Quæ enim ex potestate ordinis secundum se dependent , Ecclesiæ prohibitio sufflaminare & invalidare nequit. Patet exemplò Episcoporum titularium , quod apud Salmanticenses *Theol. Moral. to. I. tract. 6. cap. II. n. 5.* adversa-

7.

rii hoc in puncto assumunt : licet isti designatos subditos non habeant (qui tamen ex ordinatione Ecclesiæ ad actus ordinis Episcopalis requiruntur) ea tamen Sacramenta , ut Confirmationis & Ordinis , quorum collatio à charactere Episcopali dependet , validè conferunt omnibus , quotquot , etiam contra Ecclesiæ prohibitionem , eisdem sese quoad hæc subjiciunt. arg. *cap. 1. de ordin. ab Episc. qui renunt.* & Gonzalez ibid. n. 2. Uterius S. Concilium *præcit. loc.* in V. *quam Sacerdos in eum profert* , in *quem ordinariam aut subdelegatam non habet jurisdictionem* , loquitur de jurisdictione absolventis , & subjectione pœnitentis ceu de duobus correlativis ; ergò ex modò loquendi ibidem usitato jurisdictione non in sola assignatione subditi , sed in morali potestate ex parte Sacerdotis se tenente consistit , & quidem tali , quæ *ex simplici injunctione hominis* (intellige , autoritate divinitùs collatâ ad hoc instructi) *accedit* , ut loquitur S. Thomas 2. 2. q. 39. *art. 3. in c.* & etiam à charactere abesse potest. Pluribus hoc punctum examinat , & more suo præclarè explicat Eximius Suarez to. 4. in 3. part. D. Th. disp. 26. sect. 3. per tot. Quia verò potestas jurisdictionis pro subiecto passivo respicit subditos , facile admiserim , quòd , cum alicui Sacerdoti deferretur

fertur jurisdictio, etiam assignentur subditi, & vicissim. Sed hæc designatio ipsam jurisdictionem in recto non constituit.

Ad normam igitur, quâ Canonum ac Legum Interpretes Jurisdictionem fori externi judicialis accipiunt, & definiunt per modum qualitatis, ac potestatis moralis, Sacra hæc Jurisdictio fori pœnitentialis concipi & explicari debet, quia juxta insinuata per Tridentinum *cit. cap. 7.* hæc cum illa convenientiam habet. Quem in finem sequens quadrat definitio: *Est potestas publica jus & sententiam dicendi in foro pœnitentiali de peccatis fidelium ritè expositis.* Hæc de jurisdictione, cujus notio ad reservationis intelligentiam necessaria est.

Dicitur IV. in nostra definitione reservationis: *Inferioribus*, qui terminus explanationem recipit ex dictis n. 4. Certum siquidem principium est, quòd inferior eò titulò, quò inferior est, superioris potestatem nequeat circumscribere, & jurisdictionem limitare arg. *cap. inferior 4. dist. 21. cap. cum inferior 16. de M. & O.* Idè est de illa persona, quæ respectu alterius est æqualis: cum par in parem non habeat potestatem. Hac particulâ etiam implicitè innuitur, reservatione ita potestatem omnium subordinatorum arctari, & ab ea casus causasque certas excipi, ut ad ipsius

Superioris , vel quos specialiter designârit, cognitionem & absolutionem referri debeant. Quare sicut in utrôque foro externo canonico & civili scimus, Judices constitui subordinatos , quibus Jurisdictio certas in causas ita conceditur , ut simul denegetur in alias graviores ; ita in foro pœnitentia-
 li per interpositam reservationem Confessariis inferioribus quoad determinata peccata facultas judicandi & absolvendi sic adimitur , ut in ordine ad cætera concedatur & permittatur , horum intra sphæram limitata. Quibus Reservatio discrepat à censuris ecclesiasticis , ut sunt excommunicatio major, suspensio ab officio , per quas jurisdictio sacra fori pœnitentialis universaliter vel adimitur , vel impeditur.

- II. Potest autem dicta ademptio , & limitatio fieri dupliciter ; primò *directè* , cum videlicet Superior illorum Confessariorum jurisdictionem circumscribit , quibus ipse eandem immediatè concessit sive cum officio , sive per specialem delegationem. Quâ ratione sumus Ecclesiæ Monarcha & Christi Vicarius per reservationes sibi factas omnium inferiorum jurisdictionem directè tollit ac limitat. Secundò *indirectè* , dum Superior Ecclesiasticus quorundam Confessariorum sacram jurisdictionem arctat , quam
 ab

ab illo immediatè non receperunt, quoad ejus usum tamen, ex altiori ordinatione, ab eodem certa ratione dependent. Ita per reservationem factam à Reverendissimis Ordinariis *indirectè* arctatur & limitatur jurisdictio, quam ad absolutionem secularium Regulares immediatè quidem habent ex privilegio & concessione Sacræ Sedis Apostolicæ, ut cum communi sententia tenet Pignetellus to. 4. consult. 163. n. 2. & 12. Sed ex dispositione ejusdem S. Sedis hujus jurisditionis usus ita circumscribitur, ut in peccata per reservationem Ordinariorum affecta & excepta se extendere non valeat, quemadmodum infra suo loco probabitur. Ex dictis.

Colliges I. Quòd Reservatio casuum 12. directè afficiat Confessarios inferiores, jurisditionem, quæ penes ipsos residet, limitando; & indirectè solùm pœnitentes, in quantum jam per talem Confessarium à peccatis exceptis absolvi nequeunt. Eruitur ex definitione reservationis communiter recepta, & ex Trident. *Sess. 14. de Pœnit. cap 7. in V. Sacerdotes cum nihil possint in casibus reservatis &c.* quibus innuitur, per reservationem demi Confessariis jurisditionem in reservata, adeoque eosdem directè affici. Fagnanus ad cap. *Omnis 12. de Pœnit. & Remiss. n. 83. & seqq.* Bor-

donus *Variar. resol part. I. resolut. 37. n. 3.*
 Moronus *responso 19. n. 19.* Reiffenstuel
Theol. Moral. tract. 14. distinct. 9. n. 2.

13. Colliges II. Casum reservatum describi, quod sit peccatum, ad cuius absolutionem Confessariis inferioribus nulla jurisdictio competit. Quale verò debeat peccatum esse, ut reservetur, dicetur *sect. 3.*

14. Colliges III. Ad casus reservados propriè ac simpliciter non referri illud peccatum, à quo certis in circumstantis & speciali ex ratione Confessarius non potest absolvere, dum interim omnibus aliis, & huic ipsi Confessario, extra designatas circumstantias, illius absolutio permittitur. Exemplum suppeditant Diœcesis Mediolanensis, & aliæ, in quibus, teste Bonacina de *Sacram. Pœnit. disp. 5. quæst. 7. punct. 5. §. 5. n. 10.* in tabula casuum reservatorum sub excommunicatione Episcopo reservata inhibetur, ne Sacerdos complex & particeps delicti mortalis ab eodem socium vel sociam absolvat. Quamvis igitur in tale peccatum sub his circumstantiis complex jurisdictionem non habeat; ideo tamen sub casibus reservatis propriè non comprehenditur, quia respectu illius aliorum omnium Confessariorum jurisdictio non limitatur, nequè Superioris sacro tribunali appropriatur. Bordonus *cit. resolut.*

lut. n. 2. in f. Ex quo Bonacina *cit. l.* infert, quòd facta alicui delegatione in casus reservatos, nondum facultas concedatur absolvendi complicem, arg. *cap. si Epis. 2. de Pœnit. & remiss.* in 6. quia respectu hujus casus est ratio specialis, nec propriè ad reservatos pertinet.

§. II.

De diversitate, ac fine Reservationis.

Reservatio ex causa efficiente I. dividi potest in *Papalem & Episcopalem*, ad quam reducitur etiam *Regularis*; inde casus reservati appellantur *Papales, Episcopales, Regulares*. Reservatio papalis est, quando peccata, in quæ omnibus inferioribus Confessariis jurisdictio adimitur, solius Papæ, vel quibus ipse specialiter permiserit, absolutioni subjiciuntur. Et hæc reservatio papalis ordinariè fieri non solet, nisi circa crimina, quibus censura excommunicationis ad idem tribunal reservatæ est annexa. Suarez *to. 4. in 3. par. S. Th. disp. 29. sect. 2. à n. 3.* Castro Palao *Tract. 23. disp. un. pun. 15. §. 2. n. 1.* cum communi. Exceptionem suggerunt ex Constitutione Sixti V. *Sanctum & salutare* anno 1588. edita (habetur in *Bull. Rom.* inter *Constit.* hujus

hujus Pontificis n. 91.) quâ peccatum contra ritum & sancitum SS. Canonum malè promoventium , & promotorum ad Ordines etiam absque inflictâ excommunicatione S. Pontifici legitur reservatum. Sed quia per subsequentem Bullam Clementi VIII. *Romanum Pontificem* , anno 1595. (est in *cit. Bulla* inter Constit. istius Papæ n. 40.) dicta Constitutio Sixtina ad terminos juris communis reducta , & poenæ ibidem contentæ , præterquam contra simoniacè ordinantes & ordinatos , abolitæ sunt , rectè Authores inferunt , hodie nullum casum papalem citra annexam excommunicationem reperiri. Nec obest , quod poenæ contra simoniacos ibidem contentæ adhuc robur retineant. Nam contra simoniacè ordinantes & ordinatos de jure communi , in *Extravag. Detestabile. 2. inter commun.* jam fulminata reperitur excommunicatio S. Pontifici reservata. Reverendiss. ac Magnif. D. P. Francis. Schmier *Jurisprud. Can. Civ. lib. 5. tr. 2. c. 1. n. 222.*

16. Reservatio Episcopalis est , quâ Ordinarii inferioribus jurisdictionem limitando quædam peccata ab eadem excipiunt , suoque altiori foro dijudicanda & solvenda attribuunt. Ubi commune Doctores notamen ponunt , sub vocabulo casuum Episcopaliū propriè non comprehend illos

illos, in quos, alioquin S. Sedi Apostolicæ reservatos, Ordinariis ex lege speciali quandóque jurisdictio extraordinaria indulgetur : uti patet ex Trid. *sess. 24. de refor. cap. 6.* item *cap. Mulieres 6.* & aliis de *Sen-Excomm* : pertinent enim adhuc ad classem casuum papalium. Unde facta alicui à Reverendissimo Ordinario potestas absolvendi à casibus Episcopalibus, sese ad similes casus Episcopis specialiter permisos haud extendit. Tambur. *Tract. de Casib. refer. cap. 6. §. 1. n. 4.* La Croix *Theol. Moral. l. 6. par. 2. n. 1630.* Quod enim speciali nota dignum, sub generali concessione non venit. arg. *cap. si Episcop. 2. de pœnit. & remiss. in 6.*

Reservatio regularis est, quam Superiores & Prælati regulares respectu subditorum Religiosorum interponunt. De qua *sect. seq. §. 2.* 17,

Dividitur II. Reservatio à modo reservandi in *perpetuam*, & *temporalem* : Illa semper durat, hæc lapsu præfixi temporis, morte, resignatione, vel amotione reservantis expirat. Tum autem perpetua censetur, cum per legem, ac statutum actis Synodalibus, aut Ritualibus insertum, sancitur ; vel in tabulas refertur, quæ à successoribus reformari, ac innovari non solent : aut si concipiatur similibus verbis : *No-*

18.

bis

bis, nostrisque successoribus: nostra Sedi Episcopali &c. Sapit quippe hoc modo naturam legis, quæ nisi revocetur, vigorem constanter retinet. *Temporalis* reputatur, quæ per modum præcepti ita à Superiore promulgatur, ut vel ex verbis, vel recepto ex more pateat, quòd intra certi temporis arctetur limites. Velut si dicat: *ad nostrum beneplacitum; pro nostri tempore regiminis*; Aut si à quovis successore soleat innovari. Bordonus *resolut.* 39. n. 3. Tamburinus *cit. tract. cap. 2. n. 4.*

19. Ex hoc præcisè autem, quod reservatio concipiatur per verba: *Nobis reservamus*, non satis erui reservationem temporalem, probabilius censeo contra Bordonum *cit. l. n. 3.* & Brunonem Neusser *Polyanth. disp. 73, quæst. 1. Resp. 3. n. 1.* Nam per vocabulum *Nobis* multæ fiunt reservationes, quæ Decretis Synodalibus, ac Diœcesium Ritualibus per modum legis perpetuæ inferuntur. Sic in *Decretis Synodi Augustanæ* anno 1610. promulgatis, *par. 2. cap. 7. à n. 8.* per prædictum terminum reservatio exprimitur, quæ in illa Diœcesi citra ullam innovationem hodie adhuc respicitur ceu lex perpertua. Pariter in *Rituale Frisingensi cap. 4. de Sacr. Pœnit. memb. 8. Act. 3.* Reservatio casuum Episcopalium ita fit: *sequentes casus Nobis, donec aliud sta-*

statuamus, *deinceps reservati sunt* &c. Nec tamen temporalis, sed perpetua ibidem reputatur. Unde hac in re non tam ad verba, quam mentem Legislatoris, circumstantias locorum, & observantiam respiciendum est. Cum præfata divisione coincidit illa, quâ nonnulli reservationem lege stabili promulgatam vocant *Juris*; & *temporalem*, seu edictò ad certum terminum adstrictò factam nominant reservationem *hominis*, seu *ab homine*.

Dividitur III. in reservationem *simpli.* 20. *cem*, & *qualificatam*. *Simplicem* appello, quæ respicit peccatum secundum se tantum, ad cujus absolutionem jurisdictio inferioribus demitur. *Qualificatam* dico, quæ peccatū unacum annexa censura complectitur, ac utriusque absolutionem ad tribunal reservantis Superioris revocat. Quâ ratione S. Pontifex reservationes interponere hætenus consuevit, juxta dicta n. 15.

Circa hanc divisionem sequentia nota 21. *tanda* subjungo. I. Qualificata reservatio papalis non tantum sistit in censura, sed etiam ipsum peccatum, in quod censura fulminatur, immediatè afficit, ut inferioribus nec facultas liberandi à censura, nec jurisdictio relinquatur absolvendi à peccato. Suarez *de pœnit. disp. 29. sect. 2. n. 8.* Palao *tract. 23. disp. un. pun. 15. §. 2. n. 1.*

n. 1. Tambur. *cit. tr. de cas. reser. c. 5. n. 3.*
 Magnif. P. Benedictus Pettschacher *Tract. de Sacr. & Virt. Penit. quest. 5. art. 3. sect. 2. not. 2.* Colleg. Salmant *Theol. Moral. to. 1. tr. 6. cap. 13. n. 4.* Contra Bassæum *in Florib. V. Casus reservatus n. 2. & alios.* Rationem desumo, primò ex Trid. quod *Sess. 14. de Pœnit. cap. 6.* loquens de reservatione papali, & quidem pro foro sacramentali, satis exprimit, illam directè tendere etiam in ipsa delicta: *Pontifices maximi pro suprema potestate, sibi in Ecclesia universali tradita, causas aliquas criminum graviores suo potuerunt peculiari iudicio reservare.* Et infra: *hanc autem delictorum reservationem &c.* Secundò Innocentius III. in cap. *Nuper 24. de sen. excomm.* explicans, quis ab excommunicatione reservata, & ibidem notata absolvere queat, dicit: *ab eo, vel ejus Superiore meritò delicti tunc erit absolutio requinenda.* Ergò non minus delictum ipsum, quàm censura reservatione afficitur, licèt in quibusdam constitutionibus papalibus reservatio censuræ tantùm sarciri videatur.

22. Hinc si quis innodatus simili censurâ Inferiori sacramentaliter confiteretur bonâ fide, atque absolutionem obtineret (quod fieri posset, ubi, urgente necessitate confessionis, ad Superiorem accessus non pateret

ret &c.) directè à peccato, ob quod censuram excommunicationis reservatæ incurrit, neutiquam absolveretur, remanente obligatione illud ad Sacrum Tribunal Superioris deferendi, ut simul directè à culpa, & censura relevaretur. Cum tamen, ubi culpa per se etiam reservationi non foret obnoxia, accusatione nova sacramentali opus non esset. Suarez *cit. loc. n. 10.* ubi discrimen ponit inter censuram *reservatam*, & *non reservatam*, quòd illa jurisdictionem inferioribus tollat ad absolvendum à culpa; hæc verò licèt prius prohibeat absolutionem à culpa, quàm censura, jurisdictionem tamen in culpam non submoveat. Dixi hactenus de *reservatione papali*. Nam quod Episcopalis & culpam, & censuram immediatè attingat, omnes docent.

II. Non ita tamen per similem reservationē 23. qualificatam & culpa, & censura afficiuntur, quin sicut in fieri, ita & in conservari unus reservatio dependeat à reservatione alterius; Eapropter si quis vel ob facti circumstantias, vel alia de ratione censuram reservatam non incurrat, nec culpa censetur reservata. Pariter si superior solam censuram absolvendo etiam extra Sacramentum submoveat, culpa quòque à reservatione eximitur. Ratio est, quòd ex more recepto peccatum non aliter, quàm prout

B

sub-

substat censuræ, reservari censeatur: Ita cum Suarez *cit. l. n. 11.* & de Censuris *disp. 7. sect. 4. num. 14.* Tambur. *alleg. loc. num. 4.* Pettschacher *ubi supra*, Salmant. *cit. loc. n. 7.* communis doctrina, quantum reservationes papales concernit.

24. An idem dicendum sit de casibus, quos cum inflicta censura sibi reservant Episcopi, vel Prælati Regulares, dubium est. Negant multi cum P. Stoz *Tribunal. Pœnit lib. 2. quest. 4. Art. 3. §. 3. n. 61.* ex ratione, quòd isti Prælati sæpiùs facere soleant reservationes culpæ, sine annexa censura; ideo si quandòque reservationem fieri contingat criminis cum annexa censura, præsumendum haud sit, quòd crimen non, nisi prout censuræ substat, excipiatur. Affirmat econtra Lezana in *Summa 2 2 Regul. V. Casus reserv. n. 17.* cum Ludovico à Cruce. Cujus doctrinæ probatio est, quòd, licèt dicti Prælati reservationes ut plurimum faciant sine censura, si tamen quandòque fiat super delicto unacum censura, eadem ratio stringat in his casibus Episcopalibus, & Regularibus, quàm Doctores allegant pro papalibus. Ego distinguendum censeo, utrum Episcopi & Prælati in lege reservationis ipsi censuram infligant, aut aliundè jam latam ibidem innovent, ac promulgent: vel utrum in lege reservatio-
- nis

nis mentionem solummodò faciant de *Culpa*, in quam aliàs Censura priùs non reservata habetur. Priori casu, sententiæ affirmanti cùm Lezana subscribo. Dum enim in lege reservationis prodictò modò peccatum censurâ afficiunt, non obscure indicant, quòd more Summo Pastori usitatò, illud non aliter reservatione mulctent, quàm prout excommunicationis poenâ dignum reputatur. Accedit, quòd in dubiis interpretatio facienda sit contra eum, qui legem dicere potuit apertius, *cap. contra 57. de R. J. in 6.* maximè si versen ut in materia odiosa, *cap. odia 15. Et c. in pen. 49. eod. in 6.* ubi quod minimum, & reo favorabilius, jubemur sequi, *l. semper 26. l. Ea. 192. §. un. ff. eod.* Minus autem est, & reo favorabilius, si dicamus, quòd in dicto casu reservatio peccati non fiat, nisi prout substat annexæ censuræ. Quæ doctrina tum indubitanter etiam locum habet, cùm in tabulis Episcopalis reservationis similes termini ponuntur: *omnis major excommunicatio &c.* uti reperitur in *supra cit. Decret. Synod. Augustanis.* Quòd si in lege reservationis Episcopalis, aut Regularis solius mentio cupæ ponatur, cui aliàs vel de Jure communi, vel statuto particulari censura excommunicationis (de qua sola in præsentì argumento loquimur)

prius non reservata fuerat inflictâ ; teneo cum communi sententia, reservationem culpæ fieri secundum se , & independentem ab illa censura. Ratio est , quod talis reservandi modus id satis clarè explicet.

25. III. Notabile ad superiorem divisionem est , quòd , si reservatio condatur super peccato , cui de jure communi, vel aliàs , censura prius non reservata fuit præfixa , non solum peccatum , sed & ipsa censura reservationi reddatur obnoxia , quamvis in lege reservationis censuræ mentis nulla interveniat. Bordonus *cit. Resolut.* 37. n. 15. Ratio datur , quòd connexorum idem sit iudicium , & causæ conjunctæ ad unum Tribunal pertineant , juxta commune axioma. Cùm ergo Inferioribus per talem reservationem cognitio & jurisdictio in delictum adimatur, etiam facultas in censuram restricta intelligitur , quæ citra præviam delicti discussionem ritè nequit exseri , arg. *cap. cum quid 39. de R. J. in 6.*

26. Reservationem commodè dividi IV. in *pœnalem* , & *non - pœnalem* , asserit cum multis meus quondam in Theologia observandissimus Professor Clariss. D. P. Ludovicus Babenstuber (cujus nuper piè defuncti merita religiosa & litteraria Superi beatâ compensent aureolâ) in *Theol. Moral.*
Salis-

Salisburg. tract. 8. p. 6. disp. 6. Art. 4. n. 3.
Pœnalem dicunt, quæ principaliter fit in odium ac pœnam alicujus delicti. *Non-pœnalem* (quidam *medicinalem* appellant) describunt, quæ in bonum fidelium, re-ctamque Ecclesiæ, seu potius, animarum gubernationem principaliter ordinatur. Illam ex hoc dignoscendam existimant, quòd per legem non tantùm reservatio simpliciter statuatur, sed ibidem ipsum etiam delictum specialiter notetur, atque prohibeatur, uti fecit Sixtus V. in Constit. *Sanctum*. supra n. 15. allegata. Quales sunt reservationes peccatorum (inquit Clariss. P. Franc. Schmalzgruber ad *tit. de Pœnit. & Remiss. n. 53.*) quibus lege aliqua Ecclesiastica annectitur censura, vel alia pœna. *Non pœnalem* econtra interpretantur, cum in lege reservationis peccatum illud, quod excipitur, specialiter non etiam prohibetur. Palao *tract. 2. disp. 1. punc. 17. n. 8.*

Hic, ut perhibet P. Stoz *Tribun. Pœnit. 27. l. 2. quest. 2. §. 3. sub n. 59.* nonnulli apud Dianam putant, omnem reservationem habendam esse pro pœnali. Alii econtra cum La Croix *Theol. Moral. lib. 6. p. 2. n. 1602.* docent, cunctas reservationes, quæ de facto dantur, esse simul medicinales. Ego mediam viam eligo, & censeo reservationes qualificatas, hoc est, illorum pec-

catorum , quibus censura est annexa , eatenus habendas esse pro pœnalibus , quatenus ipsa censura rationem pœnæ medicinalis sapit , nec reservatio , secundum dicta n. 23. aliter stringit , quàm ubi ipsa censura peccantem afficit. Gobat. *Theol. Exper. tract. 7. n. 360.* Deinde pœnalibus accenseo reservationem , quando ex tenore legis expressè pœna nominatur , aut in pœnam infligi apertè significatur. Tambur. *cit. tr. cap. 1. n. 4.* Qualem tamen reservationis legem , postquàm juxta dicta n. 15. citata Constitutio Sixtina quoad hoc punctum revocata est , hætenus inveni nullam.

28. Cæterùm cum laudatis Tamburino , La Croix , Petro Maria Passerino ad *cap. ut animarum 2. de constit. in 6. n. 365.* existimo , omnes reservationes *simplices* , quin & *qualificatas* , in quantum præcisè delictum cum Censura ad tribunal superius extrahunt , *medicinales* , neutiquam purè pœnales dicendas esse. Rationem desumo primò ex *Extravag. Etsi Dominici 3. Inter commun.* ubi Finis reservationis papalis qualificatæ , de qua potissimum ibidem sermo , hiscè exprimitur : *Id tamen propensiori studio præcavendum esse censemus , ne (cujusvis indulgentiæ remissionis , vel facultatis obtentu) Christi fideles procliviores ad illicita im-*
po-

*posterum committenda reddantur, aut veniæ
facilitas eis peccandi tribuat incentivum.*
2.dò Ex Tridentino, quod sess. 14. de
Pœnit. cap. 7. similiter rationem & finem
omnis reservationis *simplicis & qualificate*,
Papalis & Episcopalis ita explicat: *Magno-
perè verò ad Christiani populi disciplinam
pertinere, sanctissimis Patribus nostris visum
est, ut atrociora quedam & graviora crimina
non à quibusvis, sed à Summis duntaxat Sa-
cerdotibus absolverentur &c.*

Ex quibus colligitur, principalem re- 29.
servationis finem non consistere in coërci-
tione & punitione delinquentium, quod
tamen ad legem propriè pœnalem requiri-
tur; sed in hoc versari *primò*, ut Christi fi-
deles efficacius ab atrocioribus abstrahan-
tur criminibus. *Secundò*, ut graviora de-
lictà in Superiori tribunali exactiùs dijudi-
centur; consequenter *tertiò* à peritionibus
ac doctioribus Medicis aptiora suggeran-
tur pro morbis spiritualibus remedia. Sua-
rez de Pœnit. disp. 29. sect. 1. n. 3. Palao
tract. 23. de Pœnit. disp. un. pun. 15. n. 1. P.
Schmalzgruber cit. loc. n. 47. Quæ omnia
convincunt, reservationes in bonum fide-
um, & rectam gubernationem internam
animarum tendere, adeoque non *pœnales*, sed
medicinales esse. Moronus Respon. 86. n. 20.
Consulatur P. Stoz in Append. ad tribunal

nit. à n. 332. Quòd si in odium etiam peccati condatur reservatio, necdum rationem poenæ propriè dictæ induit, cùm odium se habeat ut causa impulsiva hujus legis; causa finalis autem sit peccati impedimentum, firmiórque observantia legis. Passerinus *cit. loc.* Nec frustraneo labore præcedens divisio & finis reservationis accuratè discutitur, quia ex iisdem decisio multarum quæstionum, ac præcipuè illa, quæ de vi, ac effectû reservationis circa ignorantes movetur, dependet, ut ex sequentibus patebit.

SECTIO II.

De Potestate Reservandi.

§ I.

*Utrum penes Ecclesiam sit potestas,
& causa sufficiens condendi reserva-
tiones casuum?*

30. **H**Æretici nostri temporis uti jurisdictionem fori interni, ac facultatem ad absolvendum impiè nituntur convellere, ita & potestatem reservandi Casus Ecclesiæ denegant. Quorum præcursor Wiclefus reservationem ceu peccantem in leges charitatis damnavit, ut ex Waldensi re-

refert Suarez *cit. disp. 29. sect. 1. n. 1.* Pignatellus *to. 10. consult. 163. n. 2.*

Cui perverso dogmati definitionem 31.
fulmine armatam opposuit S. Con. Triden.
sess. 14. de Pœnit. Can. 11. statuens : *Si
quis dixerit , Episcopos non habere jus reser-
vandi sibi casus , nisi quoad externam politi-
am ; atque ideo Casuum reservationem non
prohibere , quò minus Sacerdos à reservatis ve-
rè absolvat ; anathema sit.* Prius verò in
cap 7. hanc reservandi facultatem Summis
Sacerdotibus , sive Prælati Ecclesiæ uni-
versaliter adstruens , illius congruentiam
simul explicuit verbis *n. 28. relatis.* Qui-
bus demum subjecit : *Hanc autem delicto-
rum reservationem , consonum est Divinæ au-
thoritati , non tantum in externa politia , sed
etiam coram Deo vim habere.* Proinde fidei
articulus est , potestatem reservandi casus
penes Ecclesiam consistere , ac rationabili-
ter exferi , ut nostri Doctores Theologi,
& Canonistæ unanimiter adstruunt.

Ratio , quòd Ecclesia reservationes ca- 32.
suum valeat interponere , in hoc consistit ;
Ex sola Ordinatione sacramentali Sacerdos
plenam non habet facultatem absolvendi in
foro pœnitentiali , sed insuper requiritur
sacra jurisdictio , quæ primùm ex disposi-
tione & dispensatione Ecclesiæ debet acce-
dere , ut à *n. 5.* insinuatum ; consequenter

ubi hæc jurisdictio ex arbitrio Ecclesiæ limitata conceditur, & quædam in peccata negatur, Sacerdos inferior caret necessariô ad absolvendum ab illis peccatis requisitô, sicque reservatio inducitur.

33. Tam facultatem, quàm congruentiam faciendi in foro pœnitentiali reservationes, suadet paritas à judicio fori exterioris petita, ad cujus similitudinem judicium pœnitentiale à Christo institutum, juxta Tridentinum *cit. sess. 14. de Pœnit. cap. 7. in pr.* Sapientissimus Dux & Judex populi Israëliti Moyles varios Magistratus constituit, interpositâ reservatione causarum majorum. *Quidquid autem gravius erat, referebant ad eum, faciliora tantummodo judicantes. Exod. 18. V. 26.* Ita & Romanæ Reipublicæ conditores ac Principes è necessitate ac salute imperii censebant, ut non quibusvis Magistratibus jurisdictio permitteretur in quasvis causas. Hinc causæ graviores ab ordinaria jurisditione subductæ non, nisi speciali lege, certis Magistratibus majoribus reservabantur, qui illis expediendis satis legales, & apti præsumebantur, ut ostendit Clariss. D. Balthas. Braun *Tract. de Jurisd. cap. 3. §. 2. à n. 3.* & Magnif. D. P. Franc. Schmier *lib. 1. tract. 5. de Jurisd. cap. 6. à n. 156.* Quæ ipsæ reservationes hodie in utrâque republica sacra & profana, inter

inter hæreticos etiam vigent, atque ut necessaria, & salutare habentur. Quia igitur Ecclesia à Christo optimè constituta, omni potestate instructa esse debet, quæ non minus ad externam gubernationem, quàm internam animarum directionem & salutem conducens & necessaria est; profectò reservandi potestas, & usus pro foro interno nulla sanâ ratione poterit impeti, ubi rei gravitas, causæ momentum, ac impendentia majora pericula iudicium eò accuratiùs, ac media postulant efficaciora, quò plus anima corpori, spiritualia profanis, interiora præstant exterioribus. Huc tendunt illa verba Christi ad Divum Petrum Matth. 16. V. 19. *quodcumque ligaveris super terram, erit ligatum & in cælis.*

34.

Probat & confirmat potestatem & utilitatem reservationis peccatorum antiquissimus usus Orthodoxæ Ecclesiæ, de quo præter Tridentinum *cit. cap. 7. sess. 14. de Pœnit.* Sacri testantur Canones *in cap. Presbyteri 4. cap. Aurelius 5. cap. Presbyter 14. XXVI. quæst. 6.* ubi habetur, quòd Presbyteri injussu Episcopi pœnitentes quandòque non possint absolvere & reconciliare. Et quamvis citati Canones loqui videantur de pœnitentia publica; colligitur tamen ex *cit. cap. Presbyteri 4.* dispositionem & reservationem prædictam etiam

exaudiendam de occultis peccatis , & eorundem absolutione. Sic per *Extravag. inter cunctas* 1. *de Privileg inter commun.* docemur, quòd, ubi imposita peccatis publica pœnitentia fuisset reservata, ipsa etiam peccata eidem reservationi obnoxia extiterint. Cum dicta *Extravagante* apertam adhuc reservationis casuum per Sedem Apostolicam, & locorum Ordinarios sancitæ mentionem ingerunt *cap. si Episcopus* 2. *de Pœnit. & Remiss in* 6. *Clement. Religiosi* 1. *S. quibus etiam.* *Extravag. Etsi Dominici* 3. *de Pœnit. & Remiss. inter commun.* Suarez cit. *disp. 29. sect 1. n 2.* Chapeaville *tract. de casib. reserv. part. 1. cap. 2. quest. 3.* ubi hac pro re varia antiquitatis testimonia profert. Pignatellus *to. 10 Consult. 163. à n. 1.* Clericiatus *de Pœnit. decis. 44. n. 2.*

35. Hæreticorum calumnias haud moror. Contra Lutherum, ac Socios stat inconcussum Catholicorum principium, partim quòd Christus Ecclesiæ non nudum ministerium declarandi absolutos, sed ipsam potestatem absolvendi in foro interno dederit, juxta illud Joannis 20. *V. 23. quorum remiseritis peccata, remittuntur eis; & quorum retinueritis, retenta sunt;* Trident. cit. *Sess 14. de Pœnit. cap. 6.* Partim quòd ipsa in ordinatione Sacerdotali adæquata potestas absolvendi nondum conferatur, com-

complenda primum per jurisdictionem , quæ ex dispensatione Ecclesiæ divinitus commissa confertur ; ut n. 7. ex eodem Tridentino insinuavimus , & latius probant nostri Theologi Scholastici ac Polemici de Pœnitentia tractantes.

Querelis Wiclefi & aliorum , qui tanquam multa febre phrenetici insaniunt in Medicum , ea regeruntur ; quæ n. 28. & seqq. de fine Reservationis adducta satis demonstrant , magis per ejusmodi leges conservari , quàm destrui charitatem.

§. II.

*Penes quos in particulari resideat
Potestas reservandi.*

Regulam hîc communiter ponunt Do- 36.
ctores , quod omnes , & soli potestatem habeant reservandi , quibus auctoritas est conferendi jurisdictionem ordinariam , vel delegatam pro foro interno. P. Wiestner ad tit. de Pœnit. & Remiss. n. 77. P. Schmalzgrueber ibidem n. 78. Terminis generalioribus hanc regulam concipio , & juxta modernam Ecclesiæ Romanæ ordinationem dico , omnibus facultatem reservandi competere , quibus competit , vel jurisdictionem , vel approbationem pro foro

ro pœnitentiali conferre. Bonacina *de Sacra Pœnit. disp. 5. q. 7. pun. §. 1. n. 2.* Bordonus *resolut. 37. n. 29.* cum citatis. Ratio hujus regulæ est, quòd cui competit conferre, confirmare, ac instituere ad beneficia, quibus jurisdictio ordinaria fori pœnitentialis annexa est; vel ad quem pertinet saltem institutio autorizabilis, seu approbatio ad curam animarum, eidem quoque competit cura fori pœnitentialis Superior, cui approbandi & instituendi quoad exercitium suæ jurisditionis subordinantur. Deinde, qui alteri jurisditionem præcisè delegat, leges & limites in delegatione suo arbitrio apponere valet.

37. Infero I. Summum Pontificem potestatem habere condendi reservationes casuum pro universa Ecclesia. *Trid. sess. 14. de Pœnit. cap. 7.* ubi rationem assignat ex superna potestate, quæ in universalem Ecclesiam huic Summo Sacrorum Monarchæ consignata est à Christo apud Matth. 16. *V. 19.* & Joannem 21. *V. 15. & seqq.* cui omnes inferiores animarum curam habentes subordinantur. Neque reponas ex *cap. in novo 2. dist. 21. & cap. Quorum 6. dist. 68.* Episcopos ceu Successores Apostolorum utriusque fori ecclesiastici jurisditionem æquè habere à Christo; con-

consequenter arbitrio S. Pontificis circum-
scribi non posse.

Sive enim cum quibusdam Authoribus
sentias, jurisdictionem Episcopalem im-
mediatè profluere à DEO; sive cum aliis te-
neas, eandem immediatè à Supremo Sa-
crorum Antistite, & Christi Vicario con-
ferri, & mediatè solùm provenire à DEO,
in quantum ex illius institutione & autho-
ritate Papa Episcopos constituere, ac in par-
tem sollicitudinis assumere potest, & de-
bet; subordinationem tamen potestatis E-
piscopalis ad supremam Papæ authorita-
tem ratio Hierarchiæ Ecclesiasticæ exposu-
lat, juxta *cap. nolite 3. dist. 11. cap. ita Do-
minus 7. dist. 19. cap. Sacrosancta. dist. 22.
cap. qui se 12. II. q. 6.* Unde sicut Pon-
tifex ex suprema potestate causas majores
fori externi ab Episcoporum jurisdictione
exceptas suæ cognitioni reservare potest,
& solet, *cap. cum 1. de transf. Episc.* ita &
Episcoporum jurisdictionem pro foro in-
terno sæpius limitat. Barbosa *de off. & potest.
Epis. allegat. 50. per tot.*

Infero II. Episcopum reservationes ca- 38.
suum facere posse, à quibus inferiores Con-
fessarii intra illius dioccesin absolvere non
valeant. Trident. *cit. sess. 14. cap. 7. & Can.
11.* cujus verba, & anathema superiùs n. 31.
retulimus. Hæcque reservationes Episco-
pa-

pales semper in usu fuisse, patet ex canonibus n. 34. allegatis. Procedit assertio etiam de Episcopis Confirmatis tantum, licet nondum consecrati, aut etiam Sacerdotiō initiati fuerint. Bordonus *cit. Resol. 37. n. 29.* cum aliis allegatis. Quia post confirmationem plenam sortiuntur jurisdictionem, ac statuendi liberam facultatem, quod justum, ac Ecclesiasticæ convenit utilitati, ut dicitur in *cap. transmiss. 15. de Elect.* Cæterum sicut talis Episcopus non consecratus actus Ordinis dependentes à character Episcopali alteri consecrato delegare potest, & debet. arg. *cit. cap. transmissum*, Magnif. D. P. Schmier *lib. 1. tr. 5. de Jurisd. cap. 7. n. 76.* Ita, si nondum Sacerdos esset, absolutionem reservatorum aliis deputatis permittere deberet.

29. Metropolitani, seu Archi-Episcopici casus sua pro particulari diœcesi reservare valent; non autem similes reservationes ad totam Provinciam, hoc est, ad diœceses suorum Suffraganeorum regulariter extendere possunt. Bordonus *cit. l. n. 29.* Basæus in *Flor. V. Cas. Reservat. n. 6. cum cit.* Nam in illos, qui Suffraganeis immediatè subduntur, ordinariam jurisdictionem non habent, nisi in causis à Jure expressis; per *cap. Romana. 1. de supplend. negl. Prælat. in 6. M. Schmier cit. tr. c. 4. n. 30.*
&

& *seqq.* quas inter causas Reservatio nulli-
bi numeratur. Dixi: *regulariter*. Nam si
ex Suffraganeorum negligentia Jurisdictio
ad Metropolitanum devolveretur, & ne-
cessitas quasdam reservationes postulare vi-
deretur, non dubito, quin interpositâ lege
casus excipere posset, Suffraganeorum, vel
aliorum specialiter ad id deputatorum abso-
lutioni reservandos. Arg. *cap. Ex frequenti-*
bus 3. de Instit. cap. Romana 1. de censib in
6. & eorum, quæ ad titulum *de supplenda*
negligentia Prælatorum traduntur. His enim
in circumstantiis Jura permittunt Metro-
politano ea, quæ pro corrigendis excessibus
& disciplina conservanda per provinciam
necessaria censentur.

Infero III. Reservandi potestate etiam 40.
instructos esse illos Prælatos inferiores, qui
Ordine Episcopali non quidem insignes,
jurisdictionem tamen quasi-Episcopale ha-
bent in certo districtu, ubi nec ipsi, nec illo-
rum subditi cuiquam Episcopo quoad sacra
subordinantur, S. Congregat. Concil. apud
Nicolium in *Floscul. V. Casus Reserv. n. 5.*
Clericatus cum aliis *de Pœnit. decis. 44. n. 5.*
Ratio est, quòd similes Prælati suum intra
territorium exemptum ea facere possint,
quæ Episcopi suam per diœcesim.

Et si difficultatem obmoveas, quòd Pa- 41.
rochiarum ordinatio per S. Pontifices insti-
tuta,

tuta , atque officium Parochiale ordinariâ fori interni jurisdictione per Jus commune sit instructum ; consequenter per Episcopos , & similes prælatos reservationibus arctari , & adimi illa jurisdictio non possit &c. Idem , quod supra n. 36. repono , quòd status Ecclesiæ hierarchicus sicut Episcopos immediatè Summo Pontifici , ita & inferiores Confessarios quoad exercitium jurisdictionis sacræ subordinet Episcopis. Suarez *cit. disp. 29. sect. 1. n. 6.* fusè Card. de Lugo *de Pœnit. disput. 20. sect. 1. à. n. 3.*

42. Infero IV. Abbates & Superiores Regularium tam exemptos , quàm non exemptos à jurisdictione Ordinariorum , posse pro subditis Religiosis certos reservare casus. Colligitur primò ex Constitutione Clementis VIII. quæ incipit : *Romani Pontificis* , Anno 1599. expedita , ac Romano Bullar. n. 64. inter hujus PP. Constit. inserta , ubi universaliter , & indiscriminatum Regulares quicumque , *quantum ad Sacramentum Pœnitentiæ , dispositioni suorum Prælatorum subiecti* declarantur. Idem innovat Urbarus VIII. in Const. *In specula.* Anno 1630. Est in cit. Bullar. sub hoc Pontif. *Bulla 106.* Colligitur secundò ex eo , quòd Abbates & Superiores in suos Regulares subditos utriusque fori jurisdictionem

nem ordinariam obtineant, per jura & Doctores allegatos à P. Engel *de Privileg & Jurib. Monast. Privileg* 48. & Magnif. Schmier *d. tr. de Jurisdict. cap. 6. n. 101.* ut illi, quos pro excipiendis illorum subditorum Religiosorum Confessionibus exposuerint, non indigeant approbatione Episcopali; quin & incapaces etiam reputentur aliàs approbati ab Ordinariis, nisi & eorundem Superiorum accedat autoritas; arg. *Trident. sess. 23. de Ref. cap. 15.* Pignatell. *to. 10. consult. 30. n. 35.* Clericat. cum aliis citatis; imò commun; *de Pœnit. decis. 39. n. 1.*

Dixi tamen *certos casus.* Assertam enim 43. reservandi facultatem & confirmat, & limitat decretum Clementis VIII. Anno 1593. promulgatum, & in Bullario Romano post *Constit. 28.* Urbani VIII. appressum sub verbis initialibus *Sanctissimus*; quò undecim duntaxat Casus notantur, & explicantur, quos Prælati Regulares sibi reservare valeant. Hoc decretum refert etiam Quaranta in *Summa Bullarii. V. Casus Reservati*: Exponunt Lezana in *Summa 22 Regul. to. 1. cap. 18. à n. 20.* & sparsim per totum opus, uti indicat *to. 3. V. Casus Reservat. n. 32.* Coriolanus Capucinus speciali tractatu. *de Casibus reserv.* Bordonus *Resolut. 37. & seqq.* Tamburinus tract. *de*

casib. reservat. cap. 7. Palao tract. 23. §. 2. à n. 15. Bassæus in Florib. V. casus reserv. à n. 32. Antonius à S. Spiritu in Direct. Confessar. tr. 5. disp. 14. à n. 1133. Moronus responso 86. & passim Authores, maxime qui ex instituto de Regularibus pertractant, ad quos interim lectorem regularem remitto, dum præsentis opusculi scopus, ac præfixa pauca folia de his plura haud permittunt.

44. Infero V. Eos, qui facultatem habent reservandi, posse absolutionem reservatorum, non tantum sibi, sed & aliis, quos specialiter deputarint, e. g. Summo Pœnitentiaro, Vicario, Archidiacono &c. appropriare. Ratio est, quod ordinatio & dispensatio sacræ jurisdictionis ex illorum judicio & autoritate dependeat. Suarez *cit. disp. 29. sect. 1. n. 8. Lugo d. disp. 2. sect. 1. n. 8.*

45. Quæres I. An etiam Parochi possint sibi quosdam casus suorum Parochianorum reservare? Respondeo, posse, absolutè loquendo, reservationem facere, & limites ponere in ea jurisdictione, quam ipsi duntaxat aliis Sacerdotibus approbatis delegant. Ratio est, quod talis concessio ex ipsorum libera voluntate dependeat, consequenter eandem vel simpliciter, vel cum aliqua restrictione facere possunt. P. Wiest-

Wiestner *ad tit. de Pœnit. n. 77.* Interim similis reservatio nec in usu est, nec fortè expediret. Lugo *cit. l. num. 2.* Schmalzgruber *aa Tit. de Pœnit. n. 49.* Neque etiam procederet respectu Cooperatorum, qui non tam ex arbitrio Parochi, sed auctoritate Ordinarii constituuntur, & adjunguntur, consequenter jurisdictionem fori pœnitentialis non ex voluntate & delegatione Parochi, sed ex concessione Ordinarii obtinent.

Quæres II. Utrum prædicti Ecclesia. 46.
rum Prælati pro arbitrio, & citra causam legitimam validè reservationes sanciant, & multiplicent? Rationem dubitandi Tridentinum sæpe *cit. sess. 14. de Pœnit. cap. 7.* suggerit, dum potestatem reservandi *in ædificationem, & non in destructionem* exercendam esse innuit. Deinde citra legitimam causam Confessarii subordinati suo jure, & facultate legitimè concessa nequeunt privari.

Hanc quæstionem quidam pro thesi 47.
magis theorica, quòd hypothesi practica ventilant & versant in utrâmq; partem. Multi cum P. Illuminato Morono *Responsò 76. à. n. 15.* distinguunt, & reservationibus papalibus plenum ubique valorem permittunt; Episcopalibus porrò, si indiscretæ fuissent, effectum denegant respectu Pa-

rochorum & Regularium ; validas tamen censent respectu eorum , quibus jurisdictio solùm delegationis beneficiô obtingit. Ego pro praxi simpliciter statuendum censeo , omnem reservationem , quæ legitimo à Superiore promulgatur , habendam esse pro valida , eique abstinendo ab absolute reservationum deferendum tamdiu , usque dum , causâ per majorem Prælatum cognita , moderatio adhibeatur. Ratio est primò : vel enim irrationabilitas reservationis supponitur dubia , vel certa & notoria ? Si primum ; moraliter evidens est principium , quòd in dubio præsumptio militet pro Superiore , pro lege , & inferiori incumbat obsequendi necessitas , non judicandi & discutiendi authoritas. Si secundum : videtur pro hypothesis practica contingere nunquam posse , ut certò & evidenter de injustitia reservationis constare valeat , sicut optimè advertit Suarez *dicta disp. 29. sect. 4. n. 7.* Cùm enim variæ possint subesse causæ , Superiorem ad condendam reservationem moventes , quæ lateant inferiores , his nunquam de iniquitate legis certa & evidens notitia haberi potest ; sicque iterum asserta prius præsumptio stat pro valore legis.

Secundò : Quamvis reservatio nonnullis videatur plus cedere in destructionem, quàm in ædificationem ; publicum tamen bonum, quòd semper præferendum, ratio disciplinæ, & hierarchiæ non patitur, ut ceu invalida suspiciatur, & negligatur. Hoc enim semel si liceret, omnis potestas Ecclesiastica inefficax & elusoria foret ; nec lex tam rationabilis conciperetur, quam homines alioquin vitiosam in libertatem proni notâ iniquitatis non contaminarent, & securè conculcarent. Hinc grave illud D. Gregorii dictum in *cap. Sententia* 1. XI. *q. 3. Sententia Pastoris, sive justa, sive injusta fuerit, timenda est.* Cui concordat D. Urbanus PP. in *cap. quibus* 27. *ead. caus. & q.* accedunt *cap. si quis* 2. *cap. si Episcopus* 4. & alia *cit. caus. & quest.* Quibus decernitur, inferiores, licet injustâ sententiâ gravatos se existiment, parere debere, usque dum causa legitimo à Judice cognoscatur, & terminetur. Demum in *cap. Absit.* 14. *cit. caus. & q.* pro dictorum confirmatione statuitur, ut nemo quidquam finistrum arbitretur *de his, qui Apostolico gradui succedentes - - claves Regni Cælorum habentes ante judicij diem judicant &c.* Deinde docetur, eisdem semper obtemperandum esse à subditis. Ex quibus patet, quòd in formata quæstione reservatio pro licita & valida sit

reputanda : & Ecclesia ex ratione debitæ subordinationis , ac disciplinæ universalis , validitatem reservationis à Prælatiſ Papâ inferioribus factæ nolit eſſe alligatam cauſæ , quæ ſubditis legitima videretur. Quamquam diffitendum non ſit , quòd graviter peccent Superiores per indiſcretas reservationes , & ex juſtitia moderationem teneantur adhibere.

Hanc ſententiam communem vocant & defendunt Laymann. *Theol. Moral. lib. 5. tr. 6. cap. 12. n. 5.* Palao *tract. 23. diſp. un. p. 15. n. 2.* Antonius à S. Spir. *Direct. Confess. tr. 5. de pœnit. diſp. 14. n. 329.* Magnif. D. P. Benedictus Pettschacher *tract. de Sacram. Pœnit. quæſt. 5. a 3. §. 1. quæſt. 1.* quibus adde Suarezium *cit. l. à num. 6.* Lezanum *in Summa V. Caſus reſerv. n. 16.* Cabrinum *in Elucid. caſ. reſerv. p. 1. reſolut. 4.* Bordonum *d. reſolut. 37. n. 39.* cum pluribus citatis. Quin & ipſe Moronus ſupra pro contraria ſententia nominatus *cit. reſponſo num. 40.* fateri ac ſcribere cogitur : *Nunquam tamen reſervatio erit contemnenda ; ſed quando nimia aut irrationabilis videtur , plumbeo pede eſſet incedendum in determinando &c.*

49. Ad Rationes n. 45. oppoſitas dico , quòd , cùm ex jure naturali atque poſitivo præſumptio univerſalis , ſeu in periculo

lo universali boni publici fundata, juxta explicata in n. 48. stet pro valore legis, destructio & injuria, quæ in una alteravè particulari hypothefi contra reservationem obtrudi posset, tanta non fit, ut vim legis reservantis enervare posset. Nec credendum est, quòd vel Christus Ecclesiæ, vel hæc subordinatis Pastoribus ac Superioribus facultatem jurisdictionis legislativæ ita circumscripserit, ut si particulari in casu excedere videantur, & judicentur ab inferioribus, acta omni robore carere debeant.

S E C T I O III.

De Objecto Reservationis.

§. I.

*Quâ interpretatione utendum sit
in explicandis Reservationibus.*

Quia non tantum illa, quæ de ipsis 50.
peccatis reservatione affectis in ge-
nere tradi solent, sed & decisio plurima-
rum quæstionum in facto contingentium
haud aliunde deduci valent, quàm ex re-
gulis, quæ de reservationis legitima inter-
pretatione doctrinali præscribuntur; oppi-
dò

dò necessarium est, regulas illas in præsen-
ti materia callere, & attendere. At dubi-
um statim suscitatur, utrum in determi-
nando objecto, & subjecto reservationis,
strictæ, an laxiori interpretationi insisten-
dum sit?

- § 1. Pro laxiori interpretatione, & exten-
sione legis reservantis facere videtur ratio
desumpta ex fine reservationis. Leges enim
favorabiles, adeoque liberalius exponen-
dæ, & extendendæ, censentur, quæ nul-
lâ pœnâ terrificâ bonum commune, anima-
rum salutem, religionis, & Sanctimonix
augmentum atque conservationem princi-
paliter intendunt, ut communiter tenent
Authores; *arg. cap. in his 30. de privileg.*
quæ omnia secundum dicta n. 28. & seq.
Reservationi casuum competunt. Unde
P. Illuminatus Moronus *resp. 19. n. 16.* do-
cet: *Si dubitatio se teneat ex parte peccati,*
nempe an tale peccatum sit reservatum, inter-
pretatio erit latè facienda; nisi reservatio sit in
odium peccati; quia talis reservatio est in fa-
vorem animæ. Sed in *Responso 86. n. 32.* ita
concludit: *Sunt ergo reservationes interpre-*
tandæ non ampliando, nequè restringendo, sed
secundum verborum proprietatem. At memi-
nisse oportet, quòd nec in via strictæ in-
terpretationis à genuinæ significationis or-
bita

bita recedere fas sit, juxta mox explicanda.

Ex aduerso secundum regulas *strictæ* 52. *interpretationis* procedendum esse, siue agatur de reservationis objecto, hoc est peccatis, siue de personis, quorum peccata reservantur, Doctores Theologi, & Canonistæ turmatim tradunt, & velut indubium supponunt. Suarez *de Censur. disp. 40. sect. 6. n. 5.* Tamburinus *tr. de cas reserv. cap. 4. n. 2.* Palao *cit. disp. un. de Pœnit. p. 15. §. 2. n. 3.* Antonius à Spirit. S. *Direct. Confess tr. 5 de Pœnit. n. 945* Salmanticenses *Theol Moral. to. 1. tr. 6 cap. 13 n. 15.* Franciscus à Coriolano *de cas reserv p. 1. sect. 1 a. 5. not. 3.* Chapeaville *de casib reserv. p. 1. cap. 6. q. un. in pr.* Lezana in *Sum. V casus reserv n. 12.* Bordonus *resolut. 38. à n. 100.* P. Wiestner *ad tit. de Pœnit & Remiss n. 74.* P. Schmalzgruber *ibid. n. 48. circa f. cum communi.* Quorum ratio, quòd reservatio sit odiosa, & pœnis aliquò modò accedat, consequenter juxta decantatas regulas in *cap. odia 15. & cap. in pœnis 49. de R. J. in 6.* benigniori ac strictiori interpretatione veniat temperanda.

Pro quorum interpretatione sciendum 53. I. dispositionibus, quæ in Jure reputantur odiosæ, etiam illas accenseri, quibus inducuntur inhabilitates, aut adimitur facultas regu-

regulariter omnibus permiffa , Clariff. P. Wiestner ad *cit. regulam odia* 15. in. 6. n. 6.

54. Sciendum II. Rationes *favoris & odii* non ita repugnare , quin in una eadémque dispositione , feu lege possint concurrere , ut cum Covarruvia & aliis advertit Magnif. D. P. Franciscus Schmier *Jurispr. Can. Civ. lib. 1. tract. preamb. cap. 3. n. 83.* Inde lex reservationis in quantum principaliter nullam coërcitionem & pœnam , sed bonum animarum intendit , pro lege favorabili haberi poterit ; in quantum verò partim confessariis consuetam jurisdictionem , partim pœnitentibus permiffam alias libertatem confitendi adimit & restringit , pro dispositione odiosa reputari valet. Eapropter circa ejus interpretationem sequens regula videtur statuenda :

55. Pro ea parte , quâ reservatio *favorabilis* est , latiore exigat interpretationem : quatenus autem *odiosa* censetur , strictius est exponenda ; Arg. eorum , quæ cum communi tradit laudatus Magnificus *cit. l.* Hinc quia juxta dicta n. 28. Reservatio casuum propriè pœnalis non est , sed in positiva ratione salutis animarum , melioris administrationis sacramentalis &c. fundatur , à lege pœnam spirituales infligente eatenus recedit , & ampliori interpretatione

ne extenditur, ut etiam ignorantes afficere censeatur, prout inferius cum communio-
ni explicabimus. In quantum econtra re-
stringendo jurisdictionem & libertatem
odiosa est, pressior explicatio assumenda
venit, cum de illius objecto & subjecto
quæstio movetur.

Patet á simili: Lex canonica, quæ ob 56.
crimen adulterii, & machinationis in mor-
tem conjugis, impedimentum matrimonii
dirimens inter personas complices statuit,
frequentiori Doctorum calculò non judi-
catur propriè poenalis, sed positiva, & prin-
cipaliter statuta ob favorem matrimonii,
securitatem, & majorem concordiam con-
jugum &c. inde etiam ad ignorantes ex-
tenditur: Nihilominus in quantum per-
missam aliàs nubendi facultatem restringit
& adimit, ab omnibus Authoribus habe-
tur ut *odiosa*, & strictiori interpretatione
arctatur ad adulterium formale & comple-
tum solummodò, ad machinationem con-
junctam cum effectu & actuali conjugii-
cidio &c. Quæ omnia ex omnimoda ra-
tionis paritate applicari possunt Legi re-
servationis.

Ut autem constet, qualiter stricta 57.
interpretatio facienda, sequentia moni-
ta trado: I. *Verba accipienda sunt in por-
pria significatione secundum terminos, in qui-
bus*

bus jacent : & si duplicem admittant sensum , ille duntaxat assumitur , in quo vocabuli servatur proprietas , & onus magis levatur. Magnif. Schmier *cit. l. n. 82.* Tambur. *d. l. n. 2.* Hinc ubi reservatur violenta manuum injectio in proprios parentes ; vocabulum *parentes* trahitur solum ad illos , à quibus percutiens naturaliter descendit ; non verò ad parentes adoptivos , vitricum , novercam &c. licet enim istæ personæ sint loco parentum , propriè tamen parentes non sunt. Barbosa *de Off. & potest. Epis. alleg. 51. n. 14.* Cabrinus *Elucid. cas. reserv. p. 2. in quart. cas. n. 9.* Pariter incestus cum filia spirituali tantum intelligitur de peccato carnali commisso cum illa , quam quis in Sacramento Baptismi , vel confirmationis levavit ; non verò de filia confessionis , cum qua cognatio spiritualis propria non intercedit. Bordonus *resolut. 38. n. 100.* Ex qua regula etiam infertur , quòd si reservatio simpliciter concipiatur *in facientes* &c. illi non comprehendantur , qui moraliter solum , mandando , consulendo &c. concurrunt , uti plenius seq. sect. explicabitur.

II. *Verba sunt accipienda cum effectu.*

58. Hoc est , peccatum , quòd in lege reservationis notatur , debet in sua specie esse completum , & consummatum. Arg. cap. *relatum 4. de Cler. non resid. & cap. perpetuo 7. de Elect. in 6.* Chapeaville *cit.*

cap. 6. q. un. P. Wiestner ad tit. de Pœnit. & Remiss. n. 72. Schmalzgruber ibid. n. 48. cum communi. Eapropter ubi homicidium, & delicta quædam carnalia reservantur, sola intentio, vel conatus ad illa, quamvis reatum culpæ lethalis non effugiant, reservationi tamen non subsunt, nisi in dictis casibus mors sequatur, vel copula sua in specie perfectè compleatur. Aliud est, si in lege ipse etiam conatus exprimat, uti aliquoties fit sub hac vel simili clausula: *etiam effectu non secuto,*

III. *Non licet facere extensionem, & argumentum ab equipollentibus, de casu in lege expresso ad alium similem, aut etiam à majori ad minus, & vicissim &c.* Chapeaville cit. l. Bordonus resol. 38. n. 100. Nam præter assertum generale principium, quòd odia sint restringenda, huc etiam facit, quòd reservatio non tam ex ratione, quàm voluntate reservantis dependeat; unde ea, quæ non expressit, censendus est, non voluisse comprehensa. Quare sub nomine *adulterii* reservati non intelligitur reservata alia luxuriæ species vel major, ut *Sodomia*, *Bestialitas*, vel minor, ut *simplex fornicatio*. Bordonus cit. loc. Porro quâ ratione stricta interpretatio locum habeat circa peccata dubia, vel cum ignorantia, aut metu commissa dicetur in seqq. §§.

60. Illud adhuc adverto, quòd etiam tunc stricta interpretatio secundum communia & recepta principia procedat, & verba legis ad propriam significationem arctari queant, cum Superior reservans ut Doctor privatus, seu ad privatam consultationem, reservationem largiùs extendere videtur. Exemplum sit in reservatione violentæ injectionis manuum *in parentes*; ubi Zeccus apud Cabrinum *cit. loc. n. 8.* & Chapeaville *de Casib. reserv. p. poster. cap. 4. q. 1.* sub nomine *parentum* etiam intelligunt Vitricum & novercam, & respectivè progenitores uxoris, aut mariti. Qua in re tamen contraria sententia, quæ proprios tantum progenitores comprehendit, communior, & probabilior videtur juxta leges strictioris interpretationis, quæ in similibus materiis communiter assumuntur. Jam si aliquis Superior reservans doctrinæ Zecci & Chapeavilli adstipulatus judicium suum privatos inter discursus proderet, Confessariis inferioribus nondum per hoc manus & facultas ita ligarentur, quin secundum solida sententiæ oppositæ principia absolvere possent percussorem Vitrici aut novercæ. Intrat enim hîc regula: *contra eum, qui legem potuit dicere apertiùs, interpretatio facienda. cap. 57. de R. j. in 6.* Bonacina *de Matr. q. 4. pun. 11. n. 5.* ubi similes casus, qui in
fa-

facto contingere, adducit. Bordonus *Resol.*
37. ff. n. 2. in V. dixi VI.

Aliud dicendum foret, si Superior 61.
talis expresse declararet ut Legislator,
quod hac mente reservationem statuerit,
& ita observari velit. Magis enim hic ver-
ba intentioni Legislatoris, quam inten-
tio verbis deservire debent. *cap. in his* 15.
de V. S.

Ne tamen asserta hactenus strictior re- 62.
servationis interpretatio laxè nimis usur-
petur, ex Magnif. D. P. Schmier *in cit.*
tract. preamb. cap. 3. n. 48. notandum sub-
jicio, quod etiam in odiosis fieri debeat ex-
tensio, seu magis, *comprehensio*, cum adest
omnimoda rationis identitas, sive casuum
& personarum quasi-intrinseca connexio,
ut contra justitiam, prudentiam, & ratio-
nem pugnaret, unum sine altero præcipe-
re, prohibere, vel reservare; juxta decan-
tatum: *ubi est eadem ratio, est eadem legis*
dispositio; per l. *non possunt* 12. & seq. ff. *de LL.*

Ita cum reservatur adulterium, vel in- 63.
cestus sub his verbis: *qui adulterium, ince-*
stum commiserit, non modò vir, sed & com-
plex foemina incidit in reservationem, quia
sub termino generali masculinum compre-
hendit & foemininum, ubi eadem militat
ratio, l. *Verbum* 1. ff. *de V. S.* Bordon. *resol.*

38. n. 104. Secus esset, si lex uteretur vocabulis: *vir*, vel *fœmina*; quia hoc modo clariùs exprimitur, quòd speciali ex ratione ad unum duntaxat, & nominatum sexum reservatio limitetur. *cit.* Author.

64. Iterum dum peccatum reservatur sub ratione, & vocabulo generico, omnes species completæ sub illo genere intelliguntur reservatæ: laudatur Author n. 103. sic reservato *furto* simpliciter, etiam *rapina* comprehenditur; quia sub nomine furti venit contrectatio rei alienæ, invitò dominò, qualis etiam est rapina, seu furtum violentum. Denique reservato generaliter *lapsu carnis voluntario*, omnes luxuriæ species consummatæ, consequenter etiam nefandum peccatum in propria persona admissum, sub lege reservationis comprehenduntur, ut observat Quaranta in *Summa Bullar.* V. *Casus reserv.* Suarez to. 4. de *Relig.* lib. 2. c. 18. n. 12. & alii.

65. Dixi species completæ, consummatæ &c. Si enim actus & peccatum comprehendantur sub genere reservato, non tamen de se speciem perfectam constituent, uti sub genere luxuriæ sunt *oscula*, *tactus*, *verba*, &c. juxta principia Superius n. 58. tradita, reservatione nulla afficiuntur.

§ II.

De Peccatis , quæ reservantur.

Sil quæstionem moveas, quænam peccata possint reservari? Respondeo, 66.
quòd, spectatâ præcisè naturâ reservationis, sub ipsa possint comprehendi omnia peccata, quæ non modò materiam confessionis necessariam, sed etiam, quæ materiam constituent sufficientem, uti sunt peccata venialia, mortalia jam semel in Confessione ritè exposita, mere interna, dubia &c. Magnif. P. Pettschacher *cit. l. 2. 3. §. 1. coll. 4.* cum Suarez *d. disp. 29. S. 3. à n. 1.* Ratio colligitur ex dictis n. 5. & 12. quia enim ad omnem absolutionem Sacramentalem requiritur jurisdictio per Ecclesiam collata, absolutio super nullo peccato Sacramentalis impendi potest, in quod Ecclesia per reservationem denegavit jurisdictionem. Sed quia peccatorum quorumlibet reservatio partim inutilis, partim indiscreta, & nociva foret, restat potius inquirendum, quænam peccata de facto reservari soleant per Prælatos Ecclesiasticos? ad quod

Dico: *Receptô ab Ecclesia more, & uni-* 67.
versali observantiâ reservantur sola peccata

mortalia, externò opere completa, atque atrociora. Ita communis Theol. & Canonist.

Dixi I. *Sola peccata mortalia.* Nam venialium reservatio inutilis foret, cum poenitens etiam sine illorum confessione à peccatis cæteris absolvi possit, & debeat; insuper viis aliis illorum remissionem obtinere queat. Idem judicium est de peccatis mortalibus semel jam poenitentiâ Sacramentali deletis. Suarez *d. l. n. 2.* Lugo *de Pœnit. disp. 20. S. 2. n. 12.* cum commun. Cæterum per accidens ejusmodi venialia, sicut & alia mortalia cæteroquin haud reservata affici possunt reservatione, quatenus ab iis, dum alicui mortali reservato conjuncta sunt, Inferior Confessarius seorsim nequit absolvere.

78. Dixi II. *Externo opere.* Peccata merè interna, id est sola delectatione, affectu & assensu mentali patrata, utut coram Deo gravissima possint esse, ab Ecclesia de via ordinaria reservari non solent; non quidem ex ratione, quam aliqui videntur allegare, quòd Ecclesia de internis non judicet (nam judicium Sacramentale, & jurisdictio fori interni, quæ per reservationem directè afficitur, æquè respiciunt peccata interna, quàm externa.) Sed quia tum ob frequentiam, & fragilitatem ad peccata interna, eorùmque

que difficiliorem discretionem, talis reservatio fidelium bono non expediret; tum quia peccata merè interna animum non ita pravum ostendunt, nec ea scandala & damna inferunt disciplinæ populi Christiani, pro cujus conservatione reservatio sancitur, juxta effatum Trid. Sess. 14. de Pœnit. cap. 7. Salmant. d. to. 1. tr. 6. de Pœnit. cap. 13. n. 11. Chapeaville cit. cap. 6. cum communi. Quibûs non obstantibûs, testis est Suarez cit. disp. 29. n. 3. cœpisse quosdam Prælatos sibi peccata merè interna reservare; & Reverendiss. Antonius à Spir. S. in Direct. Confess. tr. 5. de Sacr. Pœnit. disp. 14. à num. 1012. nominat aliquas Diœceses Lusitanix, in quibus hæresis merè mentalis reservatione percellitur; sed Sapientissimus Suarez cit. loc. censet, hanc praxin, à viris doctis improbatam, non consulendam, observandam tamen, ubi vigeret. Nobis sufficiat hîc generalis regula, ab omnibus Doctõribus tradita, quòd ex Stylo S. Sedis Apostolicæ, & communi observantia Diœcesium, sola externa peccata sub reservationis lege comprehendantur.

Caveas verò, ne peccata merè interna confundas cum occultis, quæ opere externo, sed remotis perficiuntur arbitris. Nam isthæc occulta, cum externa sint, se-

cundum leges pro exterioribus latas judicanda sunt, sicque reservationem haud efugiant, manifestò argumentò deductò ex *Trid. sess. 24. de reform. cap. 6.* ubi Episcopis conceditur facultas specialis absolvendi sibi subditos à quibuscunque casibus occultis, etiam Sedi Apostolicæ reservatis. Clericatus de *Pœnit. Decis. 44. n. 10.*

70. Dixi III. *Completa.* Et quidem sub integra ratione specialis malitiæ reservatæ, ut cum aliis explicat Bordonus *d. resol. 37. sub. n. 2.* Ratio desumitur ex regula *n. 57. & seq.* tradita, quòd in præsentì materia odiosa verba legis in propria, & stricta significatione sint accipienda; quamdiu autem actus, e. g. *incestus*, in sua specie non est completus & consummatus, in propria & stricta significatione dici nequit *incestus* &c. Argum. *l. hoc. edictum 1. §. 2. ff. quod quisque juris. & cap. hæc autem. 17. dist. 1. de Pœnit.* Tambur. *de cas. reservat. cap. 4. n. 16.* Palao *cit. disp. un. de Sacr. Pœnit. pun. 15. §. 2. n. 3.* Gobat. *Theol. Experiment. tr. 7. n. 352.* P. Wiestner *ad tit. de Pœnit. n. 72.* Schmalzgrueber *ibid. n. 48.* cum communi, qui duo postremi Authores benè advertunt, etiam attendendum esse ad circumstantias peccati in lege reservationis expressas, e. g. *scienter*, *temerè*, *presumptuosè*; quæ circumstantiæ si ab actu peccami-
- noso

noso etiam completo abfuerint, etiam reservatio abest. Vide infra n. 113. aliud dicendum esse jam præmonuimus, ubi non tantum ipsum opus, sed etiam conatus, exprimitur & reservatur in lege, cujus proinde verba & intentio accuratè ponderanda.

Dixi IV. *Atque atrociora.* Ita insinuat 71. Tridentinum *cit. sess. 14. de Pœnit. cap. 7.* in V. n. 28. recitatis. Colligitur etiam ex fine ipsius reservationis; nam pro discussione, absolutione, & suggerendis remediis peccatorum sub genere culpæ lethalis minorum ac cōmunium, quivis Sacerdos approbatus satis habilis & legatis præsumitur. Deinde peccatorum mortalium quorumvis facta reservatio disciplinam populi Christiani non tam foveret, quàm pessumdaret, dum difficilis Pœnitentiæ administratio, & confessio odiosa nimis redderetur. Hinc S. Congregatio Episcop. & Regul. in literis ad Archi-Episcopum Neapolitanum datis Anno 1602. Ordinarios monet, ut casuum reservatorum multitudinem sic resecant, quò *ad quàm paucissimos, eosque maximè necessarios redigantur; unde singularis ille sequatur effectus, cujus causa hac reservandi atrociores quosdam casus Episcopis in sua cuique Diœcesi tributa est autoritas.* Deinde etiam inhibet, ne reserventur illi casus, *quietsi mortale peccatum inducant, circa res tamen*

parvi momenti versantur, & frequenter inter idiotas fieri solent, uti damni dati, & similium &c. Exhibent has litteras integras Quarta in Summar. Bullar. V. Casus Reserv. Barbosa de Offic. & Potest. Epis. p. 3. post allegat. 50. Riccius in prax. aurea Eccl. fori. p. 3. Resolut. 81. Mentionem etiam tacit Nicolius in Flosc. V. Casus Reserv. ubi varia adhuc refert decreta S. Congreg. quibus nonnulla delicta ceu minus atrocia, nec reservationi opportuna recensentur, uti choreæ in quadagesima institutæ; accessus ad moniales sine licentia in scriptis; lapsus carnis cum soluta etiam respectu Sacerdotum sæcularium, nisi sit contra naturam; dilatio solutionis debitorum etiam Ecclesiis præstandæ; violatio festorum, & ibidem in una Comensi inhibetur, ne, etiam fiat reservatio ex hoc, quòd Confessarius fuerit complex &c.

72. Mensuratur autem hæc atrocitas peccatorum reservandorum non præcisè ex intrinseca malitia, quam sua in specie habent, sed etiam variis ex circumstantiis, secundum quas vel magis, vel minus frequentia, sacræ disciplinæ nociva, atque eorum reservatio salubris, aut necessaria ad fræmandam hominum perversitatem videtur. Quemadmodum in foro externo juxta frequentiam, periculum, & boni publici exigen-

gentiam statuuntur & acuuntur supplicia, per l. *de abigeis* i. in pr. ff. *de abigeis* : puniuntur autem durissimè non ubique ; sed ubi frequentius est id genus maleficii. Quem in finem S. Congregatio in præcitatis litteris advertit : Nec sanè debuit una eadem regula omnibus Ecclesiis præscribi : quandoquidem alia alibi magis convenire certum est, & fieri vix potest, ut omnia omnibus in locis aequè probentur & prosint.

Inferes I. ex n. 67. Quamvis factum 73.
exterius gravitatem notabilem, & sufficientem ad peccatum mortale involveret, animus tamen patrantis si lethali à malitia immunis fuerit ob indeliberationem rationis, & plenum consensum voluntatis, nullam stringere reservationem. Tambur. cit. l. n. 4. Gobat d. l. n. 349. Cabrinus de cas. reserv. p. I. resol. 6. circa fin. Nam ex defectu pleni atque requisiti consensus utilis actus exterior è classe peccatorum mortalium hic & nunc subtrahitur, ita reservationem statutam effugit. Hæc doctrina plerùmque locum habet circa peccata ab iis commissa, quibus ebrietas, somnus, passio, vel naturalis infirmitas plenum rationis usum abstulit. Vide Bordonum Resol. 38. n. 19.

Infertur II. ex n. 68. Ad effectum 74.
reservationis requiri, ut peccatum non so-

lùm ex prava operantis intentione lethalem involvat malitiam, sed eandem etiam secundùm opus externum præferat. Unde si opus externum leve tantummodo sit, & insufficiens ad grave delictum, reservatio locum non habet. Lugo *d. disp.* 20. *S.* 2. *n.* 15. Palao *d. l.* *S.* 3. *n.* 4. Salmant. *d. tr.* 6. *de Pœnit. cap.* 13. *n.* 12. Pettischacher *d. a.* 3. *sect.* 1. Antonius à Spirit. *S. d. tr.* 5. *a. n.* 940. cum communi; ubi hic Reverendiss. Author. circa ejusmodi actum externum regulam ponit, quòd talis esse debeat, qui vel ex se, vel ratione loci, vel temporis sit signum interni actûs, & secundùm se malus, & mortalis, & non tantùm, per respectum ad actum internum. Interim si aliquod signum de se indifferens, nec malitiam tantam redolens ex conventionem destinaretur ad prodendam hæresin, blasphemiam, sollicitationem turpem &c. satis habile jam foret in his circumstantiis pro constituendo mortali externo reservato. Palao *d. l.* La Croix *l.* 6. *p.* 2. *n.* 1653. Porro sub nomine actûs externi etiam venit externa omissio actûs debiti, quâ interna hæresis e. g. sufficienter explicari valet; hac de ommissione eò modò proportionaliter discurrendum, quem circa actum positivum mox explicavimus: laudatus Ant. à Sp. *S. d. l.* *sub n.* 942.

Dictorum exempla ex allegatis Do-
 Etoribus cape : Reservationem , si quæ 75.
 in similia delicta habetur statuta , non
 incurrit , qui exiguam rem aufert , ani-
 mō surripiendi etiam maximam sum-
 mam : qui non adeò injuriosè appre-
 hendit Clericum cum intentione eundem
 occidendi : qui verbis indifferentibus , &
 de se officiosis ad carnalia sollicitare inten-
 dit : qui hæresin mente conceptam , aliud-
 vé sub excommunicatione reservata dam-
 natum dogma prodit per verba , quæ hîc &
 nunc pravitatem ac perfidiam mentalem
 nondum declarant : aut qui fixam animo
 hæresin in ebrietate notabili prodit ; nam
 signa in his circumstantiis non censentur
 moralia &c. &c. Quorum omnium ratio
 est , quòd secundùm propriam strictamque
 significationem (cui hîc insistendum) non-
 dum habeatur *peccatum mortale externum* ,
 dum pravi intentioni adest solum actus
 exterior secundùm se ad gravitatem lethala-
 lem non ascendens.

Ampliatur exposita doctrina , quòd ne 76
 tunc quidem reservatio urgeat , cum pec-
 cans erroneò judiciò existimat , dictum ,
 aut factum exterius gravem involvere ma-
 litiam , quâ tamen secundùm se caret ; uti
 sæpius contingere potest apud rudiores ,
 qui ingentem blasphemiam judicant , quæ
 tamen nulla est ; aut si quis carnaliter pec-

cet cum foemina, quam in secundo vel tertio gradu falsò credidit consanguineum, quæ tamen nullâ necessitudine jungitur &c. Reservantur enim peccata, quæ simpliciter, & sua ex specie talia sunt, non ex erroneo peccantis iudicio. Bordonus *resol.* 38 n. 69. Anton. à Spirit. S. d. l. n. 942.

77. Limitatur tamen, seu potius explicatur Superior de signis exterioribus doctrina circa materiam superstitionis & magiæ, in qua licet levissima signa (uti plerumque fit) exterius assumantur ad effectus improporcionatos, existimo tamen, sufficere ad hoc, ut peccatum superstitionis, vel exercitii magici reservatum incuratur. Rationem desumo ex dictis n. 74. ubi cum Palao & aliis notavi, quòd tunc signum etiam levius complere possit mortale peccatum reservatum, quando ex conventionem assumitur ad explicandum perversum consensum interiorem. Cum igitur ejusmodi signa magica, qualiacumque fuerint, ex pacto & conventionem opem & operam demonis provocent, lethalem malitiam etiam exterius sufficienter perficiunt.

78. Ex hætenus dictis, & cit. n. 68. insinuatis etiam habes, quòd ab hæresi in Bulla Coenæ reservata, nec non ab aliis peccatis, magiâ, blasphemîâ &c. quilibet Confes-

festarius absolvere queat, si fuerint merè interna: quidquid hac in parte nonnulli apud Cardenam citatum à Magnif. D. P. Franc-Schmier *Jurispr. Can. lib. 5. tr. 1. c. 3. n. 144.* in contrarium moliantur, hæreticos purè mentales etiam censuræ, consequenter & reservationi subjiciendo. Nobis pro praxi sufficiat, commune dogma, quòd Ecclesia juxta stylum ordinarium peccata merè interna nec censurâ, nec reservatione perstringere soleat.

Infertur III. ex n. 70. sequentes casus 79.
legi reservationis non fore obnoxios in circumstantiis notandis: non habetur hæresis reservata, si quis animo profitendi hæresin iter arripiat ad A catholicos, sed ante ullam aliam declarationem facti pœnitens viam relegat. Si quis coeptam copulam incestuosam ante commixtionem abrumpat, non incurrit peccatum incestûs reservatum. Idem dic cum proportionem de aliis delictis carnalibus. Si quis furto inhians, aditu ad Ecclesiam per effractionem paratô, vel sponte, vel adactus sine præda recedat, nondum est furtum sacrilegum reservatum. Si quis parentem percussurus manum, baculum &c. stringat, sed vel absque verberibus retrahat, aut vanô deludatur ictu, haud censetur cum effectu reservationis violentas in parentem manus injec-

jecisse. Pariter reservatio in homicidium statuta non ligat, quando aliquis alterum occisurus vulnus tantum infligit non lethale: vel si vulnus verè mortiferum infligatur, mors tamen etiam per miraculum impeditur. &c. Nam in his & similibus casibus verum est, delictum sua in specie non esse consummatum, adeoque legi odiosæ nondum esse locum, ubi effectus secutus non fuisset. arg. *cap. perpetuo 7. de Elect. in 6.* ubi quamvis gravioris sceleris rei pronuntientur, qui malitiosè suffragium præstant indigno; non aliter tamen sancita in tales privatione potestatis eligendi plectendos esse declaratur, quàm si prævalentibus ejusmodi suffragiis, electio sequatur. Præter citatos n. 69. Doctores consulatur Suarez *to. 5. de Censur. disp. 4. Sect. 3.*

80. Præcedenti illationi jam limitationem d. n. 70. in f. & n. 65. statuimus, dum ipse conatus, etiam effectus non secutus, expressè in lege reservationis notatur. Cui aliam adjungo, cum actus externus, licet extremam & fortè intentam sub illo genere malitiam non consummat, propriam tamen vel speciem constituit, vel specialem deformitatem involvit, quæ pariter in tabulis reservationis comprehenditur. e. g. Clericum, ex intentione occidendi, gravi vulnere, non tamen lethali, concutis; ho-
mi-

homicidii quidem reservati reus haud es ; at censuram & reservationem percussoribus sacrarum personarum præstitutam non declines. Ita, ubi in religione omnis lapsus carnis opere consummatus, conformiter Decreto Clementis VIII. simpliciter reservatur, peccatum Regularis reservatum incurrit, qui abruptâ copulâ, conspurcatur ; nam & hæc sceditas consummatam sub luxuria speciem conficit. Similiter ubi præter homicidium etiam membri mutilatio reservatur, in legem reservationis impingit, qui occisurus inimicum, etsi mortem non inferat, manum tamen obtruncat. Ratio plana est, quòd simile peccatum sit mortale externum, ergò reservationi obnoxium, ubi illa in lege satis explicatur.

Infertur IV. ex dictis allegato n. 70. 81. Nec etiam reservationem incurri, cùm actus externus secundùm se ad perficiendam malitiam in reservatione notatam sufficeret, sed per solam simulationem, & fictionem, quamquàm lethaliter peccaminosam, ponitur. Exemplum sit ; aliquis varia signa, & verba impropportionata applicat, ut opinione exercitii magici alios deludat ; hic quamvis graviter peccet, reservationem tamen in magicum exercitium fulminatam non incurrit. Pariter alium, qui

qui animô ab hæresi alienô , verbis factis-
que se simulat adictum sectæ hæreticali ,
etiam censura & reservatio in hæreticos
simpliciter lata præterit. &c. Ratio est,
quòd similes actus non sint exercitium ma-
gicum , & hæresis consummata , secundùm
totam malitiam expressam & reservatam in
lege , quæ non loquitur de Superstitione ,
& hæresi apparente , sed simpliciter tali ,
argumentô cap. *cum voluntate* § 4. *in pr. de*
sen. Excomm. ubi insinuatur , *voluntate ac*
proposito maleficia distingui , consequenter &
constitui. Suarez de disp. 4. S. 3. n. 15.

82. Infertur V. ex eod. n. 70. Cessare
etiam reservationem , cum effectus qui-
dem in lege reservationis declaratus poni-
tur , sed ad actionem etiam malam peccantis
tantùm per accidens sequitur , nec in actu
signato , nec exercito intentus. e g. homi-
cidii reservati reus haud est , qui animô oc-
cidendi vulnus non lethale infligit , cuius
occasione alia accersitur infirmitas vulnera-
turn conficiens. Aut , qui sibi conscius ,
quòd per ebrietatem plerumque in rixas &
pugnas rapiatur , nihilominus se ingurgi-
tat , & plenè ebrius alterum enecat. Ita
reservationi procurati abortûs non subdi-
tur , qui citra expulsionis intentionem qua-
dam percussione , vel irritatione percellendo
foe.

foeminam prægnantem, occasionem abortûs ponit: vel quæ sanitatis causâ, etiam contra aliorum consilium, medicinam sumit, unde præter intentionem partus præmaturè expellitur: vel dum tale quid sequitur ex congressu libidinoso, in quo debitus modus cum manifesto uteri gravis periculo haud adeò exceditur. Idem statuendum circa omissionem actionis, ob quam effectus, aliàs secundum suam malitiam reservatus sequitur; ut puta, si quis, cum posset, alterum à morte non liberat &c. Ratio est, quòd lex reservationis exigat peccatum mortale secundum suam speciem & malitiam consummatum, quale non est, dum illa species & malitia ab operante vel nullò modò intenditur, vel tantum per accidens subsequitur. Nam, ut eruditè advertit Suarez *cit. disp. 4. de Cens. sect. 3. n. 6.* Lex per se primò potius respicit actionem, quàm effectum; & effectum solummodò ratione actionis; si ergo actio talis non est, qualis in lege notatur, pœna, & dispositio legis odiosa non stringit. At in superioribus, & similibus exemplis ebrietas, irritatio, copula carnalis, denegatio auxilii &c. actiones non sunt, quales à lege reservationem homicidii, abortûs &c. interponente notantur, etsi aliàs non careant gravi malitiâ. Extensionem verò

E ad

ad similes actiones facere materia odiosa non permittit ; ubi , quantum poenas , & inhabilitates jure positivo statutas concernit , regulariter locum non habet illud : ei , qui operam dat rei illicitæ , omnia imputantur , quæ exinde subsequuntur. Procedit autem in similibus receptum dogma , quòd regulariter tunc Reservatio stringat , cum talis actio deliberatè ponitur , ad quem effectus per se , & ordinariè non autem per accidens sequi solet , & actu sequitur. Suarez *cit l. n. 6. & 7.* Bordonus *resolut. 38. n. 19. & resolut. 45. n. 2.* item *resolut. 49. n. 1.* Barboſa *de Off. & potest. Episc. alleg. 51. n. 3.* Anton. à Spirit. S. *d. tr. 5. disp. 14. n. 1169. & seqq.* Cabrinus *p. 2. cas. 1. annot. 1. n. 9. & seqq.* & *ibid. in resol. prax. pro non incident. n. 6. & seqq.* Item *cas. 7. resol. prax. pro non incid. n. 5. & seqq.*

83. Quæ omnia majori adhuc cum rigore procedunt , magisque directam & efficacem intentionem effectûs requirunt , cum in lege non solum peccatum simpliciter reservatur , sed sub certo agendi modo ; ut si dicatur : *præmeditatè , studiosè , ausu temerario , ex contemptu , qui præsumpserit &c.* ubi locum non habet reservatio , quàm si non modò peccatum in effectû compleatur , sed & actio similibus adjunctis studio-

diolique hujus effectûs intentione sit vestita.

Sanè ubi Reservatio absque clausulis 84. similibus, simpliciter in peccatum aliquod statuitur, etiam reservationi locum concederem, si effectus ille signatè equidem, & studiosè non intenditur, actio tamen talis deliberatè ponitur, quæ moraliter cum effectu secuto semper conjuncta est; ut si quis absque intentione occidendi ferrum alterius per viscera adigeret, caput ponderoso fuste, ictuquè validò impeteret; non enim similis actio valet deliberatè poni, quin exercitè saltem effectus intendatur; consequenter lex, quæ effectum reservatione afficit, etiam talem actionem ut deliberatè positam, & proximè influentem comprehendere videtur. Cabrinus *d. p. 2. cas. 1. n. 9.* cum aliis; & in simili notat Suarez *de cens. disp. 44. sect. 1. n. 5.*

Dices contra illationem præcedentem, 85. *in cap. quanta 47. de sen. excomm.* censurâ in Clericorum percussores fulminatâ, & S. Pontifici reservatâ etiam illi perstringuntur, qui solùm percutientibus consentiunt, aut cum possent, non impediunt: ergò per actionem, aut omissionem, quæ indirectè & per accidens solùm concurrit ad effectum, reservatio incurritur.

2. dō : In *cap. continebatur*. 8. *cap. de cætero* 11. *cap. ad audientiam* 12. *cap. tua nos* 19. *in pr. de homicid.* generaliter declaratur, quòd is, qui cum culpa operam dat rei illicitæ, ex qua homicidium subsequitur, irregularitate in homicidas statutâ inficiatur; ergò in materia odiosa pœnæ, & inhabilitates per legem introductæ stringunt actiones proximè etiam non influentes in effectum consummatum.

86. Respondeo ad utrūque, nostram assertionem, & illationem, quæ odiosas dispositiones restringit ad actiones proximè solū influentes, procedere regulariter. Quòd si lex in particulari materia odiosa aliud speciali ex ratione statuat, uti contingit in objectis capitulis, id se habet per modum exceptionis. Unde tenor legis semper respiciendus. Ad illud, quòd de *irregularitate* ex homicidio contracta dicebatur, adverto, quamvis ob actionem etiam non proximè influentem incurratur *irregularitas*, nondum tamen ob similem actionem incurri censuram, & reservationem, si quæ simpliciter in homicidium statuta foret. Nam lex expressè irregularitatem ad ejusmodi actiones culpabiles ceu adversas mansuetudini Ecclesiasticæ extendit, ut colligitur ex *cap. suscepimus* 10. *de homic.* At quia de censura, & reservatione, si qua
in

in homicidium personæ laicæ simpliciter statuta foret, nil speciale dispositum legitur, procedit regula in superiori illatione explicata. Quod discrimen etiam advertit Suarez *de Censur. disp. 4. S. 3. n. 8.*

Inferitur VI. ex læpe d. n. 70. Posse ^{87.} à quolibet Confessario absolvi illum, qui post inflictum alteri ex intentione occidendi vulnus lethale, aut post porrectum venenū, ritè dolet, & delictum prius confitetur, quàm læsi mors actu sequatur, quamvis reatus homicidii aliàs reservationi subjaceret. Idem dic de aliis similibus, ubi in lege ipse conatus ad scelus non etiam comprehenditur. Ratio est: juxta receptum, & d. l. explicatum principium, reservatio simpliciter in aliquod delictum facta non stringit, antequam illud sua in specie, malitia, & effectu sit consummatum; sed in dicto casu homicidium ita nondum est consummatum; ergò &c. Cum verò mors postea sequitur, reservatio surgere, & subsistere nequit, quia objecto caret, & fundamento, peccatō videlicet sacramentaliter non deletō & clavibus Ecclesiæ de necessitate subjiciendō. Antonius á Spirit. S. ²⁸ d. disp. 14. n. 1178. plures nominans. Bassæus *V. Cas. Reserv. sub n. 40. S. 10.* Cabrinus *p. 2. cas. 2. Coroll. 1.* P. Kazenberger *in Supplem. Theol. Decal. P. Sporer. cap. 3. q. 2. S. 1. sub*

1. *sub n. 3.* Ubi ex Azorio monet, id non procedere, si has inter moras aliquis solâ contritione pœnitentiam eliceret; tunc enim post completum homicidium actio & reatus præcedens adhuc materia necessaria & necdum Sacramentaliter remissa foret, sicque reservatio fundamentum, & substantiam haberet.

88. Infertur VII. ex n. 71. Si inter casus Episcopales alicubi simpliciter exprimeretur *furtum*, vel *defraudatio decimarum* &c. Non quævis materia, quæ sufficeret ad mortale, etiam sufficeret reservationi; unde in similibus casibus defraudatio debet esse notabilis. Tambur. *de cas. reserv. cap. 6. §. 2. n. 3.* Rationem desumo ex instructione data per S. Congregationem d. n. 70. allegata, ubi inhibetur, ne Ordinarii casus reservent illos, *qui etsi peccatum mortale inducant, circa res tamen parvi momenti versantur, & frequenter inter idiotas evenire solent, ut damni dati, & similium.* Cui decreto sese accomodare, & reservationem non ad quodvis, sed notabile damnum, restringere voluisse sunt censendi.

89. Quæ tamen illatio granô salis prudenter condienda, nec ad quasvis species peccatorum indiscriminatim applicanda est; ut sunt e. g. *Magia*, ubi hac in Diœcesi Frisingensi materia, quæ ad mortale peccatum

tum habilis reputatur, etiam reservatione comprehenditur; item *percussio* sacrarum personarum, aut priorum parentum &c. Sicut etiam in vim Decreti Clementini supra n. 43. citati Prælati Regulares respectu subditorum Religiosorum valent reservare peccatum proprietatis, aut furti de rebus Monasterii, quando ascendunt ad peccatum mortale.

§. III.

Utrum Reservatio stringat in Casu emergentis dubii?

PRæsens quæstio non tantum procedit 90.
de dubio, quod movetur circa ipsum peccatum secundum se, dum in bivio hæret, an sit commissum, vel saltem lethali malitiâ infectum; (quò in sensu alibi disputatur, an peccatum mortale dubium constituat necessariam confessionis sacramentalis materiam?) Sed etiam progreditur ulterius ad casum, in quo de lethali criminis patrati malitia certò constat, dubium tamen prudens & rationabile emergit, utrum sub lege reservationis comprehendatur? Quod dubium tunc dicitur *Juris*, cum circa ipsum sensum legis versatur: e. g. an reservatio, simpliciter lata in

Sodomiam, etiam comprehendat venerem præposteram inter personas diversi sexûs? An violenta injectio manuum in proprios parentes sit intelligenda quoque de violentia, quæ Vitrico, & novercæ infertur &c. Dubium *facti* appellatur, dum in suspensio hæret, an illæ circumstantiæ, quæ aliàs secundum communes regulas ad reservationem desiderantur, peccatum mortale commissum vestiant? e.g. utrum copula sodomitica, vel incestuosa fuerit completa? utrum vulnus ex intentione occidendi inflictum fuerit lethale?

Quocunque ex prædictis modis dubium rationabile accidat, suppositâ etiam doctrinâ, quæ peccata negativè dubia ad materiam confessionis necessariam refert, præsens quæstio movetur: utrum reservatio tale stringat peccatum? ad quam

91. Respondeo, quòd nulla reservatio, etiam qualificata, stringat, sicque confessarius quilibet in simili casu emergentis dubii absolvere queat. Vel enim surgit dubium *Juris*; vel dubium *facti* circa peccati malitiam, aut circumstantias ad reservationem prærequisitas? In dubio *facti* cum non constet de delicto, quod absolutè, ac simpliciter tale sit, quale in lege reservationis exprimitur; sed tantum de delicto *secundum quid*, & sub incertitudinis modò; regula
stri-

strictæ interpretationis hîc usitata illud à rigore reservationis subtrahit. Et aliàs cum sunt partium jura obscura, reo favendum est potius. cap. 11. de R. J. in 6. Ipsaque Jura promptiora sunt ad absolvendum, quàm ad condemnandum. cap. Ex litteris 3. de probat. Porro in dubio Juris eandem strictam interpretationem pro favore peccantis, & immunitate à reservatione faciendam suadent etiam alia Juris utriusque recepta principia: contra eum, qui legem potuit dicere apertius, est interpretatio facienda. cap. 57. de R. J. in 6. In obscuris minimum est sequendum. cap. 30. eod. in 6. In re dubia benigniorem interpretationem sequi, non minus justius, quàm tutius. l. ea 192. §. un. ff. cit. tit. concordat l. Arrianus 47. ff. de O. & A. Ex quibus omnibus manifestè colligitur, quòd in casu emergentis dubii Legislator non velit obligare; consequenter in nostra hypothesi nemini delatam Jurisdictionem circumscribere, nulli permissam aliàs libertatem confitendi adimere. Tradita doctrina communis est, adeoque segura pro praxi. Suarez de Censur. disp. 40. sect. 6. n. 5. Lugo de Pœnit. disp. 20. S. 2. n. 18. & seqq. Bonacina de Pœnit. disp. 5. q. 7. pun. 5. §. 4. à n. 1. Tamburinus tr. de cas. reserv. cap. 4. n. 6. Bordonus resol. 38. n. 106. & seqq. Lezana in Sum. V. Cas. reserv. n. 14. Anton. à Spi-

Spirit. S. d. tr. 5. disp. 14. n. 943. & seqq. Salmant. cit. tr. 6. cap. 13. n. 15. Gobat. Theol. Exper. tr. 7. n. 356. & seqq. Cabrinus de cas refer p. 1. resolv. 9. & seqq. P. Wiestner ad tit. de Pœnit. & remiss. n. 74. Schmalzgrueber ibid. n. 48. Clericatus de Pœnit. decis 44. n. 11. Fufius P. Franc. Bardi in discept. de conscien. discep. 6. c. 11. p. 4. §. 3. & 2. seqq.

92. Procedit I. explicata doctrina etiam in casu, quô in foro conscientiae dubium persistit, quamvis in foro externo contra peccantem præsumptio quædam militaret: e. g. dum hæsitatur, utrum homicidium animo satis deliberatô fuerit perpetratum &c. Lugo, Gobat, Bardi, Ant. à Spirit. S. aliique contra Sanchez, Bonacinam & sequaces. Nam eadem ratio strictæ interpretationis hoc in casu pro immunitate à reservatione pugnat; & in foro sacramentali iudicium magis regulari debet secundum pœnitentis dicta, quam præsumptiones fori externi, nisi ex ipsis relatis à pœnitente emergerent, & vehementer urgerent, ut iudicium moraliter certum de existentia peccati, & effectu reservationis Confessarius formare posset.

93. Procedit II. eatenus, ut collata in simili casu absolutio à simplici Confessario non tantum valida, sed etiam licita sit, quan-

quantumvis fortè peccatum quoad se re vera mortale , omnibûsque circumstantiis affectum fuerit , quæ secundùm intentionem Legislatoris ad effectum reservationis exiguntur. Cùm enim , secundùm dicta , in dubio nulla stringat reservatio , Confessario simplici permittitur jurisdictio in peccata dubiò affecta , quam proin & validè , & licitè poterit exserere. Accedit , quòd Confessarius quilibet legitimè , & validè toties absolvat , quoties prudens , solida , & practicè probabilis ratio facit pro existentia jurisditionis in expositum peccatum , & poenitentem ; quia tum Ecclesia ob exigentiam boni publici , & salutis animarum , vel ex ratione tituli colorati , & erroris communis , vel consuetudinis universaliter receptæ & probatæ , confert jurisditionem , si forsam aliundè deesset , omnemque , quem potest , defectum supplet , ut alibi Theologi & Canonistæ docent , & solidè explicat Cardenas in 2. *Crisi Theol. Dissert. 2. cap. 6. art. 5. & seq.* Et Dominicus Viva in *tr. de Jubileo q. 3. art. 2. sub n. 4.* ubi hanc opinionē non solùm probabilissimam , sed & moraliter certam appellat. Cùm igitur doctrina , quæ cuilibet approbato expositoque Confessario tribuit jurisditionem in peccata dubia , sit communis , solidis in principiis SS. Canonum fundata ,

ac universali praxi firmata , talis absolutio à dubiè reservatis sacramentum nulli periculo irreverentiæ, aut invaliditatis exponere valet , suffragante , & supplente Ecclesiâ omnem facultatem , si aliunde non adesset.

94. Procedit III. in tantum , ut pœnitens per simplicem Confessarium à simili peccato absolutus postea non amplius teneatur à Superiore repetere absolutionem , ubi evidens notitia peccati , & reservationis illud afficientis superveniret. E. g. si quis ab incestu , de cujus consummatione , cum confiteretur , rationabiliter dubitaverat , à communi Confessario absolutionem obtinuit , Superiorem , vel alium facultate in reservata præditum pro nova absolutione non amplius tenetur adire , ubi foeminæ uterus intumescens consummatum peccatum , & sic reservationem , quæ alicubi in simile delictum lata est , proderet &c. Dixi : *Superiorem , vel alium facultate in reservata prædictum*. Nam licet etiam cum probabili sententia supponatur , quòd peccata sub dubio prius exposita , sint postea in Confessione adhuc manifestanda ut certa , dum haustâ meliori notitiâ dubium extinguitur ; sufficit , si hæc nova expositio fiat iterum coram communi Confessario. Ita Lugo cit. l. n. 20. & seqq. Salmant. d. l. n. 16. Ba.

Bardi *d. l.* § 5. Cabrinus *cit. loc. Resol. II.*
Bassæus *in Flor. V. Casus reserv. n. 24.* Go-
bat. *d. l. n. 358.* cum pluribus citatis.

Ratio est, quòd ex usu Ecclesiæ re-
servatio tantum afficiat peccata certò com-
missa & sacramentaliter nondum remissa;
sed in posito casu peccatum, de cujus cer-
titudine supervenit major notitia, jam fuit
sacramentaliter, & quidem directè remis-
sum; ergò &c. Major constat ex hæte-
nus dictis, & communi Doctorum asser-
to. Minor inde patet, quia juxta dicta *n.*
priori, quilibet Confessarius facultatem ha-
bet, & jurisdictionem in peccata dubia,
consequenter directè, atque absolutè ab
iisdem absolvit. Neque fundamentum
suppetit, ut adstruatur obligatio recurren-
di postea ad Superiorem, ubi lex ejusmo-
di absolutioni nullam conditionem, vel
modum pro casu resoluti dubii apponit.
Lugo *d. l. n. 23.*

95.

Sed expositæ hætenus doctrinæ se-
quentes etiam limitationes adjungere ne-
cessum est. I. In peccata quoad reservatio-
nem dubia nil facultatis competit Confes-
sariis inferioribus, quando lex expressa de-
claratione etiam dubios casus comprehen-
dit. Ita de mandato Clementis PP. VIII.
Anno 1601. die 9. Januar. Sacra Con-
gregatio consultationibus Episcoporum,
& Regularium præposita omnibus Sacer-

dotibus, tam secularibus, quàm Regularibus per universam Italiam extra Urbem degentibus ad confessiones audiendas probatis iussit, & præcepit, ne quis eorum sub quocunque prætextu absolvat ab ullo ex casibus clarè, vel dubiè in Bulla die Cœnæ Domini legi solita contentis &c. Quia tamen in altero decreto prioris declaratorio, & Anno 1602. die 26. Novembr. promulgato, simpliciter ponuntur *Casus Bullæ Cœnæ*, nullâ factâ mentione de dubiis, quidam docent, quòd per hoc Italis iterum permessa fuerit potestas in casus Bullæ Cœnæ dubios. Videatur Bardi *d. l. §. 7.* Nobis in Germania degentibus, & Sacramentum Pœnitentiæ administrantibus notâsse sufficiat, quòd præcedentia decreta expressè fuerint restricta ad Italiam, consequenter si casus occurrat nobis, de cuius reservatione, etiam per Bullam Cœnæ facta, prudenter dubitatur, procedere liceat secundùm communia principia, & absolutionis beneficium impertiri. Decreta, quorum memini, invenies apud Quarantam V. *Casus Reserv.* Barbosam *de Offic. & potest. Episc. allegat* § 0. n. 286.

96. II. Dubium *juris* ut reservationem impediat, & secundùm hætenus deducta, absolutionem abs Confessario simplici indultam reddat licitam ac validam, debet
ni.

niti in prudenti ratione , nec unum quemvis privatum afficere hominem , sed plures & doctos ad hoc permovere , ut vel negent , vel saltem ambigant , utrum hoc peccatum subsit reservationi. Idem cum proportionem dicendum est de dubio facti. Nam quælibet levis ratio titulus sufficiens haud reputatur , qui legem reservationis suspendat , & jurisdictionem tribuat ; alioquin ingens disciplinæ Ecclesiasticæ præjudicium imminere posset ; & omnes subsisterent absolutiones , quas indoctissimi Confessarii malè impenderent in casus reservados : quòd Tridentino *cit. sess. 14. de Pœnit. cap. 7.* & praxi communi repugnat. Gobat *cit. l. n. 358.*

III. Quòd si jam illò temporis , quò 97. Confessio peccati primò instituitur , dubium antecedereturgens removeatur , & de malitia , atque reservatione evidentius constare incipiat , Confessarius simplex nequit amplius absolvere. Ratio est perspicua , quia cum reservatio tantum per accidens cesset occasione dubii , hòc remotò , nil obstat , quò minus lex reservationis plenò effectu afficiat peccatum clavibus nondum subiectum , nec absolutione sacramentali ritè deletum. Lugo *d. l. n. 24.* Cabrinus *cit. resol. 11. circa fin.* cum aliis allegatis.

IV.

98. IV. Quæ de cessatione reservationis circa peccatum dubium explicata fuere, extendi nequeunt ad casum, quò de commissio peccato reservato certò constat, sed dubium tantummodo instat, utrum aliquando absolutioni Superioris, vel ejus Vicarii ritè subjectum fuerit. Nam hoc casu possessio & præsumptio stant pro lege recursum ad superius tribunal imponente, cui proinde fieri debet satis. *Cabrinus d.l. resol. 10. circa fin.*

§. IV.

Utrum peccata ex gravi metu commissæ subsint Reservationi?

99. **C**asum pone, quò Titius cæcò cupidinis æstu abreptus in Mæviam consobrinam, ejusdem pudicitiam admotis etiam gravissimis minis mortis, vulnerum diffamationis &c. expugnat. Quæritur utrum peccatum Mæviæ reddatur obnoxium reservationi, quæ alicubi pro incestu intra secundum consanguinitatis gradum commissio præfixa est? Et sic de aliis Casibus similibus. Ubi

100. Respondeo, quòd peccata metu gravi, & injusto extorta probabiliter non subsint reservationi. *Bordonus Resol. 38. n. 90.*

citans nostrum Graffium , Tamburinus *d. tr. de cas. reserv. cap. 3. n. 2.* allegans Floronum. Si loquamur de reservatione qualificata , res videtur perspicua ; nam hæc juxta dicta *n. 23.* haud aliter incurritur , nisi simul censura peccato annexa incurrat : At communis iterum doctrina est , quòd metus gravis , & injustus , hoc est cum injuria incussus , peccantem excuset à censura simpliciter fulminata in tale peccatum. Suarez *de Censur. disp. 4. Sect. 3. n. 13. & seqq.* Celeberrimus SS. Canonum Interpres , ac observandissimus meus per quadriennium studii juridici Professor , Magnif. D. P. Franciscus Schmier *Jurispr. Can. Civil lib. 5. tr. 1. cap. 3. à n. 128. cum aliis adductis.* Proinde hoc in casu metus etiam liberabit à reservatione. 101.

Si sermo sit de reservatione simplici , idem dicendum videtur ex paritate rationis. Ideo siquidem metus liberat peccantem à censura , quia leges Ecclesiasticæ ex recepta & communiter approbata epikia non stringunt tanto cum rigore & gravi incommodo , ac præjudicio ; & ubi aliquis non tam ex propria malitia , quàm ex metu injuriosè incusso adigitur ad actum aliàs vetitum , benignè relaxantur , ut variis instantiis posset ostendi. Legatur interim Bassæus in *V. Metus n. 4. & in supp. n. 8.*

Cabrinus *de cas. reserv. p. 1. resol. 122.*
 Sed hæc eadem ratio pugnat pro immuni-
 tate à quavis reservatione , ut quæ ex hu-
 mana solùm lege introducta est. Accedit,
 quòd peccatum dici nequeat secundùm to-
 tam malitiam consummatum , ubi animus
 abhorrens ex aliena improbitate magis ,
 quàm propriâ ad illud admittendum per-
 trahitur.

102. Dixi tamen in resp. *metu gravi.* In-
 tellige , qui ob imminens malum notabile ,
 & grave nocumentum , vel absolutè , vel
 saltem respectu personæ , cui injicitur, talis
 est. Metus econtra levis , & minæ facilè
 declinandæ , uti contemni debent , & in
 aliis negotiis non attenduntur , juxta *cap.*
cum dilectus 6. de his , quæ vi Ec. l. metum
5. & 2. seqq l. metum autem 9. in pr. ff quod
metûs causâ &c. ita à reservatione non ex-
 cusant.

103. Dixi ulterius : *& injusto.* Nam me-
 tus etiam gravis , sed *justus* , sive cui ali-
 quis sua improbitate causam dedit , & ma-
 lum , quod imminet , jure infertur ; uti
 pariter aliis negotiis , & dispositionibus
 non obstat , juxta *cit. cap. cum dilectus 6. &*
l. si mulier 21. in pr. ff. d. t. sic peccantem à
 lata reservatione non relevat ; alioquin
 omnis ferè abortûs immunis foret à re-
 servatione , ut qui plerumque ex metu in-
 famiæ

famiae, vel alterius gravi incommodi attendatur. 104.

Demum præcedenti conclusioni limitationem pono, & nullam excusationem à reservatione admitto, quando metus etiam gravis, ac injustus directè incutitur pro extorquendo actu peccaminoso in specialem Ecclesiae, ac legum Ecclesiasticarum contemptum. Argumento *cap sacris s. de his, quæ vi &c.* Ubi enim directè agitur de vitando gravi damno & contemptu religionis, aut potestatis Ecclesiasticæ, lex sacra non valet relaxari, quæ ex naturali ratione vult, & obstringit, ut privatum nocumentum, ipsiusque vitæ periculum posthabeatur bono publico. Suarez *d. l. n. 13.* Magnif. Schmier *d. l. n. 132. & seq.* ubi regulam ponit, quòd toties lex obliget cum periculo & effectu censuræ, consequenter & reservationis, quoties etiam cum vitæ periculo obstringit.

§ V.

*Utrum Reservatio peccatum afficiat,
quod cum ignorantia legis reservantis
est commissum?*

105.

Ignorantia, quantum ad præsens institutum, & forum conscientiae facit, dividi.

ditur in *probabilem*, seu *inculpabilem*, & in *improbabilem*, seu *culpabilem*. Probabilis, quæ etiam appellatur *antecedens*, *involuntaria*, & respectivè *invincibilis*, est, quæ versatur circa objectum, cujus notitiam aliquis suo ex officio, vel habere non tenetur; vel ad quod indagandum mens nullâ unquam ratione excitabatur; aut quod adhibitâ etiam morali diligentia sufficenter perspicere non potuit. Improbabilis, quæ etiam consequens, indirectè *voluntaria*, & *vincibilis* vocatur, à contrario versatur circa objectum, cujus notitia facile comparari potuisset, & debuisset, stimulante etiam ad hoc aliquo modo ipsâ conscientia. Dum debita inquisitio talis objecti intermittitur ex mera socordia, ignorantia hæc nuncupatur *crassa*: cum autem negligitur ex inordinata cura, & nimia sollicitudine, quæ rebus aliis immergitur, appellatur *ignorantia supina*. Ita ad mentem præclarissimorum Doctorum Suarezii *to. 5. de Censuris disp. 4. Sect. 8. n. 15. & seqq. & sect. 10. n. 10.* Passerini ad *cap. ut animarum 2. de Constit. in 6. q. 1. a. 5. à n. 116. item n. 133. & art. 21. n. 409.* His adde *ignorantiam affectatam*, quæ etiam vocatur *directè voluntaria*, & contrahitur, cum aliquis positivè non vult debitam diligentiam adhibere ad perdiscendum ea, quæ scire de-

be-

beret, & exequi, de qua fusè Passerinus *d. l. a. 6. n. 241.*

106.

Præsens quæstio non movetur circa ignorantiam *affectatam*, *crassam*, & *supinam*, quæ sicut juxta *cit. cap. ut animarum. 2. de constit. in 6.* ab aliis poënis spiritualibus simpliciter latis non relevat, ita reservationem statutam in peccatum, cum simili ignorantia commissum, non impedit.

107.

Porro ignorantia probabilis versari potest vel circa ipsum actum, cujus prohibitio, vel saltem circumstantia, quæ specialem addit malitiam, propter quam censura, vel reservatio facta est, non habetur perspecta: ut si Sacerdos ignoraret, graviter, & sub censura illa in Diœcesi interdictam esse absolutionem complici conferendam; vel si peccans cum fæmina nesciret, quòd intra secundum gradum illa sit consanguinea &c. Vel potest prædicta ignorantia esse tantummodo circa legem, quâ vel censura, vel reservatio infligitur; dum tota peccati malitia cognita est, nescitur tamen, quòd huic peccato vel reservatio simplex, vel qualificata, hoc est unacum censura fuerit præfixa; ubi iterum notitia haberi potest annexæ censuræ cum ignorantia reservationis. Potissimum hîc quæritur, utrum probabilis ignorantia solius reserva-

tio-

tionis liberet peccatum à reservatione ?

Ad quod

Respondeo *negativè*, sive deinde reservatio sit simplex, sive qualificata, modo non ignoretur censura annexa.

108. Ratio est I. Leges Ecclesiasticæ, quibus non tam ex titulo coercionis & poenæ ob admissum crimen, quàm ob aliam rationem positivam disciplinæ, gubernationis animarum, congruentiæ, &c. inhabilitates statuuntur, etiam stringunt ignorantes; sed talis lex est reservationis; ergò &c. Major est commune principium Canonistarum, & patet ab instantiis; sic impedimenta matrimonialia, etiam illud, quod ex crimine adulterii, & conjugicidii oritur, afficit ignorantes, velut cum P. Wex de sponsalibus p. 2. controversia 5. communissima tenet sententia, ut loquitur & adstipulatur Magnif. Schmier lib. 5. tr. 3. cap. 4. n. 31. Sic irregularitas in perfectis, & cooperantes ad occasionem hominis concepta pariter inficit ignorantes istam legem. Passerinus d. l. a. 18. n. 364. Sic demum contra leges & canones, ex causa boni communis aliquod negotium irritantes, nulla defendit ignorantia, uti laudatus Doctor Magnif. cum communi probat lib. 1. tr. 1. cap. 5. n. 243. Minor patet ex dictis in n. 28. & seq.

Ra.

Ratio est II. Reservatio directè & prin- 109.
cipaliter afficit personam Confessarii, de-
mendo eidem jurisdictionem in determi-
nata peccata, uti n. 12. explicatum: ergò
ubi habetur peccatum tale sua in specie
completum, ignorantia peccantis nequit
tollere, vel supplere defectum jurisdic-
tionis; quia etiam cum simili ignorantia jam
ponitur, quidquid lex ad reservationis ef-
fectum desiderat, & exprimit; alioqui cer-
tè pleræque reservationes forent vanæ sine
viribus iræ, cum à perversis etiam, prop-
ter quos potissimum statutæ sunt, ut pluri-
mum ignorentur.

110.

Ratio est III. Illis in circumstantiis
lex plenum retinet vigorem, in quibus ra-
tio legis adhuc stringit; sed etiam in cir-
cumstantiis, in quibus sola adest ignoran-
tia reservationis, ratio legis reservantis ad-
huc stringit; ergò &c. Major est commu-
ne principium. Minor patebit trutinanti
rationes, & finem, ob quem reservationes
fieri solent, uti supra n. 28. & seq. expo-
suimus.

111.

Hæc sententia defenditur à plerisque
Doctoribus, Bordonò *resol.* 38. n. 51. &
67. Tambur. *d. tr. cap.* 1. n. 2. Anton. à
Spirito. *S. cit. tr.* 5. *disp.* 14. n. 936. Moro-
no *respon.* 19. à n. 20. Passerino ad *cit. cap.*
ut animarum 2. *de Constit. in* 6. q. 1. a. 18.

n. 365. Cabrino *de casib. reserv. p. 1. resol. 31.* La Croix *lib. 6 p. 2. n. 608.* Accedunt & alii Authores, qui ferè omnes cum P. Gobat *Theol. Experim. tr. 7. n. 360.* admittunt, quòd reservatio *medicinalis* etiam subjiat ignorantes; *pœnalis* autem ob ignorantiam devitetur; cum juxta nostra principia n. 27. & seqq. insinuata, defacto omnis reservatio, quà talis, reputanda sit *medicinalis*. Confirmat hanc doctrinam judicium superiorum Ecclesiasticorum, & Regularium, ac praxis communis, ut perhibet Gobat *cit. l.* & P. Patritius Sporer *Theol. sacr. p. 3. cap. 6. sect. 2. n. 735.* quamquam ibidem oppositæ doctrinæ favere videatur, sed quam P. Stoz *tribun. pœnit. lib. 2. q. 2. §. 3.* speculativè ad summum, practicè neutiquam probabilem dicit; Hurtado & alii apud La Croix eandem oppositam sententiam cum censura improbabilitatis rejiciunt.

112. Sed expositam doctrinam jam superius limitabam ad ignorantiam, quæ versatur circa *solam reservationem*. Porro de ignorantia, quæ vel circa censuram peccato affixam, vel circa ipsam actûs peccaminosi malitiam hæret, ita discurrendum est:

Quando peccatum subjacet reservationi qualificatæ, hoc est censuræ, quæ simul
cum

cum illo reservatur , ignorantia probabilis indirectè liberat peccantem à lege reservationis. Nam secundùm dicta *n. 23. & seq.* dum præfixa censura peccantem non afficit , ipsum etiam peccatum à reservatione remanet liberum ; at dum adest probabilis ignorantia legis censuram in tale peccatum ferentis , quamquàm malitia actûs satis perspecta sit , nulla censura Ecclesiastica , & pœna merè spiritualis peccantem afficit, ut communis habet doctrina conformiter *cap. ut animarum 2. de constit. in 6. cap. proposuisti 2. dist. 82. Suarez de cens. disp. 4. sect. 9. n. 19. Passerinus d. l. art. 18. n. 359. & seqq. Magnif. Schmier lib. 1. tr. 1. cap. 5. n. 236.* Et hanc doctrinam intendere videntur Authores , qui simpliciter statuunt, reservationem pœnalem non incurri propter ignorantiam , & pœnalem vocant , quæ supponit censuram. *Vide n. 26. & seqq.* 113.

Quamvis autem sola ignorantia probabilis & antecedens , non verò *crassa* , & *supina* à Censuris Ecclesiasticis , & reservatione dictô modô regulariter excuset: juxta expressam declarationem *cit. cap. ut animarum.* Si tamen lex , quâ censuræ cum reservatione statuuntur , terminos similes exprimat : qui *scienter* , *temerè* , *ausu temerario* ; qui *presumpserit* &c. etiam ignorantia *crassa* , & *supina* à censuris consequen-

ter indirectè à reservatione relevat. Legislator enim per ejusmodi terminos scientiam, & formalem contemptum exigere, atque ignorantiam etiam culpabilem, quæ simili temeritate caret, excludere videtur. Suarez. *d. disp. 4. sect. 10. n. 2. & 3.* fusè Passerinus *d. l. art. 21. à n. 408.* cum pluribus citatis. Ignorantia verò *affectedata*, quia magnam temeritatem involvit, scientiæ æquipollet, & nunquam à pœna excusat. Passerin. *d. l. n. 416. & seqq.* cum aliis magno numero allegatis.

114. Quòd si sufficiens notitia de peccati malitia, & statuta in peccantem censura habeatur, quamquàm ignoretur hujus censure reservatio, stringit illa nihilominus, secundùm dicta *n. 108.* quare simpliciter asserere placuit, quòd solius reservationis ignorantia nunquam excuset à reservatione.

115. Ignorantia, quæ versatur circa ipsius actûs peccaminosi malitiam, duobus in casibus annexam reservationem suspendit: *primò* si talis sit, quæ excusat à culpa mortali. Rationem habes *n. 67. & 73.* Et similis ignorantia facile contingere valet circa ea, quæ per solam legem Ecclesiasticam sub censura sunt prohibita. *Secundò*, dum talis ignorantia in actu peccaminoso excludit notitiam illius qualitatis, & circumstan-

stantiæ, in qua reservatio fundatur, quamvis mortalis malitia, quam actus aliunde habet, haud lateat. Sic peccans carnaliter cum fœmina, quam in secundo consanguinitatis gradu conjunctam inculpabiliter ignoravit, non incurrit incestum intra secundum gradum alicubi reservatum. Graviter percutiens & vulnerans Clericum, quem talem esse non perspexit, reservatam censuram Canonis *si quis* 29. *XVII. q. 4.* evadit. *cap. si verò* 3. *de sen. excom.* Passerinus *d.l. art. 20. à n. 382.* Rationem supra jam dedi, quòd in simili casu non adsit peccatum mortale completum secundum totam speciem, & malitiam, in qua reservatur.

116.

Infertur I. Ex n. 108. Pœnitentem omnis etiam reservationis ignarum, qui inter alia peccatum mortale, e. g. *sodomiam, incestum* &c. in loco Confessionis reservatum, exponit simplici Confessario, ab eodem absolvi non posse, nisi præter ignorantiam alia circumstantia, vel necessitas concurrat, ob quam facultas à reservatis absolvendi Inferioribus aliàs permittitur. Nam quia tale peccatum, secundum dicta ibidem, verè reservatum est, procedit, quod Tridentinum *sess. 14. de Pœnit. cap. 7.* tradit: *extra quem articulum (mortis) Sacerdotes cum nihil possint in casibus*

bus reservatis, id unum poenitentibus persuadere nitantur, ut ad superiores, & legitimos Judices pro beneficio absolutionis accedant. Qua pro doctrina communis ferè sententia facit; & Doctores, qui videntur recedere, quoad rem consentiunt, dum suum dogma exigens reservationis notitiam in peccante, plerumque restringunt ad reservationem poenalem, hujus tamen reservationis nullum specimen de facto exhiberi valet extra reservationem qualificatam, quam secundum n. 112. ignorantia censuræ annexæ per accidens solùm impedit. Recole dicta n. 111. Sed

117. Dices *primò*. Dubium de reservatione ab ea excusat; ergò multò magis excusabit ignorantia reservationis etiam vincibilis. Ita P. Sporer *Theol. Sacram. p. 3. cap. 6. sect. 2. n. 735.*

118. Oppones *secundò* auctoritatem ejus-Doctoris *d. l.* allegantis etiam Navarrum, Grassium, Josephum à S. Januario; Item P. Gobat *cit. tr. 7. n. 361.* ubi adducit Quintanadvennam; & n. 387. *circa fin. & seqq.* quibus accedit D. P. Adalbertus Tchaveller Eccles. Wilthinensis Can. Præmonstr. *in tr. de casib. reserv. cap. 1. q. 5. resp. 3.* qui tradunt, quòd poenitens reservationis ignarus saltem pro illa prima vice, quâ delictum reservatum clavibus sub.

subjicit, absolvi queat per Confessarium inferiore, adjecto tamen monito, tale peccatum reservatum esse, nec deinceps absolutionem illius sperandam ab alio, quam Superiore, ejusve commissario. Præter rationem priori *n.* adductam allegant benignam epikiam à Superioribus Ecclesiasticis haud improbatam.

119.

Repono ad I. assignando disparitatem. Etenim dubium quod circa reservationem urget, vel est *Juris*, vel *facti*? stante dubio *Juris*, stat etiam certum, atque Jure utroque firmatum principium, quod nulla lex obliget, cujus vigor dubius est, atque interpretatio facienda sit contra legem, & pro libertatis favore. Sicut in simili docetur de impedimentis matrimonii, quæ ex hoc principio, & communi doctrina, stante dubio juris, neminem afficiunt, nullumque matrimonium dirimunt, quamvis, secundum receptum dogma, sola illorum ignorantia nemini suffragetur, ut valide contrahere queat. Quod si dubium *facti* instet circa peccatum, ejusque reservationem; de consummato delicto, & completâ malitiâ, qualem odiosa lex reservationis exigit, nondum constat; adeoque aliquid deficit, quod ex communi, & in legibus fundata interpretatione ad effectum reservationis necessario prærequiritur. At cum
sola

sola ignorantia reservationis supponitur perfectè cognita, & plenè consummata delicti malitia, quam reservatio exprimit; unde nil deest, quod illius effectum remorari posset. Idem respondendum est ad instantiam, quæ ex capite metûs objici posset.

120. Ad II. dico: allegatis Authoribus & ego adstipularer, si efficacius suæ doctrinæ, & prætenstæ epikiæ fundamentum intrinsecum ponerent; sed quia perpauci cum Quintanadvenna à Gobat nominato *d. l. n. 360.* universaliter ad omnem reservationem, etiam medicinalem, requirunt illius notitiam; hæcquè doctrina à gravibus Authoribus *censura improbabilitatis* vapulat, uti *n. III. in f.* advertimus: non satis capio, quâ ratione asserta epikia ex capite solius ignorantiae adstruatur, & in praxin trahatur. Motivum, quod laudatus Tchaveller adfert, ne poenitens in bona fide versatus idem peccatum bis teneatur exponere, nempe post confessionem, inferiori jam factam, iterum superiori pro impetranda absolutione; parum ad rem facit, quia hanc iteratam expositionem ejusdem peccati desiderare videtur Tridentinum in verbis supra *n. III. transcriptis.* Ad summum itaque objecta autoritas probabilitatem adstruit dubiam sententiæ mitiori, quæ

quæ absolutionem pro primâ saltem vice permittit. At ex aliis principiis satis perspectum habetur, quòd cum dubia solùm probabilitate absolvere non liceat; nec Ecclesia in simili casu probabilitatis dubiæ defectum suppleat, qui fortè ex parte jurisdictionis intervenit, uti fusius probat Cardenas 2. *Cris. Theol. Dissert. 2. cap. 6. a. 7. per tot.* Caveat igitur Confessarius, ne, dum laxâ benignitate consulere studet pœnitenti, ipse reus incurrat rigorem censuræ ab Innocentio XI. fulminatæ in hanc propositionem: *Non est illicitum in Sacramentis conferendis sequi opinionem probabilem de valore Sacramenti, relictâ tutiore &c.* quia revera ex epikia non satis recepta Sacramentum periculo nullitatis formali & proximo exponitur.

121.

Dicta tamen restricta intendo ad casum solius ignorantiae versantis circa reservationem. Ubi enim simul concurrit alia ratio necessitatis; evidentis animarum periculi &c. dum præsens denegaretur, vel suspenderetur absolutio; aliis ex motivis de benignitate Ecclesiæ, quæ reservationes ordinat in ædificationem, & non in destructionem animarum, præsumere, & doctrinâ utcumquè probabili uti liceret, quæ aliàs extra casum necessitatis urgentis minus legitima judicatur. Cardenas d. *dis.*

dissert. cap. 8. n. 678. de quo in parte 2. hujus tract.

122. Infertur II. ex eod. n. 108. Simpliciter à Confessario illum absolvi non posse, qui e. g. percussit Clericum, non ignorans, quòd similis actus specialiter, & sub excommunicatione sit prohibitus, quamvis latuisset, quòd absolutio ab hoc peccato, & poena sit reservata superiori tribunali.

123. Infertur III. ex n. 112. Absolvi econtra à quolibet Sacerdote illum posse, qui percussit Clericum sciens quidem, quòd hic actus specialem irreverentiam & deformitatem involvat, sed ignorans, quòd specialis poena Ecclesiastica præfixa fuerit hujusmodi delicto.

124. Infertur IV. ex eod. n. 112. Si in aliqua Diœcesi simpliciter & sub verbis similibus reservetur *absolutio ab omni majori excommunicatione alioquin non reservata*, uti factum in Diœcesi Augustana, & Brixinensi; absolutionem à delicto, in quod similis excommunicatio lata est (uti sunt **matrimonium** scienter contractum intra prohibitos gradus consanguinitatis vel affinitis. *Clement. un. de consang. & affin. & multa alia*) reservatam haud fore, ubi peccans ignoravit hanc censuram. Nam præter dicta *cit. n. 112.* similis reservandi formula supponit excommunicationem stringen-

gentem ; ubi ergò in dicto casu nulla stringit , quomodo in materia aliàs odiosa , contra verborum expressum tenorem extensio fieri poterit ad delictum solitarium ? Proinde contra communes leges interpretationis rigidus videtur supra nominatus D. P. Tchaveller, qui *cit. tr. parte post. cap. 9. q. 5.* similem reservationem prorogat etiam ad delictum , à quo propter ignorantiam abest censura excommunicationis.

SECTION IV.

De personis , quorum peccata reservantur.

§. I.

*Statuitur generalis regula circa
ejusmodi personas.*

125.

Subjectum Reservationis passivum constituunt illæ personæ , quas lex reservationis stringit. Ubi , juxta dicta n. 12. duplex occurrit subjectum , quod hac lege obstringitur, *Confessarius* nempe , & *Pœnitens* : ille quidem *directè* , iste *indirectè*. Quos Confessarios autem reservatio afficiat , colliges ex n. 11. & 36. illos videlicet omnes & solos , qui quoad jurisdictio-

nem sacramentalem, vel saltem quoad approbationem, & usum collatæ jurisdictionis à Prælato reservante dependent. Hic autem potissimum inquiritur de subiecto mediato, seu personis, quarum peccata reservationi fiunt obnoxia. Ubi

126. Regulam pono : *Omnis ille, & solus pœnitens Reservatione indirectè, sive mediatè, adstringitur, cujus peccata jurisdictioni sacramentali reservanti subordinata subjiciuntur.* Colligitur ex dictis n. 12. & 36. Quia enim reservatio directè afficit Confessarium, ejusdem jurisdictionem sacram, & reservanti subordinatam limitandò, atque in peccata per legem excepta planè submovendò; necesse est, ut omnis, & solus pœnitens statutâ reservatione indirectè adstringatur, qui ejusmodi peccata excepta Confessario subjicit, in quæ jurisdictio & facultas absolvendi adempta noscitur. Ex quibus

127. Infertur I. Reservationes à Summo Pontifice per legem universalem factas afficere omnes Christi fideles, per se loquendo. Rationem mox insinuavi, & tetigi etiam n. 37. Dixi : *per legem universalem.* Nam si verborum tenor reservationem restringat vel ad certam personarum conditionem, vel determinatum ad territorium; reliqui à nexu & effectu legis re-

ma-

manent liberi. Eapropter, ut loquitur Suarez *to. 5. in 3. part. de Censur. disp. 5. S. 4. n. 3.* nihil aliud admonere oportet, nisi ut verba legis attentè legantur, & strictè sumantur, quantum proprietates eorum permiserit. Dixi ulterius : *per se loquendo.* Ubi enim talis lex, quæ ordinariè cum reservatione censuram infert, nullâ ratione promulgata, vel saltem divulgata, vel in observantiam non deducta, aut per usum contrarium planè obrogata est, effectu destituitur. Sic multæ leges pontificiæ, maximè in Bullis extravagantibus conceptæ, quibus censuræ reservatæ sanciantur, effectu, & obligatione carere videntur, vel quia nunquam satis divulgatæ, à pluribus incognitæ, vel contrariâ observantiâ in desuetudinem abiêre. Quod cum Suarezio *cit. to. disp. 23. S. 7. n. 13.* advertit P. Anacletus Reiffenstuel *Juris Can. lib. 1. tit. 2. n. 134.* Unde, ut *cit. l.* prosequitur Suarez, in particulari oportebit statum rei, & consuetudinem consulere; nam cum hæc ad factum pertineant, non possumus de eis doctrinam tradere. De quibus plura, ubi de Casibus, & Censuris Papæ reservatis in specie tractabimus.

128.

Infertur II. Reservationes à locorum Ordinariis factas extendi ad poenitentes, qui Confessariis per eosdem Ordinarios,

vel requisita jurisdictione instructis , vel saltem approbatis , sese quoad Confessionem submittunt. Colligitur ex regula superius data , & expositis n. 11. 36. & 38. Amplius constabit ex §. seq.

129. Infertur III. Religiosos reservationibus Papalibus , non verò Episcopalibus esse obnoxios. Ratio primi membri est , quòd jurisdictio fori pœnitentialis in Religiosos competens subordinetur S. Pontifici ; adeoque per ejusdem reservationes circumscribi valeat , & adimi. Ratio secundi membri petitur à contrario : Cùm enim secundùm Constitutiones Apostolicas n. 42. adductas , Regulares , *quantùm ad Sacramentum Pœnitentie dispositioni suorum Prælatorum* sint subjecti , & pro excipiendis illorum confessionibus , non Episcopi , sed Superioris domestici approbatio requiratur ; jurisdictio , ex quâ prædicti Regulares absolvendi veniunt , nullâ ratione subordinatur Episcopis , consequenter per interpositas reservationes ab iisdem nequit limitari , vel adimi. Tambur. *de cas. reser. cap. 7. §. I. n. 1.* Hinc juxta n. 43. specialis dispositio papalis emanavit circa Casus Regularium reservandos per proprios Superiores. Procedit hoc , quamvis Regularis de licentia Superioris confiteatur Sacerdoti sæculari , cujus sacra jurisdictio Episcopo aliàs sub-

subordinatur: nam in hoc casu jurisdictio, ex qua fit absolutio, non tam ab Episcopo, quàm Prælato delegante dependet. Et cum Regulares quoad forum pœnitentiale sint exempti ab Ordinario, is etiã censendus non est, voluisse subordinatis Confessariis potestatem circumscribere respectu Regularium, qui se in confessione eisdem subiecissent.

130.

Objicit contra secundum membrum superioris illationis Clericatus *tract. de Pœnit. decis. 46. n. 10.* Varias declarationes in prioribus num. expositas, quibus facultas absolvendi à Casibus, Ordinariis locorum reservatis, denegatur Regularibus. Et in confirmationem adducit auctoritatem Bordonii *resolut. 3. q. 7. & 10. n. 20. & 24.* Demum *n. 11.* instat, quòd Regulares, etiam exempti, in pluribus sint Ordinariis subiecti consequenter si illa in materia, in qua subjiciuntur, contingeret reservationem generalem fieri, eadem ad Regulares quoquè extendatur.

131.

Repono ad I. illas declarationes & decreta inhibere Regularibus absolutionem à reservatis Episcopalibus impendendam pœnitenti duntaxat sæculari, qui haud dubiè quoad forum utrumquè suo subordinatur Episcopo, ut alio loco videbimus. Nec urget, quòd generaliter loquantur,; sicquè

intelligenda sint æqualiter de absolutione sæcularium & Religiosorum, qui in eos casus inciderint, ut loquitur cit. Author n. 12. Negatur enim suppositum, quòd Regulares in hanc reservationem incidant, rationem dedi n. 129. Unde confirmatur nostra responsio, quòd illa decreta non disponant de absolutione Regularibus ipsis conferenda; loquuntur enim de iis, qui cum effectu incidunt, & subduntur quoad forum pœnitentiale Episcopis, quales haud reputantur Regulares. Et planè diversæ quæstiones sunt: *utrum Regulares queant absolvere à casibus Episcopo reservatis? & utrum ipsi Regulares afficiantur reservatione Episcopali quoad absolutionem passivè.* De prima diu controvertebatur, & per illa decreta negativè decidebatur; secunda vix ab aliquo movetur ex ratione n. 29. insinuata.

132. Bordoni authoritas & doctrina ad rem non facit, qui citatis locis nostram quæstionem non pertractat, utrum Regularium peccata subsint reservationibus, quas pro sua Diœcesi generaliter faciunt Ordinarii; sed quærit, an Prælati Regulares absolvere valeant subditum Regularem excommunicatum nominatim? & cit. n. 20. concludit: *Nominatim excommunicatus, seu aliâ censurâ ligatus à legitimo Iudice ex-*

tra

*tra Religionem sive sit Professus, sive Noviti-
us, non potest absolvi a suis Prælatiis.* Aliud
autem longè est, aliquem absolvere à cen-
sura per sententiam specialem inflicta; (de
quo non controverto) & aliud, absolve-
re à casibus, quos Episcopi pro foro pœ-
nitentiali sibi subordinato faciunt, ad quod
juxta Bullas Pontificias n. 29. allegatas Re-
gulares non pertinent, quamquàm in mul-
tis aliis judicio Ordinarii subdantur.
Allegatò autem n. 24. cit. Author solùm
negat, quòd facultas Prælatiis Regul. ex
privilegiò competens in Casus Papales, se
etiam extendat ad Casus Episcopales. Ubi
iterum nil ad nostram quæstionem. Quid
multis ? Nostram sententiam apertè am-
plectitur, allegando etiam declarationem
S. Congr. aliosquè Authores, *resol. 9. n. 10.* 133.

Ad ultimum dico, quod ex authori-
tate & potestate, quæ Ordinariis vel ge-
neraliter, vel in quibusdam casibus com-
petit in Regulares, argumentum fieri ne-
queat ad forum pœnitentiale, quod, jux-
ta sæpius repetita, ex speciali ratione &
ordinatione S. Sedis exceptum, & pro-
priis Prælatiis plenè permissum legitur.
Unde nec ipsi Reverendissimi Ordinarii
censendi sunt, quòd per legem reservatio-
nis generaliter latam velint Religiosos
quoad usum passivum comprehendere.

Cum talis lex potius restringenda, quàm ad personas speciali exceptione munitas laxanda sit. arg. cap. *statutum 22. de elect. in 6.*

134. Interim ultrò concedam D. Clericato, quòd, ubi Ordinarii in Regulares nominatim per sententiam, & sibi reservatas censuras procedunt, Abbates, & Prælati sese interponere nec debeant, nec valeant; & hoc solùm probant decreta, rationes, & authoritas contra nos allegata. Idem dico, si ipsum jus censuras Regularibus intenter, absolutionem specialiter tribuendò Episcopis, ut exemplum habetur in cap. *Religioso 21. de sen. excomm. in 6. & in Trid. sess. 24. de Refor. Matr. cap. 1. &c.*

135. Infertur IV. Et pueros, etiam impuberes, & mulieres reservationis lege adstringi, si peccatum mortale committant, iis perfectum malitiæ adjunctis, quæ in illa lege desiderantur. Sic in cap. *super eo. 1. cap. quamvis § 8. cap. pueris. ult. cap. mulieres 6. &c. de sen. excomm.* supponitur, pueros & mulieres Clericum percutientes incidere in reservatam censuram canonis; & ob sexûs, atque ætatis infirmitatem rigor legis solùm in hoc temperatur, quòd Episcopis permittatur absolutio in ejusmodi personas. Ratio autem hujus illationis repetenda est nostra ex regula; quòd in ejusmodi pecca-

cata Confessarius careat jurisdictione: Nec pietatis ratio exceptionem suadet, sed potius urget, ut hęc mediõ pueri petulantes, & fœminæ procaces ad saniora compellantur. Lugo *de Pœnit. disp. 20. S. 1. n. 9.* Tamb. *cit. tr. cap. 1. n. 5.* Bordonus *resol. 38. n. 17.* Aliud est, ubi vel insufficiens rationis judicium actum excusat à completa malitia; vel corporis inhabilitas nondum permittit delictum sua in specie consummare, uti contingit in peccatis carnalibus circa impuperes. Bordonus *d. l. n. 18.* Cabrinus *p. 1. resol. 27. ubi seq. resol.* puerum adhuc impuberem muliebria passum à pubere, delictum, quantum de se, consummante, non excusat à reservatione in nefandum sodomix scelus statuta. 136.

Infertur V. Ipsum Superiorem reservantem non obstringi reservationibus à se, vel antecessore latis. Nam ipse Legislator directè nullâ vi directivâ, nec ullâ coactivâ afficitur suis legibus; & jurisdictio, ex qua absolvendus venit, nulli subordinatur, sed ab illo ipso profluit, quæ pro in illimitata manet. Lugo *cit. disp. sect. 5. n. 57.* Vicarius porrò reservantis, & alii Prælati eidem subjecti, quibus jurisdictio in reservata etiam cum potestate subdelegandi permittitur, etsi ut subditi per se reservatione obstringantur; ejusdem tamen

rigorem facile declinant, delegandô propriô Confessariô jurisdictionem, quâ absolvantur. Idem facere licitum est Episcopis, quando incidunt in casum S. Sedi Apostolicæ reservatum, à quo ipsi alios absolvere possunt, ut S. Congregatio declaravit apud Suarez *to. 4. de Pœnit. disp. 30. n. 15.* Nec enim decet, ut ejusmodi Prælati Ecclesiastici deteriores sint subditis aliis, ad quorum absolutionem ipsi auctoritatem præstare valent. Cabrinus *d. l. resol. 18.* Lugo *cit. sect. n. 58.*

S. II.

An, & quomodo Advenæ, ac Peregrini obstringantur reservationibus Loci, in quo consueverunt?

137. **P**ER Advenas & peregrinos hîc veniunt omnes illi, qui in eo loco, in quo sacramentalem peragunt confessionem, nec verum, nec quasi-domicilium habitationis, consequenter fundatum, & ordinarium forum sacramentale non sortiuntur. Quibus accenseri possunt Vagabundi, qui nullibi stabiles, sed totius mundi incolæ omnibus, ad quæ veniunt, in locis forum censentur obtinere. Ubi etiam suppono, generalem jam, ab Eugenio PP. IV. appro-

probatam invaluisse consuetudinem, vi
cujus extra proprium domicilium constitu-
ti peregrini illis in locis, in quibus tunc
temporis degunt, foro pœnitentiali sese
subjicere, & ab ibidem approbatis Con-
fessariis absolvi queunt. Suarez *de Pœnit.*
disp. 30. sect. 1. n. 4. in f. Lugo *d. disp. 20. s.*
5. n. 70. Cabrinus *p. 1. resol. 24. cum*
communi.

138.

Jam pro explicanda insinuata quæsti-
one assumo *incestum* intra secundum con-
sanguinitatis gradum perpetratum; & *ho-*
miciidum voluntarium; è quibus primum
delictum in Diœcesi Frisingensi, non au-
tem in Augustana respectu sæcularium per-
sonarum habetur Ordinario reservatum;
secundum econtra in utraque Diœcesi re-
servationi Episcopali subjacet. Ex quibus
tres casus & quæstiunculæ formantur: I.
Utrum Diœcesanus Frisingensis incestuo-
sus confessus intra Diœcesin Augustanam
absolvi possit per quemlibet ibidem expo-
situm Confessarium ab incestu in loco pro-
prij domicilii aliàs reservato?

II. Utrum Augustanus incestu simili,
& aliàs in loco proprii domicilii non re-
servato, contaminatus absolvi possit in Di-
œcesi Frisingensi per quemvis ibidem ex-
positum Sacerdotem?

III.

III. Utrum Frisingensis reus homicidii voluntarii saltem intra Diœcesin Augustanam à simplici Confessario beneficium absolutionis valeat obtinere?

139. Respondeo ad I. Affirmativè. Adeoque peregrinus eximitur à reservatione statuta in proprio domicilio, quæ in loco, ubi confitetur, non viget. Rationem repero ex regula priori §. posita, quòd jurisdictio, ex qua hoc in casu Frisingensis absolvitur, haud subordinetur reservanti Reverendissimo Ordinario Frisingensi; proinde per factam ab illo reservationem incestus non limitetur. Neque enim in hoc casu Confessarius Augustanus absolvit subditum Frisingensem ex jurisdictione ab Ordinario Frisingensi delegatâ, & subordinatâ, sed ex jurisdictione à proprio Ordinario Augustano dependente, & sine limitatione in incestum receptâ, quam vigore dictæ consuetudinis subditus Frisingensis in se prorogare potest. Suarez, & Lugo cit. II.

140. Confirmatur ex constitutione Clementis PP. X. *Superna magni Patrisfamilias &c. Anno 1670.* edita, quæ §. 7. circa præsentem quæstionem declarat: *Posse autem regularem Confessorem in ea Diœcesi, in qua est approbatus, confluentes ex alia Diœcesi à peccatis in ipsa reservatis, non autem in illa,*

illa, ubi idem Confessor est approbatus, absolvere, nisi eosdem pœnitentes noverit in fraudem reservationis, in alienam Diœcesin pro absolutione obtinenda migrâsse. Hæc constitutio, quæ plurima scitu utilia & necessaria exhibet de potestate Regularibus competente ad excipiendum confessiones sæcularium, & absolvendum à reservatis, reperitur in calce Bullar. Cassin. to. 2. & 2. Cris. Theol. Joann. Carden. in fin. apud Sbogar Theol. radic. tr. 140. Pignatellum to. 4. Consult. 174. n. 41. La Croix lib. 6. p. 2. à. n. 1502.

141.

Non absimilis iteratò emanavit declaratio S. Congregationis Anno 1618. *Confessarius regularis, cessante fraude, potest absolvere à quibuscunque peccatis, in illa Diœcesi sibi non reservatis, quamvis fortè reservata essent ab Episcopo pœnitentis. Nicolius in Flosculis V. Casus reservati. n. 13. ubi refert quæstionem etiam fuisse propositam, utrum & hoc modo absolvere possint Confessarii sæculares; sed remansisse indecisam, ex quadam ratione à Cardinale Millino obmota. Nihilominus communior sententia doctrinam expositam extendit ad Confessarios quoslibet ex paritate rationis n. 139. insinuata. Suarez d. 1. n. 5. Lugo cit. sect. n. 71. Cabrinus d. resol. 24. Bordonus resol. 38. n. 11. Salmannicenses Theol. Moral. 10.*

to. 1. tr. 6. cap. 13. n. 24. Wiestner ad tit. de Pœnit. & remiss. n. 89. cum multis citatis contra Sotum, Graffium & quosdam alios, cum quibus

142. *Objicies cap. Si Episcopus 2. de Pœnit. & remiss. in 6. cujus tenor: Si Episcopus suo subdito concesserit, ut sibi idoneum possit eligere Confessorem, ille, quem is elegerit, in casibus, qui eidem Episcopo specialiter reservantur, nullam habet penitus potestatem.* Ergo quamvis Diœcesanus Frisingensis facultatem habeat, confitendi in Diœcesi Augustana, nondum evincitur, quòd ibidem absolvi possit à casibus in propria Diœcesi Frisingensi reservatis.

Hæc objectio, quæ unica ferè est Authorum adversantium, jam præoccupata habetur in n. 139. ubi dictum, quòd Confessarius Augustanus in hac hypothesis non absolvat ex jurisdictione ab Episcopo Frisingensi delegata, sed ex propria, cui non tam ex facultate à suo Ordinario concessâ, quàm per generalem consuetudinem indulgâ, Frisingensis subditus sese submittere possit. Ast allegatum *cap.* loquitur de casu, quò electus Confessarius tantum habet jurisdictionem ab Ordinario reservante delegatam, per factam pœniteni eligendi facultatem. *Lugo cit. loc. n. 70.*

Ad

Ad II. quæstionem n. 138. formatam^{143.} respondeo *negativè*. Adeoque Diœcesanus Augustanus in dicta hypothesi per Confessarium Frisingensem nequit absolvi ab incestu, & aliis peccatis in Diœcesi Frisingensi tantùm reservatis. Ratio petitur à contrario: illum reservatio indirectè afficit, qui jurisdictioni à reservante limitatæ sese subjicit; sed Augustanus pœnitens hoc modo sese jurisdictioni ab Ordinario Frisingensi limitatæ, & in incestum planè sublata, sese subjicit: ergò &c. Cùm enim Reservatio directè teneat Confessarium, & jurisdictionem in incestum relinquat nullam, haud apparet, unde ab illo queat impendi absolutio. Eruitur hæc doctrina ex supra allegata declaratione Clementi X. ubi satis apertè sancitur, non posse Confessarium absolvere confluentes ex alia Diœcesi à peccatis reservatis in loco, in quo idem Confessarius est approbatus. Accedit, quòd sicut judicium forense, ita & pœnitentiale regulandum sit juxta leges loci in quo exercetur. Suarez *cit. l. n. 5.* Lugo *cit. sect. n. 72.* Salmant. *d. c. 13. n. 26.* Tambur. *de cas. reserv. c. 1. n. 7.* Cabrinus *p. 1. resol. 22.* cum multis aliis, quos nominant; allegat etiam Author postremus hac pro sententia decretum S. Congregationis Anno 1616. die 19. Novemb. editum.

144. Oppones, lex reservationis tantum obligat proprios reservantis subditos; sed extra-Diœcesani non sunt nostra in hypothesis reservantis subditi; unde lege reservationis non obligantur; sicquæ absolvi poterunt à casibus in proprio domicilio non reservatis.
145. Confirmatur: talis pœnitens extra-Diœcesanus pro absolutione nec ad proprium suum Ordinarium, nec ad Episcopum Confessarii, qui legem reservationis tulit, remitti potest; non ad illum, quippe, qui peccatum, sive absolutionem sibi non reservavit; non ad hunc, utpote cui alienos in subditos jus, & jurisdictio nulla competit; ergò per Confessarium ipsum immediate poterit absolvi. Quibus ex rationibus utriusque Theol. Salisburgensis Scholasticæ, & Moralis Charissimi Authores Paulus Mezger, & Ludovicus Babenstuber, P. Stoz in *Tribun. pœnit.* l. 2. q. 2. n. 64. Anton. à S. Spiritu *Direct. Confess.* p. I. tr. 5. disp. 14. n. 926. ac nonnulli alii adversam pro hac hypothesis sententiam tenent, eximentem à lege reservationis peregrinos.
146. Ad primum respondeo, legem reservationis directe afficere Confessarium, qui hic subditus est reservantis, indirecte autem tenere omnes, qui hujus Confessarii ju-

jurisdictioni sese submittunt ; consequenter subditorum nomine etiam venire extraneos, qui alienam jurisdictionem in se prorogant, & spontè sese subdunt. Dogma illud, quod peregrinos ab obligatione legis pro loco, in quo morantur, latæ excipit, non adeò convenienter ad nostram hypothesein applicatur ; ubi magis illud commune & legale principium locum habet, quòd etiam peregrini subdantur ordinationi, & dispositioni legum, quæ in alieno loco normam jurisdictioni, & judiciis, ac formam negotiis præscribunt, si ibidem agere, suaquè negotia peragere intendant.

147.

Ad Confir. dico, similem poenitentem remittendum esse, vel ad propriam Diœcesin, ubi per quemlibet absolvi potest ; vel ad alium in Diœcesi Confessarii, qui facultate pollet in reservata. Jam enim dictum est, quòd & in hac Diœcesi poenitens efficiatur subditus per prorogationem jurisdictionis sacrae permissam à generali consuetudine.

148.

Duobus tamen in casibus hiscè Authoribus accedo, & concedo, posse extra-Diœcesanum absolvi, ubi proprii subditi non possunt. I. Si per particulare statutum in Diœcesi Confessarii peccato reservato censura esset annexa, quæ in Diœ-

cessi poenitentis abest. Sive enim poenitens peregrinus in propria, sive in aliena Diœcesi, in qua confitetur, tale perpetret delictum, censuram nullibi incurrit: non in propria, ubi censura non est statuta; non in aliena, quia censura excommunicationis per generale statutum in aliquo loco promulgata peregrinos, qui ibidem nec verum, nec quasi-domicilium habent, non ligat, per textum in cap. *à nobis* 21. *de sent. excomm.* & ibid. Gonzalez n. 4. Ubi autem censura non incurritur, nec posita peccato reservatio stringit, juxta dicta n. 24. & 112. Bordonus *resol.* 38. n. 12.

149. II. Si talis poenitens à proprio Superiore, vel ordinario pastore facultatem specialem haberet, eligendi quemcunque Confessarium. Per concessam similem facultatem quodammodo fieret etiam delegatio jurisdictionis, quâ per reservationem non restrictâ electus Confessarius extra - Diœcesanus tunc uti posset. Aliàs, ut jam dictum est, talis Confessarius in extraneum poenitentem non delegatâ, sed propriâ & prorogatâ utitur jurisdictione per leges loci restricta. Bordonus *d. l. n.* 11.

150. Respondeo jam ad III. quæstionem n. 138. propositam, iterum *negative*. Rationem repete ex dictis *à* n. 143. quam expressè confirmat Constitutio Clementis X.

n. 140. allegata. Ita omnes Doctores ,
teste Suarez *cit. l. n. 5.* Et quæ hætenus
dicta sunt de peregrinis , applicanda sunt
vagabundis , qui juxta facultatem Confes-
sarii , & leges loci , in quo confessionem
instituunt , absolvi possunt , & debent. 151.

Quæres I. An , quæ exposita sunt de
reservatione simplici , etiam trahi valeant
ad qualificatam , ita , ut peregrinus qui in
loco domicilii peccatum cum censura re-
servatum incurrit , in aliena Diœcesi , ubi
illa censura & reservatio non viget , absol-
vi possit ? Respondet Bordonus *d. resol. 38.*
n. 12. Absolvi posse à censura *generaliter lata* ,
& in propria Diœcesi reservata ; non item
si censura nominatim , & per sententiam
fuiſſet inflicta. Rationem primi membri
affert , quòd pœnitens secundùm leges pro-
prias Confessarii sit judicandus , quæ reser-
vationem talis censuræ nullam inducunt.
Cui doctrinæ, teste Cabrino *d. p. 1. resolut 24.*
accedunt Josephus de Januar. & Coninck.
Secundum membrum eruitur ex *cap pasto-*
ralis 11. §. præterea. de off Jud Ordin & cap.
nuper 29. de sent. excomm. ubi recepta insi-
nuatur regula , quòd nominatim , & per
sententiam excommunicatus , non , nisi ab
ipso Judice censuram ferente , vel ejus Su-
periore sit absolvendus.

152. At P. Illuminatus Moronus *Responsio*
19. n. 18. & P. Augustinus Matthæucci in
Officiali Curia regular. cap. 2. n. 4. univer-
liter statuunt, quòd innodatus excommu-
nicatione reservata alibi, ubi reservata haud
est, nequeat absolvi. Rationem, & di-
sparitatem inter peccatum, & censuram re-
servatam assignant, quòd reservatio pec-
cati immediatè afficiat subordinatos Con-
fessarios, & ultra limites propriæ Diœce-
seos non extendatur; consequenter Con-
fessarii expositi extra Diœcesin reservantis
juxta illimitatam jurisdictionem absolvere
possint à peccatis alibi tantùm reservatis;
quâ ratione respectu poenitentis extraneum
adeuntis reservatio per accidens tantùm
cessat: Excommunicatio verò immédia-
tè afficiat, & teneat peccantis subditi ani-
mam, eumquè reddat ad absolutionem sacra-
mentalem ineptum, donec submoveatur
ab eo, qui eandem tulit, & sibi reserva-
vit. Quæ ratio & mihi hanc sententiam
persuadet; nec sufficiens fundamentum in-
venio asserendi, quòd Confessarius ex-
traneus ex potestate jurisdictionis, quæ ip-
si in simile peccatum aliàs competit, rela-
xare valeat censuram adhuc efficaciter strin-
gentem, & à poenitentis legitimo Superi-
ore reservatam. Igitur ad rationem Bor-
doni regero, quòd Confessarius respectu
ejus-

eiusmodi pœnitentis nequat secundum proprias leges , & facultatem alàs in peccatum permissam procedere ; non quidem propter defectum jurisdictionis sacramentalis , sed ob incapacitatem pœnitentis proprio Superiori obstricti. Facit etiam , quòd in hoc puncto disparitas solida vix assignetur , quare Confessarius extraneus non possit absolvere à censura per sententiam lata , possit verò à censura per legem interminata , & specialiter reservata.

153.

Dices : juxta principia *n. 1.* præmissa , nomine casûs reservati venit etiam ille , qui cum censura est reservatus , ut juxta solidam doctrinam Suarezii , & Lezanæ ibidem adductorum , nec non Salmanticensium *Theol. Moral. to. 2. tr. 10. de cens. cap. 2. n. 38.* Kazenberger *in cit. supplemento cap. 3. q. 4. n. 57. in f.* cui generaliter conceditur facultas absolvendi à casibus reservatis etiam Episcopalibus , permittatur quoquè Authoritas in peccata cum censura reservata.

154.

Respondeo , quòd hæc doctrina sit intelligenda , quando alicui specialiter , & per se facultas ab ipso superiore committitur in casus reservatos ; non verò , quando tantum per accidens competit , ut contingit nostra in hypothesis , ubi quòd pœnitens ab extraneo Confessario , cujus ju-

risdictio respectivè non est limitata, absolvi queat à peccatis in proprio loco reservatis, per accidens evenit; nec ratio, quæ pro absolutione simplici à peccatis facit, aliquid confert ad facultatem liberandi quoquè à censura.

165. Quæres II. Utrum saltem Confessarius in Diœcesi Frisingensi pœnitentem Augustanum absolvere possit à delicto, cui de jure communi est annexa censura, quæ solùm per leges Diœcesanas Augustanas reservatur, juxta dicta n. 124.

Respondeo *affirmativè*. à censura quippe, quæ per jus commune illata, & nemini à conditore legis reservata est, Confessarius quivis legitimè approbatus, & expositus valet absolvere ex permissione SS. Canonum. *cap. nuper. 29. de sent. excomm.* Suarez *de cens. disp. 7. sect. 4. à n. 8.* Salmant. *to. 2. tr. 10. de cens. cap. 2. n. 44.* Hanc autem in censuras de jure communi latas & non reservatas facultatem Confessariis Frisingensibus aliàs competentem Statuta Augustana nequeunt limitare, & auferre. Unde inter præsentem, & quæstione præcedente expositum casum magna intercedit disparitas.

156. Quæres III. Utrum Diœcesanus Frisingensis, qui hoc solùm ex fine egreditur ad loca Diœcesis Augustanæ, ut ibidem absol-

solutionem obtineat a reservatis in patria, licitè & validè absolvatur ?

Rationem quærendi & dubitandi suggerit Constitutio Clementina n. 140. allegata, ubi clausula apponitur; *nisi eosdam pœnitentes noverit in fraudem reservationis, in alienam Diœcesin pro absolutione obtinenda migrâsse.* Aliam declarationem simili cum clausula adducit Nicolius in *Flosc.* V. *Casus reserv* sub n. 13. Quare Cabrinus p. 1. *resolut.* 25. docet, eum, qui hoc solo ex motivo in alium divertit locum, ut ibidem confiteatur, tanquam malæ fidei, & fraudis reum invalidè absolvi. Confirmari posset hæc doctrina à paritate discedentium è loco, ubi decretum Tridentini de reformatione matrimonii viget, ut alibi ubi non observatur, matrimonium clandestinè contrahant; quorum matrimonium ceu dolo ac fraude infectum, irritum & nullum declaratur per iterata decreta, & Breve Urbani VIII. apud Pignatellum *to.* 5. *consult.* 79. n. 4. & *seq.* Clericatum de *matr. decis.* 35. n. 24. La Croix *lib.* 6. p. 3. n. 712. 157.

Sed displicet hæc assertio Fagnano ad cap. *Omnis utriusque* 12. de *Pœnit.* n. 97. Cui consentiunt Pontius, Filliucius, Diana, Palao nominati à Cabrino *d. resol.* Consuetudo enim, cujus supra memini,

approbata per Eugenium IV. non tantum videtur extendi ad eos, qui iter alia de causa suscipientes confitentur, & absolvuntur extra propriam Parochiam, & Dioecesis; sed etiam ad illos, qui ex solo motivo alibi exonerandi conscientiam rite dispositi discedunt. Quod certe nostris in partibus communiter fieri, nec reprobari perspicimus. Supposita igitur hac consuetudine, ceterisque ad legitimam confessionem, & absolutionem suffragantibus requisitis, non apparet, ex quo talis poenitens fraudem admittat, & Confessarius illicite, vel invalidè absolvat.

158. Ad paritatem de matrimonio clandestinè extra Parochiam propriam contracto repono, quòd Parochiani tam ex Jure communi in *cap. aliter. 1. cap. nullus 2. cap. nostrates 3. XXX q. 5. & cap. cum inhibitio. 3. de clandest. de spons.* quàm ex Tridentino *sess. 24. de refor. matr. cap. 1.* obstringantur, ut non, nisi præmissis denuntiationibus, & coram proprio Parocho contrahant. Et quia contra has constitutiones consuetudo, & ratio suppetit nulla, discendentes ex solo motivo contrahendi clandestinum conjugium uti in legem peccant, ita à fraude non excusantur, cui Ecclesia noluit patrocinari. Sed quia ex generali & satis rationabili consuetudine fide-
- de-

delibus hodie permittitur, arbitrum conscientiae eligere, à quo opportunum solamen & medicamen sperant, sicut in nullam legem peccant, dum extraneum eligunt, ita fraudis alicujus redargui nequeunt. 159.

Tum verò ob discessum dolosum indignos, atque, juxta prædictas declarationes, ad absolutionem reservatorum ab extraneo obtinendam inhabiles judico, quando vel ex fiducia recipiendæ ab extraneo absolutionis sæpius relabuntur, & audaciùs peccant; vel dum, ut mitius habeantur, leviori cum onere, ac minori poenitentia dimittantur, proprios judices in reservata, quos opportunè adire liceret, subterfugiunt.

§. III.

*Utrum moraliter solùm concurrentes
ad delictum reservationis lege
adstringantur?*

AD delictum moraliter concurrere dicuntur, qui physicè ad effectum agendo nullum realem præstant influxum, ita tamen se habent, ut cum fundamento delictum, atque effectus ipsis valeat, & soleat imputari. 160.

Hujus farinae sunt I. *Mandantes*, ad quorum classam pertinent rogantes, peten-

approbata per Eugenium IV. non tantum videtur extendi ad eos, qui iter alia de causa suscipientes confitentur, & absolvuntur extra propriam Parochiam, & Dioecesis; sed etiam ad illos, qui ex solo motivo alibi exonerandi conscientiam rite dispositi discedunt. Quod certe nostris in partibus communiter fieri, nec reprobari perspicimus. Supposita igitur hac consuetudine, cæterisque ad legitimam confessionem, & absolutionem suffragantibus requisitis, non apparet, ex quo talis poenitens fraudem admittat, & Confessarius illicite, vel invalidè absolvat.

158. Ad paritatem de matrimonio clandestinè extra Parochiam propriam contracto repono, quòd Parochiani tam ex Jure communi in *cap. aliter. 1. cap. nullus 2. cap. nostrates 3. XXX q. 5. & cap. cum inhibitio. 3. de clandest. despons.* quàm ex Tridentino *sess. 24. de refor. matr. cap. 1.* obstringantur, ut non, nisi præmissis denuntiationibus, & coram proprio Parocho contrahant. Et quia contra has constitutiones consuetudo, & ratio suppetit nulla, discendentes ex solo motivo contrahendi clandestinum conjugium uti in legem peccant, ita à fraude non excusantur, cui Ecclesia noluit patrocinari. Sed quia ex generali & satis rationabili consuetudine fide-
- de-

delibus hodie permittitur, arbitrum conscientiae eligere, à quo opportunum solamen & medicamen sperant, sicut in nullam legem peccant, dum extraneum eligunt, ita fraudis alicujus redargui nequeunt. 159.

Tum verò ob discessum dolosum indignos, atque, juxta praedictas declarationes, ad absolutionem reservatorum ab extraneo obtinendam inhabiles judico, quando vel ex fiducia recipiendae ab extraneo absolutionis saepius relabuntur, & audacius peccant; vel dum, ut mitius habeantur, leviori cum onere, ac minori poenitentia dimittantur, proprios judices in reservata, quos opportunè adire liceret, subterfugiunt.

§. III.

*Utrum moraliter solum concurrentes
ad delictum reservationis lege
adstringantur?*

AD delictum moraliter concurrere dicuntur, qui physicè ad effectum agendo nullum realem praestant influxum, ita tamen se habent, ut cum fundamento delictum, atque effectus ipsis valeat, & soleat imputari. 160.

Hujus farinae sunt I. *Mandantes*, ad quorum classam pertinent rogantes, petentes,

tes, precibûs, promissis, aut minis instantes, ut delictum fiat. II. *Consulentes*; Id est sua suggestione instruentes, provocantes, & instigantes &c. III. *Ratihabentes*, hoc est, qui delictum ab alio commissum laudant, probant, ratumquè habent. IV. *Auxilium præstantes*, excubias agendo, scalas admovendo, protegendo, occultando, monendo delinquentem; arma, aliaquè instrumenta ad delictum exhibendo. V. *Non - impediētes*, id est, qui cum possent facinori obsistere, illud intermittunt.

161. De quibus omnibus bina quæstio moveri potest I. An reservationis lege, quæ simpliciter *facientes*, *committentes* &c. aut ipsum delictum, e. g. *homicidium*, *incestum* &c. nominat, & exprimit, adstringantur, ut communem per Confessarium à suo peccato, quod per solum influxum moralem certò incurrunt, mortali absolvi nequeant? II. Quid requiratur ad hoc, ut, quando in lege reservationis ejusmodi personæ moraliter influentes exprimuntur, cum effectu incurrant reservationem? Procedit quæstio utraque æqualiter de reservatione simplici, & qualificata, dum simul censura reservata infligitur.

162. Respondeo ad I. quæst. Moraliter solum concurrentes ad delictum lege refer-

vationis non adstringi, nisi id declaretur in lege vel explicitè tales personas nominando, vel implicitè tales terminos assumendo, qui secundum propriam significationem æquè comprehendant moraliter ad delictum facientes. Tamburinus *de cas. reservatis* cap. 4. n. 17. Chapeaville *de cas. reserv.* p. 1. cap. 6. Bordonus *resolut.* 38. n. 22. & *seqq.* Moronus *resp.* 88. n. 72. Pertscher *de Pœnit.* p. 1. q. 5. Art. 3. §. 6. *sect.* 1. in *f.* La Croix *lib.* 6. p. 2. n. 1647. Et circa reservationes qualificatas, Salmanticenses *to.* 2. *tr.* 10. *de censur.* cap. 1. à n. 145. Pignatell. *to.* 9. *consult.* 11. n. 2. P. Schmalzgrueber *ad tit. de sent. excomm.* n. 70. *cum communi.*

Ratio repetitur ex n. 57. In præsentia materia odiosa verba legis accipienda sunt in rigorosa, & stricta significatione; atqui moraliter solùm concurrentes ex propria & rigorosa significatione non faciunt & committunt delictum reservatum, quod iisdem ex morali tantum imputatione, & quasi-fictione imponitur; unde in cap. *Henricus 2. de Cleric. pugnant. in duello.* pugiles veri homicidæ dicuntur, non autem mandantes, quamvis ibidem & mandantes rei homicidii pronuntientur.

Confirmatur I. Mandatum, consilium^{163.} &c. præcedunt factum, atque ad ipsum per-

perpetrandum moraliter solum diriguntur, & objectivè tantum dirigunt; ergò ubi per legem odiosam solum notatur *factum* aut *facientes*; *consilium*, *mandatum*, *consulentes* &c. non debent privata interpretatione sub ea lege comprehendi.

164. Confir. II. Quando Superior censuram, vel reservationem statuens etiam causas morales vult comprehendere, id exprimere solet; ergò dum illas non exprimit, censendus est, non voluisse comprehendere. Antecedens variis exemplis potest ostendi. *in cap. Mulieres 6. §. illi verò. cap. universitatis 24. cap. quantæ 47. de sent. excomm. item cap. cum quis. 23. eod. in 6.* Omnes censuræ excommunicationis reservatæ substernuntur, qui mandando, consulendo, consentiendo, non impediendo concurrunt ad percussione[m] Clericorum, aut talem percussione[m] suo nomine factam postea ratihabent. *In cap. felicitis 5. de pœn. in 6. & Clem. si quis 1. eod. tit. pœnæ & censuræ in persecutores hostiles Cardinalium, & Episcoporum statutæ, extenduntur in omnes socios criminis, mandantes, consulentes, ratihabentes, faventes &c.* Similes casus suppetitat Bullæ Cœnæ, cujus fulmina aliquoties in moraliter concurrentes evibrantur, ut suo loco videbimus. Præter Decretum Clementis VIII. supra
- n.

n. 43. allegatum, quô casus à Prælatiſ regularibus reſervabiles determinantur, notat *conſilium*, & *auxilium* ad faciendum abortum foetus animati &c. Demum Tabula Casuum reſervatorum in Diœceſi Friſing. etſi in reliquis reſervationem in delictum ipſum ſimpliciter concipiat; in VII. tamen, & ult. caſu expreſſè comprehendit *teſtes voluntarios*, & *fraudis conſcios*, qui matrimonio ſine deuntationibus, & invito Parochô, contracto adfuerint. Quare verba legis attentè penſanda, & ſecundùm propriam, ſtrictamquè ſignificationem manſuranda ſunt. 165.

Oppones I. *cap mulieres 6. § illi verò de ſent excomm* ubi: *cum is committat verè cujus auctoritate, vel mandatô delictum committi probatur* II. *cap. nuper 29. eod. tit* ibi: *cum facientem, & conſcientem par pœna conſtringat*. III. In mox allegato *capit. 29 & cap ſi concubina 55. d tit* generaliter aſſeritur, eos, qui cômunicant cum crimine, & criminoſo excommunicato, eidem pœnæ excommunicationis reſervatæ ſubiacere. IV. In *l prætor ait 1. § 12. ff. de vi, & vi armata l. non ſolùm 11. § 3. ff. de injuriis l. nihil intereſt 15 ff. ad leg Cornel. de Sicar. l. non ideo 5. Cod. de accuſat.* Mandantès generaliter iſdem legibus odioſis, & pœnis ſubjiciuntur, quibus ipſi phyſicè delinquentes. Quod idem fit circa

consulentes & instigantes, per leges copiose congestas à Magnif. P. Schmier *Jurispr. Can. lib. 5. tr. cap. 2. n. 57.* & Clariss. D. Gletle *to. 1. Jurisprud. terribilis p. 1. cap. un. §. 3. n. 5.* Unde, haud invitis legibus, in materia etiam poenali & odiosa moraliter concurrentes intelliguntur, & comprehenduntur.

166. Respondo ad I. *ly verè* ibidem accipi in sensu morali solùm & Theologico, quantum peccati mortalis reatum concernit; argum. *cit. cap. Henricus 2. de Cleric. pugnant in duello*; non autem in sensu stricto; cui in præsenti materia insistendum, nisi lex aliud exprimat, sicut in casu *cit. cap. mulieres 6.* expressit quoad percussione Clerici. Ad II. reponit P. Schmalzgrueber, id intelligendum esse de eadem poena secundum similitudinem, non verò secundum proprietatem. Quibus addo, sententiam *d. cap.* procedere, ubi lex poenam expressè vult extendere in consentientes, uti ibidem fit in casu, quò aliquis communicat cum nominatim excommunicato. Ad III. regero, illam constitutionem procedere circa eos, qui participant cum excommunicato, postquam ut talis declaratus est, non verò qui prius quocunque modo ad delictum concurrunt, ob quod committens excommunicationem incur-

currit. Ad IV. Dico, à poënis temporalibus, & quidem in casu, quô personæ moraliter ad delictum facientes exprimuntur, regulam statui, & trahi non posse ad poënas spirituales, & casus, in quibus moraliter concurrentes per legem non indigentur. Quin ubi leges ejusmodi personas comprehendere intendunt, tam sollicitè exprimunt; manifestò argumentò, easdem alioquin pro non comprehensis censendas, ex comuni regula, quòd in rebus odiosis, & poënalibus benignior interpretatio sit præferenda, quæ rigorem emolliat potius, quàm exasperet. *l. Interpretatione. 42. ff. de poënis. l. factum 155. §. 2. ff. de R. J. cap. odia 15. cap. in poënis 49. de R. J. in 6.*

167.

Quæstionem II. n. 161. propositam ita resolvo: Quando lex reservationem cum, vel sine censura statuens etiam moraliter concurrentes ad delictum denotat, respiciendum I. quem concurrenti modum exprimat; si enim mentio fiat de *mandante*, vel *consulente* duntaxat, ad alios argumentum non procedit, qui *consentiendo*, *rati habendo*, *favorem præstando* &c. concurrunt. Rationem insinuavi n. 59. ex Regula strictæ interpretationis, quæ rigorem legis extendere non permittit extra casum, & personas lege expressas.

168.

168. II. Mandantium, consulentium, instigantium &c. influxus moralis debet esse efficax, ita ut delinquentis animum vel inducat, vel acrius moveat ad patrandum scelus. Hinc si alter etiam absque tuo mandato, consilio, & auxilio jam paratus, habilis, & determinatus fuisset ad exequendum delictum reservatum, tu prolatâ in *consulentes, mandantes* &c. censurâ, vel reservatione non constringeris. Aliud dicendum, ubi ipsi etiam *consentientes, rati-habentes, non-obstantes* in lege exprimuntur, uti exempla habes in *capp. n. 164.* citatis. Ratio est, quia mandatum, & consilium, explicatâ ratione inefficax, vel nullô, vel valdè improprio modo influit in delictum; unde stricta interpretatio exigat, ut â reservatione excipiatur, qui ad delictum reservatum propriè non concurrat. Chapeaville *cit. loc.* Naldus Faventinus in *22. pract. V. Casus n. 3.* Bordonus *d. resol. 38. n. 24.* Salmanticenses *cit. l. n. 147. cum pluribus citatis.* Quâ ratione is, qui mandatum, vel consilium dicto modo inefficax præstitit ad homicidium, irregularitati non subjicitur, quæ aliàs mandantes, & consulentes inficit, ut cum aliis explicat Magnif. D. P. Schmier *lib. 1. tr. 4. de potest. Ordin. cap. 6. n. 383. & 391.*

Censetur autem mandatum tuum, & ^{169.} consilium efficax, dum malefactor asserit, tuô instinctu se permotum; vel cùm hac suggestione incitatus statim provolat ad patrandum delictum; aut, dum aliis ex conjecturis apparet, quòd propriâ audaciâ tale scelus nunquam commissurus fuisset. Sicut econtra conjectura est, mandatum & consilium inefficax fuisse, cùm primum post multos dies, æstumquè compositum probabitur ad crimen; aut dum similibus peccatis jam erat assuetus; vel incitatô animô media, & modos delinquendi paravit, in occasionem solummodo exequendi intentus. &c. Salmantic. *d. l.* Bordon. *d. resol. n. 23.* 170.

III. Si *mandatum*, vel *consilium* revocetur, hæcquè revocatio efficaciter prius intimetur illi, cui data sunt, quàm delictum exequatur; mandans, & consulens censuram, aut reservationem haud incurrent. Bordonus *d. l. n. 35.* Cabrinus *p. 2. cas. 2. annot. 7.* Quod de censura & reservatione qualificata (utriusquè eadem est ratio) etiam docent Salmanticenses *d. tr. 10 de censur. cap. 1. n. 150.* Schmalzgruebe *ad d. tit. de Sent. excomm. n. 74.* cum multis allegatis. Et Magnif. Schmier *d. tr. de potest. Ord. cap. 6. n. 382. ac 390.* ita revocantes datum consilium, aut mandatum,

I

tum, excusat quoque ab irregularitate; atque *l. 5. tr. I. cap. 2. n. 65.* illos eximit à pœna ordinaria. Ratio est, quòd similis revocatio, quantum ex parte mandantis, consulentis &c. moralem concursum ad scelus suspendat, & submoveat, ut si, non obstante hac revocatione, malefactor exequatur, effectus respectu illorū se habeat per accidens, executoris duntaxat improbitati adscribendus. Et quia hæc ratio æquè facit pro consulente, ac mandante, nullum etiam discrimen statuo cum Salmanticensis, Bordono, Schmier inter revocationem consilii, & mandati, uti nonnullis placet, qui in proposito casu solum mandantem, non verò consulentem excipiunt à censura, irregularitate, & reservatione, eò quod revocatio consilii semel dati & acceptati tantæ virtutis non sit, ut rationes præviæ suggestionis enervet, sicquè influxum moralem submoveat. Sed hoc respectu revocantis est per accidens, & mera ex malitia, & pertinacia executoris. Adde, quòd dum mandans, vel consulens pœnitentiâ ducti suggestionem suam ante consummatum scelus probè cum intimatione revocârunt, effectū licèt secutō, ipsi delictum secundum totam malitiam perfectum moraliter non commiserint, excusandi pro-

in

in à rigore reservationis secundum dicta
n. 58. & 70.

171.

Nova hìc emergit difficulas , utrum
& in eo casu reservationem, aut censuram
effugiant mandantes, & consulentes, cùm
ante delictum perpetratum sua mandata ac
consilia detestantur, & revocant, sed male-
factori revocationem intimare amplius non
valent? Affirmant Salmanticenses *d. l. num.*
153. cum alijs nominatis. Schmalzgruber
ad d. tit. n. 74. Quorum ratio, quòd, ubi
omissio vel actus solùm est voluntarius in
causa, retractatâ causâ, effectus non am-
plius sit in se ipso culpabilis; & sic propter
effectum, qui jam culpâ caret, nulla cen-
sura, nulla reservatio amplius locum habere
possit.

172.

Negat Bordonus *d. resol. 38. n. 35.* & alii
multi à Salmanticens. allegati, quibus favet
Magnif. Schmier *cit. tr. de potest Ordin. cap.*
6. n. 381. ubi irregularitati obnoxium asse-
rit mandantem, cujus revocatio ante patra-
tum homicidium mandatario non innotuit.
Ratio hujus doctrinæ est: sola privata, nec
intimata, revocatio non tollit moralem in-
fluxum ad scelus reservatum; ergo non ex-
cusat à reservatione. Qui porrecto alteri
venenò, vel inflictò lethali vulnere, factum
detestatur absque confessione, & absolutio-
ne sacramentali, censuram, irregularitatem,

reservationem in homicidium postea secutum statutas non declinat, partim quia talis detestatio influxum non removet ad effectum, partim quia secutô homicidiô, delictum ponitur sua in specie absolutum, nulla absolutione remissum, sicque fundamentum sternit sufficiens reservationi, aliisque poenis.

173. Ego conformiter dictis in n. 87. revocantes sine intimatione suum mandatum, & consilium, haud aliter à reservatione, & poenis spiritualibus in moraliter concurrentes prolatis excuso, quàm si ante effectum secutum, clavibus Ecclesiæ suum scelus submittant, & absolutionem obtineant. Membri posterioris rationem cit. n. 87. jam insinuavi. Pro priori asserto faciunt fundamenta N. præcedente adducta. Ad rationem sententiæ oppositæ n. 170. productam, respondeo, quòd, quamvis subsequens effectus revocanti pro tunc non amplius imputetur in culpam, conditionem tamen ponat, per quam consilium & mandatum prius expedita, & adhuc ad effectum moventia, fundamentum reservationi præbeant. Nam in sensu proprio verum est, dari in hac hypotesi consilium & mandatum effectum completum. Patet ab instantia: ubi ante effectum secutum causa retractatur, non sufficit, si postea in confessione sola cau-

causa, e. gr. *vulnus inflictum, consilium datum* &c. exponatur, sed & ipse effectus exponendus venit; ergo quamvis pro tunc ob revocationem effectus dicatur inculpabilis, complet tamen malitiam actûs præcedentis. Neque dicas, eô tempore, quô effectus sequitur, culpam mandantis, & consulentis factum revocantium jam deletam esse; abolitio enim sine absolute non sufficit. Et quid, si illa revocatio mandati, vel consilij fiat absque motivo supernaturali, vel tali saltem, quod culpam delere posset? Cæterum adversæ sententiæ ea probabilitas est permittenda, quâ ad praxin prudenter deduci valeat.

174.

IV. Ut moraliter concurrentes reservationem incurrant, exigitur, ut effectus sequatur. Unde si per accidens delicti executio impediatur, sicut ipse malefactor, juxta dicta *n. 79.* à reservatione liberatur, ita eandem mandantes & consulentes hoc casu evitant. Nam & hîc procedit legalis illa ratio ex *cit. n. 79. n. 70. n. 58.* quòd verba sint accipienda cum effectû. Bordonus *d. resol. 38. n. 38.* Nec placet distinctio, quâ utuntur Chapeaville, & Naldus *cit. ll.* dicentes, requiri hoc in casu effectum secutum, ubi censura & reservatio principaliter statueretur in *facientes*, & secundariò tantum contra *consulentes, faventes* &c. ubi verò

æquè principaliter in utrosque conciperetur, sufficere respectu consulentium, & mandantium, si dedissent vel mandatum, vel consilium, quamvis effectus per accidens subsequutus non fuisset. Nam in utroque casu procedit regula strictæ interpretationis. Et certè deteriores non sunt, qui moralem duntaxat præstant influxum, quàm qui physicè aggreditur scelus; hic tamen, effectû per accidens, etiam per miraculum, impeditô, à censura & reservatione communiter excusatur. Hinc Legislatores, ubi *consilium*, *mandatum*, & *auxilium*, etiam effectû non secutô, plectere intendunt, id exprimere solent, uti patet ex sæpe allegato Decreto Clementis VIII. ubi casum VI. pro Regularibus reservabilem hiscè declarat: *Procuratio, auxilium, seu consilium ad abortum faciendum post animatum fœtum, etiam effectû non secutô.*

SECTIO V.

De Effectu Reservationis.

§. I.

Utrum Lex Reservationis etiam comprehendat peccata antecedenter commissâ?

175. **E**X præcedentibus satis perspicuum est, Effectum Reservationis ex parte Confessariorum principaliter consistere in ademptione

ptione & privatione jurisdictionis sacrae super certa peccata ; atque ex parte peccantium, & poenitentium, in necessitate, & obligatione accedendi ad superius tribunal poenitentiale pro obtinenda reservatorum absolutione. Occurrunt tamen plura, uti in praxi frequentia, ita scitu necessaria, quae circa praedictos Reservationis effectus declaranda restant.

176.

Prima quaestio moveri potest circa tempus, quod Lex Reservationis respicit. Ubi disputationem non texo, quae ad materiam de Legibus pertinet, utrum dicta lex statim à die promulgationis efficaciter, atque in actu secundo obliget? Leges enim particulares, quas Ordinarii suis pro Dioecesibus condunt, statim à tempore promulgationis effectum, & obligationem inducere, communis habet doctrina, ut cum Clariss. P. Engel perhibet Magnif. Schmier *lib. 1. tr. 1. de Jure Leg. cap. 5. n. 208.* Adeoque etiam à die factae publicationis per ejusmodi legem dioecesanam, quantum est ex parte legis, Inferiorum jurisdictio sacra limitatur. Dixi: *quantum ex parte legis.* Uti enim notitia legis non statim ad omnes pervadere potest, ita de mente Legislatoris praesumendum haud est, quod etiam inculpabiliter adhuc ignorantium Confessariorum jurisdictio.

ditionem limitatam, & ademptam velint, ut collatæ interim contra legem absoluciones irritæ sint, & nullæ. Suffragatur quoquæ hoc casu error communis, cum titulo colorato, ex quibus acta non tantum pro foro externo, sed etiam interno sustinentur, si etiam tunc jurisdictio re verâ defuisset, ut probat non tam purpurâ, quàm eruditione Eminentissimus Cardinalis noster Sfondrati *in disputat. jurid. de Lege in præsumpt. fundata* p. I. §. 4. n. 3. not. 2. quam Anno 1681. SS. Canon. Professor ordin. in Universitate Salisburg. adornavit, & evulgavit.

177. Circa Leges papales universales, novam reservationē statuentes, decisio dependet ex sententia, quâ tempus pro obligatione legis Ecclesiasticæ universalis determinatur. Si enim illorum etiam gravissimorū Doctorem dogma arrideat, qui cum Magnifico Schmier *cit. l. n. 202.* nullam efficacem obligationem ejusmodi legum agnoscunt ante elapsum bimestre à die promulgationis computandum; etiam dicere oportet, quòd primum post terminum duorum mensium à facta promulgatione inferiorum jurisdictio tollatur in peccata per illam legem reservata. Quòd si cum Suarezio *de LL. lib. 4. cap. 15. n. 17.* aliisque classicis Authoribus, quibus favet S. Rota Rom. *in Recent. p. 12. decis. 69. n. 32. & decis. 123. n. 18.* teneas,

neas, etiam leges Ecclesiasticas universales à promulgatione statim obligationem efficacem & effectum parere; divulgatâ legis reservantis universalis notitiâ, mox Inferioribus Confessarijs jurisdictionem in peccata ibidem expressa abjudicare necesse est, uti supra circa leges Episcopales discurrebamus. Sed hîs remissis,

178.

Quæritur impræsentiarum, utrum lex reservationis constituta, titè promulgata, & jam obligatoria solùm comprehendat peccata, post illius publicationem committenda, vel etiam ea, quæ antecedenter jam patrata, & sacramentali absolutione nondum remissa fuêre? Respondeo cum distinctione: vel enim talis lex infert simul censuram excommunicationis cum reservatione; vel simpliciter solùm reservat absolutionem peccati, aut censuræ prius jam illatæ: In primo casu solùm comprehendit peccata posthac committenda. Ratio est, quòd nulla censura stringat, & afficiat eos, qui cum ignorantâ inculpabili legis censuram ferentis delinquant, ut juxta communem doctrinam *num. 112.* insinuatum; sed quis peccans ante promulgationem legis censuram cum reservatione ferentis, non laboravit inculpabili ignorantia præfixæ in ejusmodi delictum censuræ? Ergo nemo antecedenter incurrere poterat censuram. Si

hoc; neque reservatio subsequens ipsius peccati sub censura locum habet, juxta discursum n. 23. & seq. ac d. n. 112. formatum. Quam doctrinam communem confirmat Magnif. D. P. Franc. Schmier *cit. tr. I. de Jure leg. cap. I. n. 185.*

179. In secundo casu, quô simplex vel peccati, vel prius jam annexæ etiam censuræ reservatio interponitur, lex peccata quoquæ prius commissa, & interim sacramentali absolutione nec directè, nec indirectè remissa comprehendit; adeoque si hodie Frisingensem intra Dioccesin statutum promulgaretur, quô incestus inter personas cognatione spirituali conjunctas admissus reservaretur, nemo amplius inferiorum Confessariorum absolvere posset Titium, qui ab ultima confessione duos ante menses peracta talem incestum commisisset. Magnificus Pettschacher *de Sacram. pœnit. p. I. q. 5. art. 3. collig. 5.* Bordonus *resol. 38. n. 47.* cum alijs cit. Ratio est, quòd talis lex titè promulgata Confessarijs adimat jurisdictionem in peccata excepta; ergo ab eo tempore nullam illorum absolutionem amplius impertiri poterunt. Facit ad rem recepta iterum doctrina apud Magnif. Schmier *d. l. n. 182.* quòd leges, quibus non poenæ propriè dictæ, sed potius inhabilitates non tam ex culpa, quàm ex causa induci solent, etiam actus

actus præteritos respiciant, & comprehendant.

180.

Dixi tamen : *sacramentali absolutione nec directè, nec indirectè remissa.* Pone enim casum superiorem, quòd Titius in ultima confessione aliàs ritè peracta jam fuisset reus dicti incestûs, quem tamen, vel ex incupabili oblivione, vel alia de causa urgente, in confessione nondum expressisset; dico, eundem, non obstante lege reservationis hodie promulgatâ, postea à quolibet Confessario intra Diœcesin Frisingensem absolvi posse, si incestum illum exponat. Bordonus *d. l. n. 48* Nam cum tale peccatum indirectè saltem vi absolutionis deletum fuerit ante promulgatam reservationis legem, reservationi objectum & fundamentum non amplius sternit, ut quæ solùm respicit peccata mortalia per nullam absolutionem extincta, & deinceps clavisbus subjicienda. Porro si præactus incestus cum culpa sacrilega expressus non fuisset in ultima confessione, aut hæc alio ex capite invaliditatis vitiô laborâisset, reservationi postea promulgatæ redderetur obnoxius. Invalida enim absolutio nullum effectum, nullamquè homini perverso exculpationem operatur. Laudatus Bordonus *d. l. n. 49.*

§. II.

Utrum Reservatio suspendat jurisdictionem Confessarii in peccata aliàs non reservata, quando conjunguntur reservatis?

181. **Q**Uòd reservatio demat jurisdictionem Inferioribus in peccata reservata, ut ordinariè super illa nullam *directam* absolutionem conferre valeant, etiam cum subjuncto onere, quò absolutus postea Superiori se sistat, certum, & vix non definitum videtur in Tridentino sæpe *cit. sess. 14. de Pœnit. cap. 7. Verbis n. 5. & n. 116. adductis*, quibus insinuat, Inferioribus in reservata jurisdictionem non relinqui, & sine hac nullius momenti esse absolutionem sacramentalem. Sed tam perspicuum, & decisum inter Doctores non est, utrum vi reservationis etiam suspendatur jurisdictio in non reservata, quæ reservatis adjunguntur in eadem Confessione; ita, ut Confessarius inferior pœnitentem mortalibus, tam reservatis, quàm non reservatis obnoxium nullâ ratione obolvere queat saltem à non reservatis, remittendo eundem respectu reservatorum ad Superiorem. Ad quod

182. Dico: Reservatio suspendit jurisdictionem Confessarii quoque in peccata aliàs

aliàs non reservata , quando adjunguntur reservatis : & sic pœnitens , qui cum reservatis etiam se accusat de non reservatis , ordinariè nequit absolvi à Sacerdote inferiori , remittendus ad Superiorem tam ratione reservatorum , quàm non reservatorum. Ita Suarez de *Pœnit. disp. 31. sect 2. n. 5.* Castro Palao *tr. 23. disp. un. pun. 15. §. 7. n. 2.* Illustriss. Reding *Theol Schol. to. 7. q. 9. art. 2. Controv. 8. n. 1. & seq.* Bonacina *to. 1. disp. 5. de Sacr. Pœnit q. 7. pun. 5. §. 3. n. 5.* cum communi contra quosdam infra nominandos.

Ratio desumitur I. ex Tridentino , quod *cit. cap. 7.* ita loquitur : *Extra quem articulum (mortis) Sacerdotes cum nihil possint in casibus reservatis , id unum pœnitentibus persuadere nitantur , ut ad Superiores , & legitimos Judices pro beneficio absolutionis accedant.* Ergò Sacerdotes inferiores ordinariè nullam absolutionem impendere valent , ubi reservata concurrunt.

Nequè dicas cum Bordono contrarii ^{183.} dogmatis patrono *resolut. 39. n. 43.* Per præcitata verba Sacerdotibus inferioribus solùm inhiberi , ne *directè* reservata cognoscant , & absolvant , non verò ne *indirectè* judicium , & absolutionem illorum perficiant ; quod fit , dum judicium exercent super non reservata , & ab illis absolvendò per

per consequens etiam culpam reservatorum delent, impositio tamen onere, ut ita absolutus Superiori se sistat manifestaturus reservata, & ab iis directe absolvendus. Nam

184. Contra: Tridentinum insinuat, quod absolutio petenda, & conferenda sit à solo Superiore; ergo inferioribus nulla planè facultas relinquitur absolvendi.

185. Ratio est II. Illicitum, & invalidum est confessionem dimidiare, cum illius integritas, secundum dogma catholicum, sit juris Divini; at si inferior absolvere posset à non reservatis solum, remittendo poenitentem pro absolutione directa reservatorum ad Superiorem, dimidiatio fieret confessionis; ergo nec licitum nec validum est ita absolvere. Min. inde eruitur, quod, cum reservata iudicio, & absolutioni Inferioris planè subtrahantur, integra Confessio omnium mortalium eidem fieri non possit. Non enim requisita de jure Divino integritas consistit in quavis manifestatione peccatorum, sed illa, quæ fit coram legitimo iudice. Ubi proin respectu aliquorum peccatorum legalitas, & authoritas Iudicis deficit, dicta integritas servari nequit.

186. Ratio est III. Inferior Sacerdos nostra in hypothese nec *directè*, nec *indirectè* valet ab-

absolvere à reservatis ; ergò & in non reservata illius impeditur jurisdictio. Quia enim absolutio valida est individua non tollens maculam unius peccati , sine extinctione aliorum ; manifestum est , quòd jurisdictio, & profluens inde absolutio, quæ nec *directè*, nec *indirectè* operari valet in reservata , etiam impediatur per accidens in non reservata. Ostenditur porrò nostrum assertum : Quòd inferior *directè* in reservata nil valeat , omnibus certum est. Quòd etiam nil possit *indirectè*, probatur ex hoc : Ut peccatum *indirectè* deleatur , supponitur valida absolutio ; atqui nostra in hypothesis absolutio , quæ fertur in non reservata juncta cum reservatis non est valida ; proinde nec *indirectè* operatur in reservata. Major est evidens. Min. suadetur : Valida absolutio supponit integritatem Confessionis jure Divino præscriptam, quæ exigit, ut omnia, & singula mortalia uni, & eidem, legitimo Judici, non diversis, dolorosè exponantur ; talis autem integritas non ponitur, ubi Confessarius respectu quorundam legitimus Judex haud est, ergò &c. Ex quibus

Infertur I. Quòd Sacerdos inferior, 187.
mox ut advertit, poenitentem sese accusare de peccato, cujus reservatio evidenter perspicitur, eundem monere debeat, quod
hìc

hinc nulla speranda absolutio ; proinde intermissâ jam Confessione, vel Superiorem, aut ejus delegatum pro deponenda integra Confessione, & impetranda absolutione accedat. Injuria siquidem pœnitenti fieret haud modica, ubi illius secreta Confessarius ulterius exciperet, qui tamen absolutionem impertiri non valeret. Si verò, non obstante hœc monitô, pœnitens ultrò pergere vellet, quò expositô conscientiae statu, consilium, media & remedia à Confessario præsentî recipiat, manifestatio non inhibetur.

188. Infertur II. Neque Superiori fas esse, ut auditis reservatis duntaxat, sacramentaliter absolvat, remittendo pœnitentem pro confessione, & absolutione non reservatorum ad Confessarium inferiorem. Suarez *d. l. sect. 1. n. 6.* Palao *d. l. §. 5. n. 3.* Antonellus *de regim. Eccles. Episc. l. 8. cap. 1. n. 9.* & omnes moderni, reprobantâ contrariâ antiquorum doctrinâ, ut scribit Clericatus *de Sacr. Pœnit. decis. 45. n. 14.* Ratio eadem petitur ex integritate confessionis de jure Divino requisita, & extra casum necessitatis indispensabili. Nec moveat amplius antiquorum authoritas, qui Curiae Romanæ allegant consuetudinem, vi cuius, ut ajunt, Superiores, & Pœnitentiarîi pontificii, auditis reservatis absolvunt, &

& poenitentes quoad absolutionem à reliquis ad inferiores remittunt. Reponit enim Suarez *cit. sect. 1. n. 6.* Non credo esse in Ecclesia Romana illam consuetudinem, quam alii Authores proferunt. Nam Sylvester (qui teste Lugone de Poenit. *disp. 20. sect. 6. n. 76.* Poenitentiarius fuit in Basilica S. Petri) eam negat : Idem & moderni Doctores turmatim reponunt. Et fortè cum talis dimissio ad Inferiores aliquando evenit, forsan illi Superiores censuram solùm, Casibus papalibus annexam, extra Sacramentum sustulère ; quò factò etiam ipsius peccati reservatio cessabat, & à quolibet Confessario absolutio impendi poterat. Quæ expositio ex adversariorum doctrina eruitur, ex qua ita per Superiorem absoluto, & ad Inferiores remisso obligationem imponunt, confitendi adhuc omnia peccata etiam reservata, & prius à Superiore absoluta. Quod vix subsistere posset, si prior reservatorum absolutio fuisset sacramentalis. Nulla etenim obligatio reperitur, idem peccatum bis sacramentaliter confitendi, ubi directà absolutio jam legitimè fuit obtenta. 189.

Contra doctrinam N. 182. traditam stant multi celebres Authores antiqui, quos nominat Suarez *d. disp. 31. sect. 2. n. 1.* Sed quia indefinite, & simpliciter loquuntur, K posse

posse aliquem ab inferiori absolvi à non reservatis , ac remitti ad Superiorem pro absolutione reservatorum , eosdem laudatus Doctor Eximius *d. l. n. 3.* cum Palao *cit. l. n. 2.* interpretatur , quòd illud intellexerit de casu necessitatis , vel causæ urgentis , uti §. seq. videbimus. Sed ex Recentioribus clariùs , & cordatiùs statuit Bordonus *cit. resol. 39. n. 42.* *Pœnitens casus reservatos habens , si primò accedat ad Confessarium inferiorem , ab eo potest absolvi , non solùm stante rationabili causâ , sed etiam nullâ subsistente.* Quam sententiam post alios allegatos ut satis probabilem laudat , & tradit Antonius à Spirit. S. *in Direct. Confess. p. I. tr. 5. disp. 17. n. 1380.* Antiqui suo pro favore allegant consuetudinem : Recentiores extollunt tacitam Superiorum voluntatem permittentium inferioribus talem absolutionem , dummodo obligatio accedendi ad eosdem ratione reservatorum salva maneat. Demum reponunt , haud esse necessarium , ut absolutio sacramentalis per se omnia peccata tollat directè ; sed posse in quædam ferri , & operari directè , & in alia indirectè , ac per accidens. Sed

190. Negatur à modernis communiter talis consuetudo. Re verâ , ait Suarez *d. l. n. 2.* nulla est talis consuetudo , quam egò vide-

viderim, vel audierim. Deinde cum talis absolutio, secundum dicta, graviter ad-
versetur integritati ex Jure Divino ad Con-
fessionem requisitæ, nulla consuetudo le-
gitima illi suffragari, minus de tacita Supe-
riorum voluntate aliquid contra tam gra-
ves rationes nostræ, & de facto commu-
nis doctrinæ cum fundamento probabili
præsumi potest. Demum ex dictis con-
stat, quod absolutio sacramentalis, ut in-
directè quædam peccata tollere queat, in
se debeat esse valida, & debitâ Confessio-
nis integritate suffulta. Unde contra op-
positam doctrinam, & minus ponderosa
ejusdem momenta gravissimè fert judicium
sæpe laudatus Suarez *cit. l. n. 3.* quod cum
probabilitate, & securitate in praxi non
possit servari, nisi ad summum in casu ne-
cessitatis.

191.

Caduceator videtur hîc intercedere
P. Paulus Laymann, qui etsi *Lib. 5. tr. 6.*
cap. 12. n. 9. nostris ex fundamentis, &
textu Tridentini superius allegato, docuisset,
pœnitentem reservatis gravatum ordi-
nariè absolvi non debere per inferiorem,
attamen *n. 11.* hæc subjungit: Si pœni-
tens bona fide ad Confessionem venerit,
vel quia nescivit, tale peccatum Superiori
reservatum esse; vel tametsi sciverit, exi-
stimavit tamen, legitimè se ab inferiori Sa-

cerdote absolvi posse, cum obligatione postea tempore opportuniore se præsentandi Prælato; in hoc casu arbitror, plerumquæ absolutionem dari posse; modò pœnitens præter reservatum, aliud peccatum absolutioni subjiciat. Ratio est, partim quia aliqualis necessitas urget: siquidem pœnitens ægro animo discedet absque absolutione; cum ex sua parte bene dispositus sit: partim quia graves Authores, quos supra citavi (subintelligit eos, quorum superius n. 189. mentio ingesta) absolutè docent, quòd Sacerdos pœnitentem, qui peccata reservata habet, absolvere possit cum onere, ut ea sola Superiori postea confiteatur, & ab iis directè absolvatur. Excipe: Nisi excommunicatio annexa sit: Nam hæc Jure Ecclesiastico prohibet hominem à susceptione tum aliorum Sacramentorum, tum etiam pœnitentiæ. Hactenus Laymann, cujus doctrinam, & verba referunt, nec reprobant Bassæus V. *Casus reserv.* Cabrinus *de Casibus reserv.* p. I. *resolut.* 57. Gobat *Theol. Exper. tr.* 7. n. 388. Sporer *Theol. Sacram.* p. 3. *cap.* 6. §. 5. n. 761. addens, quòd per accidens ferè communiter pœnitens ita prægravatus absolvi queat cum dicto onere.

192. At si hæc doctrina solum ad casum trahatur, quò ex parte pœnitentis vel ignoran-

rantia reservationis , vel falsa existimatio , quòd ab inferiori queat absolvi , cum bona fide concurrat , absente omnî aliò necessitatis motivò , allegata fundamenta assensum mihi haud persuadent. Nam ex dictis n. 108. & 120. sola pœnitentis ignorantia uti sufficiens titulus haud reputatur , qui Confessario jurisdictionem tribuat ; ita falsa existimatio nequit esse congrua ratio dimidiandæ confessionis , & conferendæ absolutionis , quæ juxta hos Authores , in posito casu ordinariè non potest , & debet impendi per inferiorem Confessarium. Bona fides pœnitentis , tristisque molestia ex denegata absolutione profluens necdum infert motivum necessitatis , cui lex reservationis aliquid remittere solet. Quamquàm enim in omni pœnitente ac confitente supponatur bona fides , congrua dispositio ; & denegatio absolutionis nunquam non ejusmodi hominem affligat ; attamen Tridentinum *cir. cap. 7.* absolutè injungit , ut pro beneficio absolutionis obtinendo remittatur ad Superiores. Authoritas Doctorum objecta necdum convincit , quia , ut dictum n. 189. incertum est , utrum omnes antiqui extra casum necessitatis talem absolutionem admiserint , cujus praxin moderni periculosam judicant.

Non ita tamen his Authoribus me oppono, quin eorundem doctrinam tunc admittendam, ac in praxi tenendam censeam, cum præter bonam poenitentis fidem, & molestiam, quæ ordinariè ex absolutionis denegatione solet oriri, etiam occurrit animæ poenitenti periculum ex nata inde magna turbatione, pusillanimitate, aut desperatione imminens; vel quando prudenter præsumi potest, ne poenitens ob prævalentem dejectionem, anxietatem, verecundiam, tentationem, non quidem in positiva malitia, & studiosa pertinacia, sed magis humana imbecillitate fundatam, unquam amplius repetiturus sit legitimam Confessionem. Hic etenim Confessarius non tantum licitè potest, sed & juxta legem charitatis, & prudentiæ tenetur omni meliori modò periclitanti consulere; quod fiet, si directè à non reservatis interim absolvat, suaviter intimando, ut postea pro obtinenda plena reservatorum absolutione Superiori, ejusvè delegato sese submittat. Et ubi nequè hoc ab infirmo poterit impetrare; id postulabit saltem, ut post tempus aliquod redeat, intra quod Confessarius sibi de obtinenda facultate absolvendi à reservatis prospicere, ac plenam deinde reconciliationem perficere valeat directè etiam absolvendo à reservatis. Quamvis enim

enim Confessarius regulariter haud obstringatur, ut ipse instet apud Superiorem pro facultate absolvendi à reservatis; cum per legem reservationis poenitenti directè onus imponatur recurrendi ad Superiorem; in formato casu tamen charitas exoptulat aliud ab homine animarum curæ & saluti devoto. *Stoz tribun. poenit. lib. 2. q. 2. n. 74. Sporer d. l. n. 762.* Quòd autè contra nostra principia à n. 182. proposita interim poenitentem absolvere possit & debeat directè à non reservatis, convincit motivum necessitatis, & imminentis periculi. Sicut enim juxta dicenda §. seq. dum poenitenti imminet infamia, aliudvè detrimentum temporale ex dilatione absolutionis, is ab integritate Confessionis materiali excusatur, habilisque censetur, qui interim directè absolvatur à non reservatis; quidnî, ubi periculum imminet animæ, & detrimentum inæstimabile, per benignam epikiam præsumere licebit, quòd, & materialis integritas confessionis de necessitate haud requiratur, & absolutio directè à non reservatis indulgeri queat? Ulterius, etsi praxis certæ alicujus opinionis ordinariè reputetur minus legitima; cogente tamen animarum periculò, non modò licita, sed & necessaria judicatur, uti n. 121. ex Cardena notavimus. Quare nostro pro casu

cum citatis Authoribus dicere, & agere fas erit.

194. Probat nostram doctrinam in theoria non minus, quàm praxi clarissimus Gobat *d. tr. 7. n. 392.* ubi n. præcedente notabilem instructionem hiscè præmittit. Nota bene, mi Neo-Paroche, Neo-Confessarie, hos tam multiplices modos juvandi periclitantem fratrem tuum, pro quo mortuus est Christus, ut quando imminet tale discrimen, revoces in mentem, quidquid verè probabilium opinionum ad illud periculum avertendum facientium unquam audisti, legisti, & applies illam, quam censes maximè profuturam animæ ad te, velut patrem confugienti &c.

195. Quæres : Utrum absolutio valida sit, quàm pœnitenti reservatis etiam gravato Confessarius inferior sive ex ignorantia, sive ex temeritate conferret?

Respondeo, si talis pœnitens præter reservata etiam non reservata legitimè exponeret, bonâ fide, vel ignorando reservationem, vel existimando, quòd ab hoc Confessario absolvi possit, absolutionem pro valida judicandam. Suarez *cit. disp. 31. sect. 2. n. 6* ubi testatur de communi. Lugo *de Pœnit. disp. 20. sect. 6. n. 80.* Filliucius *to. 1. tract. 7. cap. 10. n. 303.* Palao *cit. loc. §. 7. n. 4.* contra Vasquez. Ratio est : Absol.

solutio subsistit, quando ex parte pœnitentis servatur saltem integritas confessionis formalis, exponendo nimirum omnia peccata, quantum potest, & se obstrictum judicat; atque dum simul ex parte Confessarii consistit aliqua in exposita peccata jurisdictio; at nostro in casu ex parte pœnitentis omnia, quorum conscientiam habet, peccata exponentis, & bona fide clavibus subjicientis, servatur integritas saltem formalis; & ex parte Confessarii adest jurisdictio saltem in non reservata; ergò &c. Si enim pœnitens alicujus reservati inculpabiliter oblitus, reliqua non reservata ritè confiteatur, absolutio per Confessarium communem indulta à nullo vocatur in dubium; quia ex parte pœnitentis habetur integritas formalis; & Confessarii jurisdictio consistit in exposita non reservata. Unde idem dicendum est, cum nostro in casu eadem integritas adest, & Confessarius directè judicat, & absolvit à non reservatis. Nec simpliciter ad omnem validam absolutionem requiritur cognitio, judicium, & jurisdictio directà in omnia peccata pœnitentis, modò suppetat in aliqua, ut ex mox adducta instantia clarescit.

196.

Data doctrina etiam extenditur ad circumstantias, in quibus pœnitens subjacet reservationi qualificatæ, sive censuræ ex-

communicationis reservatæ, ita, ut detecto errore, opus quidem foret, directam absolutionem censuræ & culpæ reservatæ à Superiore repetere; alia tamen peccata non reservata, & prius exposita haud amplius clavibus submittenda essent. Suarez *d. l. sect. 3. n. 6.* Layman *d. l. n. 12.* Bassæus *V. Casus Reserv. n. 18.* cum alijs. Quamvis enim censura excommunicationis privet jurisdictione activè exercenda; satis tamen non constat, quòd absolutè reddat inhabiles fideles, ut concurrente illorum bona fide, cæterisque requisitis ordinarijs ad Sacramentum poenitentiae, in eosdem validè exerceri non possit. Et hanc doctrinam eâ subsistere probabilitate censet Cardenas *in 2. Crisi Theol. dissert. 2. cap. 6. n. 436. & 445.* ut ad praxin redigi queat, & si quis defectus irreperet, Ecclesia jurisdictionem suppleret, & inhabilitatem tolleret.

197. Dices: Cùm Sacerdoti demitur jurisdictio in reservata, etiam suspenditur in non reservata, quæ iisdem conjunguntur, juxta principia *n. 182. & seq.* statuta; ergo in facta hypothese absolutio erit omnimodè invalida; nam in reservata nulla jurisdictio competit, & in non-reservata per accidens suspenditur; bonaquè fides poenitentis potestatem, quæ aliunde deficit, supplere nequit. Respondeo, quòd sicut ex benignitate

tate Christi instituentis Sacramentum poenitentiae, & Ecclesiae conferentis immediate jurisdictionem communiter praesumimus, & certo judicamus, absolutionem validam esse, quae directe non in omnia, sed solum quaedam peccata operatur, in casu, quo poenitens bona fide integritatem confessionis ponit formalem, & urgentem ob causam unum vel aliud peccatum subticet, vel oblivione praerit; ita quoque judicare possumus, jurisdictionem Confessarii valide operari in peccata non reservata, ac indirecte culpam reservatorum submovere, cum poenitens bona fide, & possibili dispositione reconciliationem quaerit & absolutionem. Et quam parum ignorantia poenitentis circa aliquod peccatum, effectum absolutionis remoratur; tam parum vel ignorantia, vel temeritas Confessarii, illius virtutem suspendere valet. Unô verbô: quamvis jurisdictio per se suspendatur etiã in non reservata, per accidens tamen nostra in hypothesisi, vim & virtutem valet exserere.

§. III.

Utrum Sacerdos Inferior absolvere possit in casu necessitatis eum poenitentem, quem praeter non reservata etiam gravant reservata?

198,

Non intelligimus hanc necessitatem extremam, seu articulum, aut periculum

lum mortis , in quo , juxta dicenda *sect. seq.* omnis cessat reservatio ; sed loquimur de occurrente quadam necessitate morali, cujus exemplum comūiter Authores statuunt in casu , quō præceptum confessionis vel per se , vel ratione communionis , aut Sacrificii peragendi urgeret ; atquē ex una parte citra grave scandalum , infamiam , jacturam notabilem confessio , communio , vel Sacrum prætermitti non possent , & altera ex parte occasio facultatem accedendi pro tempore ad Superiorem , ejusvè delegatum reservatis gravato pœniteni præcluderet. Qua ex hypothēsi plures quæstiones emergunt , quæ varias in partes celeberrimos Doctores distrahunt. Prima est

199. Utrum in hoc casu Sacerdos inferior ejusmodi pœnitentem ad Confessionem , Communionem &c. compulsus , ac reservatis obnoxium valeat absolvere directē saltem quoad non reservata , & indirectē quoad reservata &c ?

Prima sententia , quam cum nonnullis antiquioribus indicatis à Suarez *cit. disp. 31. S. 3. n. 1.* tuetur ex recentioribus Vasquez apud Palao allegatus *tr. 23. disp. un. de pœnit. pun. 15. §. 7. n. 6.* negat , quòd Sacerdos inferior hoc pro casu absolvere possit. Fundamentum in eo ponunt , quòd cū inferior

ferior legitimus Judex non sit in reservata, etiam per accidens jurisdictio ligetur in non reservata; non enim, inquiunt, fas est dividere judicium, & absolutionem, quæ aut in omnia peccata pœnitentis exerceri debent, aut in nullum valent exferri. Igitur isti Authores permittunt tali pœnitenti, quòd contritus dunraxat accedere ad sacra Mysteria, & suspensâ iterum omni obligatione confitendi, se genere valeat, ac debeat, ut destitutus copiâ omnis Confessarii.

200

Altera sententia, quæ communiter recepta & probata ab Authoribus infra nominandis, asserit, quòd in hoc casu & Confessarius inferior absolvere possit, & pœnitens gravatus reservatîs simul, & non reservatîs eidem confiteri debeat.

Ratio stringens hac pro doctrina facit: Quando adest materia Confessionis necessaria, ac Confessarii copia, non licet instantem Confessionis obligationem excutere, vel declinare; At nostro in casu supponuntur præter reservata, etiam non reservata, quæ aliàs materiam Confessionis necessariam constituunt; adest quoquè copia confessarii saltem in illa non reservata autoritate instructi; ergò &c. Major principii generalis ad instar circumfertur. Minor probatur & explicatur; Quando

ur-

urgente ad Confessionem obligatione, ex causa instantis moralis necessitatis integra nequit fieri omnium mortalium expositio, materiam necessariam, & ex præcepto confessionis tunc clavibus subjiciendam, habilequè absolutionis conficiunt illa peccata, quæ moraliter exponi valent; sicquè sufficit eo tempore *integritas formalis*. Unde licèt in nostra hypothefi reservata hìc & nunc cum omni effectù nequeant exponi Sacerdoti inferiori, reliqua saltem non reservata eam materiam necessariam conficere possunt, cujus expositione obligationi deponendæ Confessionis satis fieri debeat. Jam sic: In materiam, quæ hìc & nunc necessaria reputatur, & ad Confessionem legitimam sufficit, Confessarius inferior habet jurisdictionem; ergò pœnitens non destituitur copiâ Confessarii. Confirmatur ab instantia: Si in hoc casu pœnitens cum non reservatis etiam subjaceret reservatis, sed talibus, quæ præfenti, quem unicè habere potest, Confessario inferiori urgentem ob causam, & imminens damnum manifestari non expediret, instante obligatione peragendæ confessionis subticere illa reservata, & propter confessionis integritatem formalem absolvi validè posset à dicto confessario. Similiter quia præfens necessitas solùm efflagitat integritatem for-

malem, Confessarius nostra in hypothese absolvere posset, sicquè se habere, quasi illa reservata præsentem ad confessionem non pertinerent. Unde sicut in casu, quò vel oblivio, vel alia moralis necessitas quædam peccata subtrahit integritati materiali, iudicium Confessarij, & absolutio in aliqua solùm, & non in omnia delicta operatur directè; ita fit in nostro casu, in quo per accidens iudicium, & absolutio directæ non est individua, quamvis ordinariè, & per se dividi, & restringi non valeat. Quòd si Confessarius dictò modò queat absolvere; etiam non videtur excusatio favere pœniti pro intermittenda confessione.

201.

Extenditur hæc doctrina ad casum, quò pœnitens etiam censuræ reservatæ, sed occultæ subesset: Suarez *d. disp. 31. sect. 3. n. 6.* Lugo *loc. infra cit. n. 101.* Cabrinus *p. 1. resol. 58.* Nam censura occulta tanto cum detrimento neminem arcet à perceptione Sacramentorum, & ex probata sententia, excommunicatus occultè potest ad vitandum scandalum, aliudve grave malum accedere ad Eucharistiam; cur non & hic ad Confessionem? maximè; cùm secundum dicta §. priori, talis censura non absolute, & omni pro casu reddat inhabilem pro passiva Sacramentorum susceptione. Ast
Jam

202 Jam emergit secunda quæstio, dum inter Authores hujus posterioris sententiæ non convenit, utrum pœnitens hoc casu Confessario inferiori sola non reservata, vel etiam reservata obstringatur exponere? Suarez *d. disp. 31. sect. 3 n. 8.* Palao *cit. loc. n. 9.* Salmanticenses *d. tr. 6. de Pœnit. cap. 8. n. 136. & cap. 14. n. 76.* Cabrinus *p. 1. resolut. 59.* cum magis communi sententia exigunt integram tam reservatorum, quàm non reservatorum confessionem Inferiori deponendam. Cui doctrinæ favet S. Thomas *in Supplem. q. 9, art. 2. ad 4.* dicens: *Quòd etiam si Sacerdos non possit de omnibus absolvere, tamen tenetur pœnitens ei omnia confiteri, ut quantitatem totius culpæ cognoscat, & de illis, de quibus non potest absolvere, ad Superiorem remittat.* Ex quibus colligis, quòd hæc doctrina expositionem reservatorum in hoc casu non expostulet, ceu materiam ad rationem integritatis necessariam, & directè absolutioni subjicibilem, sed ut exinde status pœnitentis, ac dispositio pro formando legitimo judicio Confessario innotescat.

203. Alii econtra Doctores, nil requirunt aliud à tali pœnitente, quàm ut Confessario inferiori sola non reservata exponat. Acriter hanc doctrinam tuetur Lugo de Eucharist. *disp. 14. sect. 5. à n. 86.* ubi eandem ab impactis vindicat censuris, & autoritate magno.

magnorum Doctorum firmat. Reding *cit.* q. 9. art. 2. n. 7. Moronus *responsio* 76. n. 96. Pettschacher *de pœnit* q. 1. a. 3. §. 2. dub. 3. *Illat.* 2. & q. 5 a. 3. §. 5. *questiunc.* 7. censet probabiliorem. Ratio allegatur; quòd, cùm Confessarius inferior sit incōpetens respectu reservatorum, horum expositio nec ad requisitam confessionis integritatem, nec pro formando legitimo præsenti iudicio desiderari queat. Non ad integritatē, quia, ut contrarij Authores plerique fatentur, in confessione simili, ubi etiam reservata exponuntur, non habetur, nec attenditur integritas materialis, sed formalis duntaxat respectu peccatorum, quorum cognitio, & absolutio directā Confessario pro tunc competit, remanetque obligatio postea sacramentaliter reservata confitendi ipsi Superiori. Unde vel prior expositio reservatorum non est sacramentalis; aut obligatio imponenda esset, idem peccatum bis sacramentaliter confitendi.

204

Nec etiam exigitur pro formando legitimo præsenti iudiciō; sufficit enim, ut Confessario exponatur status causæ, de qua directè cognoscere, & judicare debet, ac potest; & quæ de dispositione, atque obligationibus pœnitentis notitia requiritur, vel per interrogationes generales, vel ex signis, quibus dolorem, propositum, & confessionem

nem non reservatorum exprimit, sufficienter poterit percipi. Patet exemplô illius, quem vel oblivio, vel morale excusat periculum ab integritate materiali, & reticentia alicujus peccati; ubi legitimum servatur iudicium, & absolutio ritè impenditur, quamquàm totius statûs pœnitentis plenam cognitionem non habeat Confessarius. Itaque exacta, & distincta cognitio eorum, quæ nunc sunt extra Confessarij forum, simpliciter non exigitur legitimam ad absolutionem.

205. Succedit jam tertia quæstio, cui ansam præbet Palao *d. §. 7. n. 6.* & Marchantius apud Gobat, & P. Sporer *Theol. Sacrament. p. 3. cap. 6. sect. 2. n. 756.* utrum in nostra hypothesi, quâ ex instante obligatione confessionis, hæc peragenda est Inferiori, absolutio etiam reservatorum fiat *directa*, vel solum *indirecta*? Palao insinuat, dici posse, quòd hoc casu Inferiori relinquatur iurisdic-tio etiam ad absolvendum directè à reservatis; at hoc assertum ulterius non prosequitur, quod Marchantius positivè tuetur, & succenturiare videtur Antonius à Spiritu *S. cit. tr. 5. disp. 17. n. 1387.* hòc tamen discrimine, quòd Marchantius ita absoluto onus imponat, denuò comparendi coram Superiore, & manifestandi reservata pro iterata absolutione. Antonius à Spiritu S. cen-

censeat, satis probabile esse, quòd absolutus in simili necessitate ab Inferiori à reservatis liberetur etiam ab obligatione, denuò coram Superiore comparendi, nisi reservatio fuisset qualificata, sive cum censura. Facultatem directæ absolutionis eruere laborant ex benigna concessione Ecclesiæ, quæ in simili casu necessitatis, ut omne periculum animarum longiùs removeat, permittere sole-
ret Inferioribus jurisdictionem aliàs in re-
servata ademptam. Quâ ex permissione,
& indulta directâ absolutione ultimus Au-
thor infert liberationem ab onere denuò
comparendi coram Superiore; ne idem
peccatum semel clavibus subiectum, & di-
rectè remissum iteratò confiteri necesse sit,
contra Christi Domini institutionem. Quæ
sententia cum Authoribus n. 203. allegatis
necessariò debet supponere obligationem
omnia peccata & reservata, & non reser-
vata confitendi coram inferiori Sacerdote,
ut qui directè de utrisque judicaret, & ab-
solveret.

206.

Nunc & tu quartam movebis quæstio-
nem, quid in formata hypothesis satis mo-
mentosa, & frequentius possibili, agendum,
inter tot opinionum discrimina? Paucis re-
expedio non tam propriò, quàm Authorum
classicorum securiori ductu.

Prima sententia Valquij *n.* 200. proposita, quòd nempe dissimulatâ Confessione sacramentali cum sola contritione fas sit ad sacra accedere Mysteria, aut Confessionis præceptum intermittere, communiter admittitur, & ab aliis probatur, quando, instante necessitate Confessionis, præter reservata nullum aliud mortale adest peccatum. Nam respectu venialium duntaxat nulla confitendi stringit obligatio; respectu reservatorum autem nullus suppetit Judex legitimus; & sic copia Confessarij deficere videtur. Suarez *disp.* 30. *de pœnit. sect.* 5. *n.* 32. Lugo *dict.* *disp.* 14. *sect.* 5. *n.* 98. Laymann *lib.* 5. *tr.* 6. *cap.* 12. *n.* 11. Palao *d.* 1 *n.* 8. Quia tamen de perfecta contritione super reservata tam certò constare nequit, suadent majori pro securitate, & reverentia pertractandi, aut suscipiendi SS. Evcharistiæ Sacramenti, Confessionem; ut hoc modo per indirectam saltem reservatorum absolutionem deleatur, quod dubia contritio submovere non posset. Cæterùm ubi cum reservatis etiam accumulatur non reservata mortalia, praxin hujus sententiæ non quidem improbabilem censent, multò probabiliorem tamen judicant doctrinam, quæ obligationem confitendi urget. Gobat Theol. *Exper. tr.* 7.

n. 378. Sporer d. l. n. 757. Lezana in summa V. Casus reserv. n. 24.

207

Praxin secundæ sententiæ , *n. 201.* expositæ , citati mox authores cum aliis communiter commendant , imponunt , & urgent , cujus ratio *d. n.* explicata satis convincens est. De qua Palao *d. l. n. 6.* hæc : quin imo non solum potes (ita confiteri inferiori) sed etiam expedit , tum reverentiæ Eucharistiæ , quæ à conscio peccati mortalis exigit Confessionem præmittere ; & licet ea Confessio fieri non possit materialiter integra ob defectum jurisdictionis in Sacerdote , sufficit , quod integra formaliter sit , habeatque eam integritatem , quam habere potest. Tum expedit securitati tuæ conscientiæ. Etenim cum contritio non ita facile obtineatur , præstat effectum illius quærere sacramentum poenitentiae , utpote faciliore viâ à Christo Domino in remedium peccati instituta.

208

Si opponas: Tridentinum sæpe *cit. cap. 7.* statuit , Sacerdotem inferiorem nihil posse , ubi reservatis poenitens est obnoxius ; ergo frustranea est Confessio , quam reservatis gravatus ejusmodi Confessario faceret. Communis est responsio , Confessarium nihil posse directè , & in casibus ordinariis ; non tamen hinc erui , quod etiam nihil possit indirectè , & pro casu , quomodo

materialis integritas ob urgentem necessitatem non desideratur, & formalis sufficit. Tum enim sicut reservata non pertinent ad materiam necessariam præsentis Confessionis, ita plena relinquitur jurisdictio in non reservata, quæ hîc & nunc materiam conficiunt necessariam.

209 Si opponas secundò; Ex ratione hujus doctrinæ fieri etiam posse confessionem venialium reservatis conjunctorum, Sacerdoti simplici necdum approbato; qui secundum hæc principia absolvere valeret directè à venialibus, & indirectè à mortalibus reservatis. Respondeo, utut ex communi interpretatione, & epikia Doctorum Ecclesia jurisdictionem forsan permittat Sacerdoti simplici in mera venialia; usum tamen & dogma nullū eosdem habiles agnoscere pro absolutione venialium, quando cum quibusdam mortalibus cumulantur. Salmanticenses *d. cap. 13. n. 77.* cum alijs.

210 Cæterum, stante obligatione asserta confitendi, utraqùe sententia *n. 203. & 204.* relata, quorum prima integram etiam reservatorum manifestationem exigit, altera expositionem non reservatorum duntaxat desiderat, satis probabilis, & secuta judicatur pro praxi. Gobat *d. l. n. 379.* Sporer *cit. l. n. 757.* Stoz *Tribun. Pœnit. lib. 2. q. 2. art. 3. n. 72.* Prima tamen ut com-

communior , magisque plana commen-
datur.

211

Contra resolutionem Marchantii , quæ in nostra hypothefi Confessario inferiori permittit directam etiam reservatorum absolutionem , torrens Doctorum militat ; videturque etiam adversari Tridentinum in verbis *n. 182.* productis : *Extra quem articulum* (mortis scilicet) *Sacerdotes cum nihil possint in casibus reservatis &c.* Si proinde exceptio firmet regulam in casibus non exceptis , & per Concilium solus articulus mortis excipiatur , in quò directà absolutio reservatorum Inferioribus conceditur , haud apparet , quò fundamento etiam aliis pro circumstantiis præsumi queat de intentione S. Ecclesiæ , directam in casus reservatos facultatem cuivis Sacerdoti indulgentis , nisi , ut explicat Suarez *de pœnit. disp. 30. sect. 3. n. 8.* vel ex jure , vel ex speciali privilegio , aut declaratione Superioris committatur. Quare judicium hujus Doctoris de hac Marchantii explicatione est : hæc sententia est mihi maximè dubia , & in rigore non videtur vera . . & solæ conjecturæ in re tam gravi , & quæ pendet ex libera voluntate concedentis hanc jurisdictionem , non sufficiunt. Ita *cit. l. disp. 31. sect. 3. n. 2.* Et P. Bruno Neusser *Polyanthææ disp. 96. q. 8. n. 38.* advertit , disputa-

tationem, utrum absolutio in nostra hypothesis à reservatis fiat directè, vel indirectè solum, nil conferre ad praxin; cum per utrumquè absolvendi modum culpa peccatorum reservatorum extinguatur coram Deo; & obligatio semper remaneat, postea subjiciendi reservata Superiori.

- 212 Doctrina porrò Antonii à Spiritu S. cit. n. 206. adducta, obligationem postea comparendi coram Superiore remittens pœnitenti, qui in quavis necessitate prius absolutus fuerat à reservatis sine censura, valdè peregrina est, & contra torrentem Doctorem, & sic contra sensum Ecclesiæ. Niritur etiam infirmo fundamento, videlicet, quòd in quavis necessitate etiam communicandi, Sacrum peragendi &c. Inferioribus committatur facultas absolvendi directè à reservatis; quòd valdè incertum, & vix Tridentino consentaneum, uti N. priori vidimus. Hinc Lezana V. *Casus reservat. n. 24.* tradit: Supponunt autem communiter Doctores, sic absolutum indirectè à casibus reservatis teneri quàm primum obtinere directam ipsorum absolutionem, à Superiore, cui sunt reservata, vel coram ipso comparendo, vel ab eo impetrando facultatem ad recipiendam absolutionem ab alio, postulando id per se, vel per literas, aut libellum supplicem, pro-

propriò nomine suppressò , prout fit in Pœnitentiaria. Ita citatus. Hanc obligationem recurrendi postea ad Superiorem ut certam tradunt Neusser *d. l.* & Tambur. in *Method. SS. Commun cap. 1. n. 25.* Aliis igitur censendum relinquo , utrum asserta Antonii à Spiritu S. doctrina ut satis , & etiam practicè probabilis suspicienda sit ? 213

Quæres V. An sufficiens reputetur causa necessitatis , ut pœnitens reservatorum onere pressus Inferiori confiteri valeat, si aliàs cum molestia & incommodo deberet differre Confessionem , quamquàm ad eam nunc perficiendam nulla obligatio , vel periculum avertendi scandalum , infamiam &c. urgeat ?

Affirmat Gobat allegato *tr. 7. n. 382.* ita differens : Non sola necessitas confessionis , aut communionis , seu Sacrificii præbet justam causam ita confitendi , & obtinendi absolutionem , sed etiam casus , quò alioquin deberet diu carere Confessione , & Communione. Qua pro doctrina citat Marchantium , Diana , Palao ; at hic Author ultimus indigiatò locò , videlicet *disp. un. de pœnit. pun. 15. §. 7. n. 2.* de casu , quò Confessio cum aliqua molestia deberet differri , apertè nil decidit. Apertiùs favet Sporer *cit. loco 754.* qui eadem ferè Gobati verba profert , ac subjungit : & ge-

neraliter (ita confiteri licet) in omni casu , *ne pro dilatione pœnitentiæ periculum immineat animarum* , ut habetur *cap. ult. de Pœnit. & remission.*

- 214** At Cardin. de Lugo *cit. disp. 14. de Sacram. Euch. sect. 5. n. 93. & seqq.* etsi cum Suarezio admittat , quòd incommodum ex dilatione Confessionis accrescens sufficiens ratio possit esse , ut Confessio materialiter integra non ponatur , ubi desunt reservata , & Confessarius deficit opportunus , cui quædam delicta exponere haud expediret. In casu tamen , quò pœnitens etiam reservatis conspurcatus est , præter incommodum ex dilatione Confessionis pululans , adhuc causam majorem , & rationem magis urgentem efflagitat , ut Inferiori fieri possit Confessio. Ratio hujus doctrinæ , & disparitatis inter hunc ultimum , & priorem casum hæc redditur : Qui nullis gravatur reservatis , & copiâ destituitur Confessarii , cui integrè confiteri posset , contra se habet solummodò præceptum de perficienda Confessione integra ; quod præceptum , cùm moraliter , & juxta facultatem , ac diligentiam stringat humanam , facilius epikiam admittit , ne peccans propter rationem , & defectum ex parte solius Confessarii hærentem , injustè fructu Sacramenti diutius , & cum incommodo notabi-
- bi-

bili carere debeat. Sed reservatis obnoxius, præter obligationem ad integrè confitendum, insuper onus subit speciali ex præcepto, per quod ad tribunal sacrum Superioris duntaxat compellitur; ubi ratio disciplinæ Ecclesiasticæ, ac debitæ subordinationis non quovis ex incommodo, per culpam propriam contracto, statim epikiam admittit, & relaxationem. Tale siquidem incommodum ex aliquali Confessionis dilatione proveniens quasi ordinarium est, & Conditor reservationis jam prævidit, nec exinde moderationem declaravit, sed magis occasione ejusmodi incommodi subditos gravioribus à delictis abstrahere, & abstertere intendit.

215

Utramque sententiam fortè compones dicendo, quòd incommodum quodcunque ex dilatione Confessionis non sufficiat ordinariè, nisi vel dilatio talis nimium proluxa, vel cum periculo evidenti, & aliunde infirmo imminente connexa foret.

216

Quæres VI. Utrum in casu necessitatis per Inferiorem absolutus indirectè à reservatis, postea teneatur Superiori omnia peccata in priori Confessione exposita manifestare. Respondeo, negativè; & sic sufficit, ut exponat reservata, à quibus indirectè solùm absolutionem obtinuit. Idem dic

dic de casu, quô Superior ex legitima causa absolveret sacramentaliter à solis reservatis ; ubi hæc reservata non amplius in tribunali inferiori manifestanda essent. Ratio est : In aliis casibus, quibus pœnitens e. g. propter oblivionem, vel alia urgente de causa, quædam peccata clavibus non subjicit, servatâ tamen integritate formali, non amplius tenetur peccata exposita, & directè jam remissa clavibus subjicere, sed sufficit, si postea solùm exponat ea, à quibus Confessione subtractis indirectè tantùm fuerat absolutus ; ergo hoc dicendum quoquè in nostro casu. Nemo enim obligatur, idem peccatum bis clavibus subjicere, ubi id semel legitimè factum, & absolutio obtenta fuit. Suarez *disp.* 31. *sect.* 1. n. 10. Lugo *de Pœnit.* *disp.* 20. *sect.* 6. n. 82. cum communi.

217 Quæres VII. Utrum indirectè solùm absolutus à reservatis per Inferiorem postea statim teneatur accedere Superiorem pro directâ absolutione, quamprimùm comoda sese ingerit occasio?

P. Franc. Xaverius Faber *tr. de Casib. Reserv.* p. 1. *sect.* 7. q. 9. n. 24. cum aliis cit. respondet negativè ; permittendo, posse differri expositionem reservatorum, donec ex vi alterius obligationis confessio iterum instituenda. Rationem assignat, quòd talis

lis pœnitens jam satisfecerit præcepto Confessionis, re ipsâ validè confitendo. Sed

Affirmant Lezana in *V. Casus Reserv. n. 218* 24. dicens: si autem diu non faciat (hoc est, procurat absolutionem directam) peccat mortaliter: Sporer *Theol. Sacr. p. 3. cap. 6. sect. 2 n. 755. & 759.* asserens: si culpabiliter negligat, aut ultra occasionem opportunam notabiliter differat, graviter peccat. Quæ posterior sententia, & mihi præplacet. Cum enim alicui obligatio, & onus perficiendum indefinitè imponitur, nulla ultra opportunam occasionem dilatio permittitur, arg. *l. in omnibus* 11 ff. *de R. J. in omnibus obligationibus, in quibus dies non ponitur, presenti die debetur.* Ita in *cap. Eos, qui* 22. *de sent Excomm. in 6.* absolutis in calu necessitatis per Inferiorem à censuris reservatis injungitur, ut Superiori se fistant, *quàm citò commodè poterunt.* Pariter nostro in casu, cum absolutio sub onere, & modo comparandi confertur, obligatio exinde nata solvenda venit statim, ac commodè fieri poterit.

Ad rationem adversæ opinionis re- 219
pono, quamvis talis pœnitens præcepto Confessionis per validam confessionem satisfecerit, obligationi tamen, quæ absolutioni fuit annexa, adhuc satisfaciendum. Unde obligatio ista accedendi ad Superiorem non
ex

ex præcepto ipsius Confessionis, sed speciali ex injunctiōe Ecclesiæ provenit, cujus executio haud mensuranda ex generali Confessionis præcepto, sed alijs ex principijs, quæ ad explendum onus, ac Modum impositum præscribuntur.

S E C T I O VI.

De Cessatione Reservationis.

§. I.

Exponuntur Modi communes, quibus cessat Reservatio.

220 **C**essat Reservatio vel per abrogationem legis aut decreti, quô lata fuit; vel per relaxationem legis pro quibusdam circumstantijs, in quibus respectu certarum personarum illius rigor temperatur, ac remittitur. Modus prior etiam alijs legibus communis est, ac diversimodè valet contingere, uti hoc §. videbimus: Modus posterior specialis est, cui explicando sequentes §§. impendemus. Non autem hîc animus, vel locus est, differendi de facultate, quæ vel generaliter ex privilegio, vel particulari ex commissione quandoque Inferioribus in reservata delegatur, de quo *Parte secunda hujus*

jus Tractatus plura explicanda restant ; sed modi hac Sectione exponendi tales sunt, quibus vigor ac rigor legis, aut decreti reservationem sancientis ita retunditur, vel restringitur, ut Inferioribus Confessarijs quibuscunque absolvere liceat ex communi jurisdictione, quàm aliàs sacro pro tribunali fortiuntur.

Abrogatur itaque Reservatio I. per *Re-²²¹ vocationem* ab ipso Legislatore, Successore in dignitate, vel Superiore interpositam. Sicut enim Lex dependet à voluntate Legislatoris, ita Successoris in dignitate arbitrio submittitur; nec par in parem eam obtinet potestatem, ut in reformandis legibus ejusdem manus valeat colligare. *cap innotuit 20. de elect. cap. Exiit. 3. de V. S.* Superiori verò uti ipsa potestas legislativa subordinatur, ita vis ac virtus legum ab inferioribus conditarum subditur. Hæc revocatio fit expressè, vel tacitè; priori modò contingit, cùm Legislator claris explicat terminis, quòd in peccata prius reservata omnibus Confessarijs deinceps plenam, & ordinariam relinquat potestatem. Tacita revocatio ex eo colligitur, quòd Superior novam casuum reservatorum tabulam statuat, & exponat, in quam aliqui ex prius jam reservatis referuntur, omisiss aliis, quorum respectu tunc reservatio sublata præsumitur,

mitur, ex nota regula : inclusio unius est alterius exclusio. *cap. qualis hinc 4. dist. 25. cap. Nonne 5. de presumpt. l. cum Prætor 12. in pr. ff. de Judiciis. Bordonus resol. 37. n. 5. & resol. 39. n. 2. La Croix l. 6. p. 2. num. 1634.* Aliud foret, si unus, aut plures casus noviter reservarentur, nullâ priorum factâ mentione, aut conjunctione ad novam legem ; ubi ratio suppeteret nulla, quæ prioris reservationis obrogationem suaderet. Patet obvijs exemplis è SS. Canonibus, ubi in quædam delicta e. g. in malam alienationem rerum Ecclesiasticarum, in Simoniam &c. à diversis, & diverso tempore variæ poenæ statuuntur, quin per legem novam poenalem prior sublata censeatur. Revocatio facta, & ritè promulgata in tantum Confessarijs inferioribus facultatem in prius reservata restituit, ut ex eo tempore legitimè absolvant à similibus peccatis etiam ante revocationis legem patris. Quia, ut aliquoties jam intimatum, quoad effectum reservationis respicitur tempus peragendæ confessionis, & non commissi sceleris. Bordonus *cit. resol. 39. n. 2.*

222 II. Cessat Reservatio per *consuetudinem* & observantiam contrariam. Sicut enim aliæ Leges Ecclesiasticæ cōsuetudini legitimè introductæ regulariter haud prævalent ; ita & circumstantiæ favere possunt, ut non obser-
van-

vantia statutz reservationis satis rationabilis, & animarum bono proficua accidat, ficquè legitimam ad consuetudinem deficiat nihil. Deinde inter Juris utriusque Interpretes, quin etiam Theologos, satis decantatum est, ope consuetudinis comparari posse jurisdictionem non modò fori externi, sed & interni, *Arg. cap. cum contingat 13. de foro compet. & cap. Romana 5. de Sent. excomm. in 6.* & in specie de Jurisdictione fori pœnitentialis cum alijs allegatis probat Cardenas 2. *Crisi Theol. Dissert 2. cap. 6. art. 6. n. 161. & seqq.* Quidnî & consuetudo suffragari queat Confessarijs inferioribus pro jurisdictione in casus prius reservados? Hinc est, quòd censuræ, ac reservationes in Bulla Cœnæ contra eos, qui libros hæreticos legissent, sancitæ, nostra in Germania secundùm suum rigorem, & extensionem haud observentur, ut testantur, & consuetudinem probant nostri Doctores Engel in *Manuali Paroch. p. 2. cap. 2. §. 2. & lib. 5. Decret. tit. 7. n. 10.* Laymann *lib. 2. tr. 1. cap. 15. n. 4.* Wiestner *lib. 5. Decret. tit. 7. de hæret. n. 20.* Wex in *Ariad. p. 4. decad. 1. casu 10. append. 1. n. 19. & seqq.* Quem in finem cum alijs Authoribus supra n. 127. præmonui, oportere circa effectum legis reservantis statum rei, ac consuetudinem locorum consulere.

223 Non movent , quæ contra assertam consuetudinem objicit Bordonus *resol.* 39. n. 25. I. Quòd , Inferiores ad casus reservatos , & lege exceptos, non sint approbati ; non approbatis verò nulla consuetudo possit prodesse ad absolvendum , juxta Trid. *sess.* 23. *cap.* 15. II. Quòd actus , quibus similis consuetudo introduci deberet , nunquam innotescant, ac notorii evadant. III. Quòd talis observantia, ceu perniciosa disciplinæ Ecclesiasticæ, degeneret potius in corruptellam , & abusum irrationabilem.

224 Respondeo ad I.. Approbationem concedi generaliter , & impedimentum , ex quo Inferiores nequeunt absolvere, solùm provenire ex defectu jurisdictionis , cujus semel approbatus capax reputatur , & particeps efficitur per consuetudinem , quæ ab omnibus inter modos acquirendæ jurisdictionis censetur. Et hoc argumentum etiam probaret , quòd approbatus simpliciter ne quidem capax esset absolvendi à reservatis tempore Jubilæi ; ubi absolvendi à reservatis facultas decernitur solùm approbatis ; sed pro casibus reservatis nemo approbatus foret ; unde nemo habilis inveniretur hujus facultatis , & absolutionis.

Ad II. Satis manifestum haberi , quid doctiores Confessarii circa ejusmodi reservationes sentiant , quidvè in praxi observent ;

vent ; alioqui nemo Doctorem , & Authorum testimonium ferre posset de praxi, ac consuetudine , quæ alicubi in sacro tribunali observatur.

Ad III. Posse abesse reservationem quorundam peccatorum , quin disciplina dispendium subeat , aut hominum malitia fomentum capiat. Hic ergò discurrendum, sicut Doctores statuunt de omni consuetudine legum Ecclesiasticarum abrogatoria, quæ non semper irrationabilis , sed quandoquæ ut proficua laudatur. 225

III. Huc referunt aliqui *Mortem reservantis*. Quod tamen benè cum aliis limitat Lezana in Summa *V. casus reserv. n. 17.* quando reservatio facta fuerat solùm per simplicem ordinationem , ac præceptum ; non autem , quando per legem sancita habetur. Vide dicta *n. 18.* 226

Si quæras , cui ergò , mortuò Episcopò , reservati maneant casus illius in Diocesi per legem ab inferiorum jurisdictione excepti. Repono secundùm *cap. Episcopali. un. de M. & O. in 6. quod Capitulo , seu ei , ad quem Episcopalis jurisdictio tunc temporis noscitur pertinere* , videlicet Vicario per Capitulum vel confirmando , vel eligendo , juxta constitutionem Conc. Trid. *Sess. 24. de refor. cap. 16.* Hinc etiam potestas , quæ à vivente Episcopo , vel ejus Vicario

Inferioribus delegata fuerat in casus Episcopales, per mortem principalis delegantis expirat, nisi à Capitulo noviter confirmetur. arg. *cap. Romana 1. de off. Vic. in 6.*

227 IV. Huc pertinet *mors civilis* reservantis, quæ inducitur ex spontanea resignatione, translatione, amotione, depositione &c. à dignitate, quibus non minus Ecclesiæ vacatura inducitur, quàm per mortem naturalem, per ea, quæ congerit, & tradit Magnif. D. P. Franc. Schmier *lib. 3. tr. 1. de Personis, rebus Ec. p. 1. cap. 4. n. 43.*; unde hoc in casu discurrendum, quemadmodum prius de morte naturali diximus.

228 V. Addunt nonnulli cum Lezana *cit. loc. n. 17.* denuntiata excommunicationem, vel suspensionem ab officio, Reservanti impositam. Sed contradicit Bordonus *cit. resol. 39. n. 6.* Ex ratione, quòd etsi talis excommunicatio, vel suspensio ab actuali jurisdictionis usu impediat, non tam prius salubriter statuta relaxet. Cui & ego accedo. Quia tamen per similem censuram sedis quasi-vacatura temporalis inducitur, *Arg. cap. si ad Episcopum un. in pr. Ne sede vac. in 6.* concludo, quòd hoc in casu absolventi potestas à reservatis tali Episcopo transeat interim ad Capitulum, *Arg. cap. si Episcopus 3. de supplen. negl. in 6. & cap. Episcopali un. de M. & O. in 6.* Neque talis censura com-

comparari valet cum morte naturali, ad quam ex intentione Legislatoris reservatio per simplicem ordinationem fuerat limitata. Non etenim cessat officium, quò stante, ratio suppetit nulla, ut quæ salubriter prius ordinata sunt, effectu carere dicamus.

Cæterùm quamdiu ipse Reservans ex 229
communicationi, vel suspensioni subjacet, etiam illorum in reservata suspenditur jurisdictio, qui eandem ab illo habent delegatam, *Arg. cap. Romana 1. de offic. Vic. in 6.*

§. II.

*An, & quâ ratione cesset Reservatio
ex confessione Superiori, ejusvè delegato
facta?*

DUæ hîc quæstiones moventur, quæ 230
& suâ momentola gravitate, & celeberrimorum Doctorem discrepantia difficilis accidunt decisionis, præsertim cùm in defectu SS. Canonum, vel authenticæ declarationis, meris ex conjecturis de Superioris reservantis voluntate atquè intentione dicendum sit, & opinandum. Prima est, utrum reservatio cesset respectu illorum peccatorum, quæ in legitima, ac valida confessione Superiori, ejusvè delegato facta, non fuerant exposita, vel inculpabili ex ob-

livione, aut legitimam ob causam excusantem ab integritate materiali; ita, ut si postea clavibus directè subjicienda, quilibet Confessarius ab ijs queat absolvere? ad quam

231. Respondeo, *affirmativè*. Ita valdè communis sententia, ut fatetur Suarez *in 3. part. to. 4. de pœnit. disp. 31. sect. 4. n. 12.* Coninck *de pœnit. disp. 8. dub. 12 n. 98.* Lessius *in Oper. posth. de qualit. Confession. dub. 5.* Palaio *tr. 23. de Pœnit. disp. un. pun. 15. num. 3.* Tambur. *de Cas. reserv. cap. 9 §. 4. n. 4.* fuffius Lugo *de Pœnit. disp. 20. sect. 7. à n. 85.* Illustriff. Reding *q. 9. de Pœnit. art. 2. Conarou. 6. n. 8.* Salmant. *Theol. mor. to. 1. tr. 6. de Pœnit. cap. 13. n. 43. & seqq.* Clariff. P. Ludovicus Babenstuber *in Theol. moral. Sa, lisb. p. 6. disp. 6. art. 4. §. 3. n. 28.* Cabrinus *de casibus reservat. p. 1. resol. 66. & seqq. cum multis aliis.*

232. Ratio est I. Ad finem Reservationis principalem inter alia pertinet, ut pœnitens Superiori, ejusve Delegato conscientiae statum exponat, quò de opportunis remediis, ac futura emendatione per Confessarios magis peritos eidem aptius prospici valeat; huic autem fini satisfecisse censetur, qui, quantum potest, & obstringitur, conscientiae manifestat secreta. Nec enim præsens pœnitentis sincerè agentis status majora expositu-

postulare videtur media, quàm ex facta manifestatione dijudicari possunt necessaria. Et si ex conditione occulti reservati aliquod impenderet periculum, id ex reliquorum, ac totius conscientiae expositione deprehendi valeret.

233.

Ratio est II. Ecclesiae pietas adeò erga poenitentes præpollet, ut eosdem velit etiam in confessione ordinaria absolvi ab omni vinculo censuræ, quantum valet Confessarius, & poenitens indiget; ergo pariter eadem pietas adesse censetur Confessario, ut suos poenitentes absolvere velit, quantum ille potest, & istis prodest; potest autem à reservatis eosdem liberare, ergo censetur id quoquè velle, ac virtualiter saltem intendere.

234.

Dices I. Reservatio restringit Inferioribus jurisdictionem, & tamdiu afficit reum, donec in superiori tribunali exponat peccatum, quò super illud exactius instituatur iudicium, congruum remedium, atquè debita imponatur satisfactio; ergo donec poenitens hanc expositionem impleat, fini Reservationis haud satisfacit, manetquè reservationis vinculo adstrictus: maxime si confessio fiat solùm Delegato, cujus non est absque sacramentali absolutione directa reservationem tollere.

235. Hoc argumentum Lessio *cit. l.* videtur convincens, ut, stando in rigore legis, secundum illud tenendum foret, nullam reservationem tolli, nisi peccatorum destinatio Confessario expositorum. Verum, ut subjungit, contraria sententia probabilis est, imò communis, & ex benigna epikia introducta, quâ nostra in hypothesis Superior reservans prudenter præsumitur, haud amplius legi reservationis insistere. Nam reservatis occultis affectus confitetur sincerè vel Superiori ipsi, vel alteri, cui in reservata facultatem commisit? si primum? videtur satisfecisse intentioni Legislatoris per sinceram, & possibilem statûs interioris manifestationem: si secundum? onus reservationis, & obligatio denuò comparendi remissa præsumuntur non tam ex factò, & absolute à Delegato collata, quàm benigna voluntate ipsius Superioris, per sancitam legem id intendentis, ut reservatis obnoxius vel ipsi, vel delegato sese sistat ad sacramentale judicium. Quam epikiam probat consuetudo, communi Doctorum auctoritate firmata, ut loquitur Palao *cit. l. n. 2 65.*

236. Dices II. Potest cum absolute reservationi indirecta adhuc consistere illius reservatio, ut patet in eo, qui secundum dicta *priori sect. §. 3.* in casu necessitatis confitetur

Inferiori, per quem à reservatis nequit absolvi; ergo pariter indirecta solum absolutio à Superiore, ejusvè Delegato collata nondum removet vinculum reservationis.

Respondeo, Inter præsentem casum, ^{237.} quò aliquis indirectè absolvitur à Superiore, vel Delegato, & illum, quò pœnitens Inferiori confitetur, disparitatem esse. In primo, juxta dicta, fini, atquè intentioni Legislatoris congruè satisfit; non item in posteriori; unde adhuc restat, ut conscientia exponatur in tribunali superiori.

Dices III. Quando pœnitens in foro ^{238.} Superioris confessionem peragit communem oblitus reservati, & exponens mera non reservata, nequit præsumi, quòd Superior eundem velit à vinculo reservationis liberare. Absurdum enim est dicere, quòd Superior reservationem velit tollere, ubi nec directa, nec indirecta reservatorum mentio, vel recordatio fuit ingesta.

Hanc objectionē format eximius Suarez ^{239.} *cit. disp. 31. sect. 4. n. 18.* Ob quam n. 15. nostram doctrinam hætenus expositam non aliter admittit, quàm si pœnitens Superiori modò quodam extraordinario confiteatur, eum accedendo, ut à reservatis quoquè liberetur. Quod juxta, hunc Authorem fit, dum pœnitens inter alia re-

servatum exponit, vel expresse rogat, ut omni meliori modo Superior impertiatur absolutionem, etiam à reservatis, si quæ laterent; vel dum tempore jubilæi Confessio instituitur. Limitationem Suarezii comprobant Bonacina de Pœnit. *disp.* 5. q. 7. *pun.* 5. §. 5. n. 4. Magnif. Pettschacher *de Pœnit.* p. 1. q. 5. a. 3. §. 5. *quer.* 3. p. m. 518.

- 240 Ad hæc Suarezii fundamenta reponit Lugo *cit. l. n.* 89. etsi ingeniosè excogitata, satisquè solida sint, nondum tamen cogere, ut discedamus communi à sententia, quæ indiscriminatim remissionem reservationis tradit: quam sententiam, inquit, si possumus sustinere, non oportet eam deferere, tum quia communis est, tum quia magis favorabilis. Reponitur itaque, quòd pœnitens semper implicite saltem, & interpretative, petat absolvi, quantum prodest, & Superior etiam intendat, quantum potest. Sicut enim, juxta hos Doctores, tempore Jubilæi, aut dum præter non reservata etiam exprimitur aliquod reservatum, prudenter præsumitur, & certò statuitur, quòd absolutio collata & indirectè tendens ad reservata non exposita, vinculum reservationis submoveat; ita, licet in nostro casu discurrere, quia utrobiquè implicite solùm talis liberatio petitur respectu
non

non expositorum, quorum nulla vel mentio, vel memoria occurrit.

241

Nequè urgeas, quòd meris ex conjecturis de intentione Superioris conceptis in re tam gravi nil statuere possimus circa remissionem reservationis. Repono, nostras conjecturas ex principiis reflexis satis evidentes esse, tum pro cessatione reservationis, tum pro validitate absolutionis, quam Sacerdos inferior impenderet in ejusmodi peccatum, quòd inculpabiliter in tribunali superiori prius expositum non fuisset. Doctrina etenim & Antiquorum, & Recentiorum classicorum Doctorum, qui diversis in partibus scripsêre, communi ferè calculo roborata, tacitâ Pontificum approbatione confirmatâ præstat, ut vel lex reservationis non aliter, quàm cum asserta epikia, sit obligatoria, ac per generalem consuetudinem jam temperata; vel si ejusdem rigor re ipsâ prævaleret, absolutio ab Inferiore conferenda in ejusmodi peccatum, nullo exponatur periculo, supplente Ecclesiâ jurisdictionem omnem, ubi aliunde deficeret, ut ex communi principio aliquoties jam adverrimus.

Procedit nostra doctrina etiam quoad casus cum censura reservatos; ubi vigore formulæ: *Absolvo te ab omni vinculo excommunicationis in quantum possum &c.* censura, &

242

& reservatio respectu peccatorum inculpabiliter non expositorum, à Superiore, vel ejus Delegato submovetur. Ita prælaud. Authores. Supponitur enim, Confessarium facultate instructum in censuras velle absolvere ab omnibus, à quibus potest, & debet; sed potest absolvere, à censuris reservatis, & debet, ut licitè Sacramentum administret poenitentiae, quod subiectum exigit à censura liberum. Quin valdè probabile est, quòd, si Confessarius legitima autoritate in reservatas censuras præditus etiam illam formulam ommitteret, utendo solùm, uti fit in casu necessitatis, formam absolutionis sacramentalis, ejusmodi censuræ tollantur. Nam videtur talis absolutio sese extendere ad omne vinculum, quòd natum ex peccatis; & præsumitur, quòd Confessarius omnî meliori ratione per indultam absolutionem excludere velit, quod excludere potest, & Ecclesia remotum desiderat; hoc autem est censura; ergò. Tam-
bur. cit. l. §. 6. n. 4. Pettschacher cit. l. qua-
stiunc 5. resp. 6. ubi prior Author pro cautela monet, ut in simili casu Confessarius utatur formulâ: *Absolvo te ab omnibus censuris, & peccatis.* Si tamen Confessarius absolutionem ad certam limitaret censuram; vel aliqua occultè stringeret, à qua illicita foret absolutio, antequam parti-
læsa

læsæ satisfactum esset; & hæc, & reliquæ per limitationem exclusæ pœnitentem adhuc tenerent, quia absolventis voluntas easdem non complectitur. Reding cum aliis *d. l. n. 10.*

Utut per Confessionem Superiori^{243.} ejus delegato, vel tempore jubilæi factam, & obtentam absolutionem reservatio plenè tollatur, secundùm hætenus dicta; obligatio tamen non extinguitur, confitendi peccatum prius non expositum, ubi memoriæ occurrit, generalem per regulam, quòd ex institutione, ac præcepto Christi omnia peccata directè clavibus subjicienda sint. Poterit verò quilibet Confessarius Ordinarius postea ab illo directè absolvere.

244

Altera, & priori affinis modò emergit quæstio, utrum reservatio quoquè tollatur per Confessionem *invalidam* Superiori, aut Delegato depositam; ad quam

Respondeo I. Cessat reservatio respectu peccatorum, quæ tali in Confessione exponuntur. Ratio est, quando peccatum exponitur eo in tribunali, ad quod per legem reservationis ordinatur, ut legitimus Judex de illo cognoscere, conveniens medium præscribere, debitamquè satisfactionem dictare valeat, fini reservationis videtur fieri satis, atquè onus reser-

reservationis relaxari ; hoc autem contingit respectu peccatorum etiam per Confessionem invalidam destinato in tribunali expositorum ; ergò &c. Suarez *cit. l. n. 9.* Lugo *d. l. n. 160.* Palao *d. §. 6. n. 2.* Bonacina *cit. l. n. 9.* Salmanticenses *allegat loc. n. 41.* ubi de communi testantur ; idem præstat Cabrinus *cit. l. resol. 68. & seq.* Theol. Moral. Salisb. *adducto loc. n. 27.*

Advertunt tamen Lugo *n. 107.* & Salmanticenses *n. 42.* quòd pœnitens in subsequente Confessione valida Confessarium communem edocere debeat de pœnitentia prius per Superiorem imposita ratione reservationum, à quibus absolutio obtigit invalida, ut amodò ab inferiore Confessario imponi, & rationem satisfactionis sacramentalis habere possit. Videtur enim, inquiunt, Superior sub onere hujus satisfactionis, ut sacramentalis, reservationem relaxâsse.

245 Resp. II. Satis probabile est, quòd reservatio etiam tollatur respectu peccatorum ex inculpabili oblivione non expositorum in Confessione sacrilega, cujus defectus ex parte *requisiti doloris, aut propositi* solum provenit.

Ratio est, quia & hoc in casu pœnitens sincerâ cum manifestatione conscientiae se sistendo in præscripto tribunali, re-

ser-

reservationis legi videtur satisfacere, uti supra n. 232. explicatum. Lugo *cit.* / Reding *allegat. loc. n. 13.* hæret tamen Tamburinus *d. l. §. 5. n. 6.*

246

Respondeo III. Respectu peccati in confessione sacrilega malitiosè suppressi nulla tollitur reservatio. Tantum enim abest, ut hoc in casu Legi reservationis fiat aliquo modo satis, quin etiam temerariè eidem inferatur injuria, & contemptus. Unde de nulla Superioris benignitate, de nulla legis relaxatione prudens concipi poterit præsumptio. Suarez *cit. loc. n. 9. circa fin.* Lugo *d. n. 106.* Palao *d. l. n. 3.* cum communi, & certa sententia.

247

Respondeo IV. Probabilius videtur, quòd nulla reservatio tollatur respectu peccati, quod in confessione sacrilega ex oblivione omissum, dum confessio laborat *defectu integritatis*, ob quædam alia delicta malitiosè omissa.

Ratio est: ubi pœnitens sincerè statum conscientiae non pandit, nulla ratione legi Reservationis deferre, nec favorem Superioris in ullo videtur mereri. Unde Lugo de hoc casu nil decidere præsumit *d. n. 106.* Tamburinus *cit. l.* hæret; Redingius *d. l. n. 13.* absolutè decernit, non tolli reservationes ob sacrilegum integritatis defectum. Excipe juxta dicta n. 244. illa reservata,

vata, quæ in simili confessione truncata etiam fuerunt exposita, quorum respectu reservatio sublata videtur. Rationem ibidem dedimus.

248 Quæ dicta sunt de relaxatione Reservationis simplicis in confessione invalida, cum proportionem applicanda veniunt reservationi qualificatæ, sive liberationi à censura reservata.

249 Dicta in n. 244. & seqq. quòd, non obstante Confessionis invaliditate, quandoquæ tollatur reservatio, non procedunt, dum tempore Jubilæi Confessio invalida peragitur apud Sacerdotem, cui ex Bulla Jubilæi duntaxat facultas committitur in reservata. Cùm enim inter conditiones, & opera pro obtinendis Jubilæi favoribus, & gratiis præscribatur Confessio, illas Conditiones non præstat, consequenter inhabilis est gratiarum (quas inter numeratur, & liberatio à reservatis) qui Confessionem invalidam peragit. Quòd si supponas, dari posse Confessionem *validam*, sed *informem*, admittâ validitate etiam concedenda esset liberatio à reservatis. Suarez d. l. n. 22. Bonacina d. l. n. 8. Salmantica n. 42. Tambur. cit. c. 9. §. 5. n. 4. & seq Pettschacher d. l. *questiunc. 4. in f. pag m. 521.* Videatur Lugo cit. disp. 20. de Pœnit sect. 7. n. 108. & seq. ubi cum quibusdam hanc

alter-

assertionem temperat, sed reclamante Tamburino *cit. l. n. 5.*

§. III.

Qualiter Reservatio cesset in articulo, aut periculo mortis.

250

Circumstantiam, in quâ omnis reservatio cessat, ut cuilibet Confessario à cunctis peccatis quacunque reservatione affectis etiam directè liceat absolvere, articulus, seu periculum mortis constituit. Qua de re hîsce ordinat Tridentinum sæpè *cit. sess. 14. de Pœnit. cap. 7. Verumtamen pie admodum, ne hac ipsa occasione (reservationis) aliquis pereat, in eadem Ecclesia DEI custoditum semper fuit ut nulla sit reservatio in articulo mortis; atquè ideo omnes Sacerdotes quoslibet pœnitentes à quibusvis peccatis, & censuris absolvere possunt.* Hanc antiquissimam, & Ecclesiæ orthodoxæ connatam pietatem, quâ mortis periculo expositos pœnitentes nunquam non complectebatur, probant antiqui Canones, & Doctores firmant allegati à Clericato *tract. de Pœnit. decis. 45. n. 1.* Juvat præactam declarationem Tridentini per partes declarare,

251.

Articulus, & periculum mortis promissuè sumuntur non solùm in ordine ad absolutionem à censuris, & reservatis, sed

N

etiam

etiam ad effectum absolutionis sacramentalis; ideo in similibus constitutionibus Jura aliquando utuntur vocabulo *Articuli*, ut supra Tridentinum, & *cap. non dubium 5. cap. Ea noscitur 13. Ec. de sent. excomm.* aliquando assumunt nomen *periculi mortis*; ut patet ex *cap. si quis suadente 29. XVII. q. 4.* Pignatellus *to. 6. Consult. 6. n. 13. & seqq.* Intelligitur autem hic periculum sive verum, ubi mors evidenter imminet; sive præsumptum, ubi prudenter fatum extremum timeatur. Pariter tam præsens, quàm futurum periculum ad præsentem effectum sufficiunt, quando futuro exponendus periculo interim legitimum nequit habere Confessarium, cit. Author *d. l. n. 15. 21. & seqq.* Quæ pericula arbitriò prudentis potiùs, quàm certâ regulâ designari possunt, ut cum Dicastillo perhibet Tamburinus *de Casibus reserv. cap. 12. §. 1. n. 23.* Communiter autem in exemplum extremo periculo obsectorum assumuntur præter lethaliter infirmos, aut periculosos remediis, unctionibus, incisionibus subjiciendos, mari, vel infesto itineri se committentes, prælio se accingentes, aut in hostico constituti, damnati ad ultimum supplicium, banniti, vulgò *die Bogelfreye* / mulier primo partui vicina, aut subsequen-
tibus, dum rationabiliter difficultas, & periculum prænoscutur; iterum qui versantur
in

in loco peste infecto, aut infantiæ exponuntur futuræ &c. Consule laudatos Authores *cit. ll.* adde Laymann *lib. 5. tr. 6. cap. 12. sub n. 13.*

252

Quamquàm Tridentinum in verbis supra relatis declaret, omnes in hoc articulo Sacerdotes à quibusvis peccatis & censuris absolvere posse, indequè communis Doctorum illatio sit, quòd etiam Sacerdos simplex, hoc est, alioqui non approbatus ad curam, facultatem nanciscatur absolvendi; attamen S. Congregatio Concilii Trident. Interpretum declaravit, illicitè ac invalidè absolvere Sacerdotem simplicem, dum adest, vel haberi potest approbatus, nisi approbatus Sacerdos recuset confessionem excipere, aut causa suppetat ipsum recusandi. Pignat. *to. 10. Consult. 163. n. 15.* Clericatus *cit. decis. 45. n. 1.* Gallemart. *ad cit. cap. 7. Trident.* Idem à Gregorio XIII. decisum refert Laymann *d. l. n. 14.* Nam in præsentia ordinarii & approbati Confessarii nulla stringit necessitas, nec periculum pereundi, ob quæ Tridentinum facultatem absolvendi etiam non approbatis permisit. Procedit enim hinc regula, quam ex Abbate tradit *d. l.* Laymann: *cùm aliquid conceditur propter necessitatem, durat concessio, quatenus urget necessitas.*

253. Si tamen confessioni bonâ fide coram simplici Sacerdote coeptæ superveniret Parochus vel Confessarius approbatus, ille Sacerdos simplex nec potest, nec tenetur ab excipienda confessione, & conferenda absolutione desistere; partim quia jam coepit uti jurisdictione; partim quia Ecclesia periclitantem non vult exponere tanto oneri, ut eadem peccata duobus manifestet. *Ca-
brinus de cas. reserv. p. I. Resol. 87.* cum com-
muni. Quod procedit, etsi poenitens gra-
vatus esset reservatis, in quæ superveniens
Confessarius approbatus aliàs facultatem
haberet; militat enim & hîc eadem ratio,
& facultas etiam in omnia reservata illi per
SS. Canones, & Concilia permittitur, cui
potestas excipiendi confessionem pericli-
tantis committitur, cit. Auth. & Suarez *de
Pœnit. disp. 30. sect. 3. n. 5.*

254. Paulò aliter discurrendum est de poe-
nitente gravato censurâ reservatâ, in quam
supervenienti Confessario ex speciali privi-
legio, vel commissione aliàs authoritas
competeret; ubi, antequàm sacramentalis
absolutio à simplici Sacerdote, vel etiam
communi Confessario approbato impende-
retur, petenda, & interponenda esset per
privilegiatum absolutio à censura; cùm e-
nim, juxta inferius dicenda, Confessarius
communis non aliter periclitantem absol-
vere

vere queat à censuris reservatis, quàm sub onere, ut ereptus periculo Superiori, vel ejus Delegato se sistat, submissionem, quam modò exequi valet præsenti Superiori, vel Delegato, præmittere debet. *Cabrinus d.l. resolut. 88. cum aliis.* Jam

255

Quæres: utrum, si arctatus extremò periculò, simulque gravatus reservatis præter proprium Parochum habere possit alium Confessarium, cui aliunde in reservata facultas est, teneatur petere privilegiatum, vel licitè, ac validè uti queat proprio pastore?

Respondeo, uti posse Pastore proprio. Quia enim huic de jure communi aliàs deponenda confessio, & simul obligatio incumbit administrandi Sacramenta suis ovibus, haud dubiè præsumendum est, quòd SS. Canônes, & Concilium Tridentinum illi præ reliquis plenam concedant in reservata potestatem, quæ aliàs ob periculum mortis amplissima permittitur in præcitatis verbis Tridentini. *Sporer Theol. sacram. p. 3. cap. 6. n. 724. cum Gobat tr. 7. n. 130 & aliis.* Quin & si poenitens etiam subjectus esset reservatæ censuræ Papali; haud existimo, quòd præ proprio Parocho Regularem in censuras papales privilegiatum accersere obstringatur. Etsi enim per proprium Parochum absolutus, onus subeat,

evanescente periculô, accedendi ad Papam, vel ejus Delegatos, Jus tamen, quod pro confessione proprium Parochum præordinat, illius oneris executionem hîc & nunc non urget, sed plenam constituto Pastori facultatem præ cæteris demandare præsumitur.

256 Quamvis supra Concilium Tridentinum pro mortis articulo omnibus Sacerdotibus facultatem absolvendi decernat, quod Authores aliqui extendunt etiam ad suspensos, excommunicatos, degradatos, hæreticos &c. Exceptio tamen facienda est circa excommunicatos denunciatos, hæreticos, & schismaticos, qui ex sententia S. Congregationis sese absolvendo nequeunt interponere, ut perhibent Fagnanus *ad cap non est vobis* 11. *de sponsal.* & Pignatellus *d. to. 10. consult. 163. n. 15. inf. Clericatus d. decis. 45. n. 2.* quod tamen Gobat *d. tr. n. 129.* limitat ad casum, quô alius fortè haberi posset liber ab his vitiis. Aliàs ubi nemo extra similes obtineri valeret, præsumendû est, quôd pia Mater nullum possibile salutis medium periclitanti deneget. Non tamen arguendus esset, qui se contritum sperans in mortis articulo hæreticum Sacerdotem Confessarium respueret. Layman *cit. l. n. 13.*

257 Præterea Tridentinum in allegatis verbis omnibus Sacerdotibus facultatem permit-

mittit absolvendi à quibusvis peccatis, & censuris. Quia tamen hujus constitutionis motum, ac finis est, ne occasione reservationis, & denegatæ absolutionis, aliquis pereat, communiter inferunt Doctores, isthanc facultatem solummodò sese extendere ad censuras, quæ susceptioni Sacramentorum, reconciliationi cum Ecclesia, ac sepulturæ Ecclesiasticæ obstant. Unde talis absolutio non submovet suspensionem ab Ordine, vel Beneficio, minus ab irregularitate &c. Laymann *d. l. n. 13.* Bordonus *Resol. 39. n. 11.* Cabrinus *d. l. resol. 83.* contra paucos alios.

25

Absolutio periclitanti collata directa est, operaturquè tam pro foro interno, quàm externo. Ubi tamen distinguendum inter peccata simpliciter reservata, & inter censuras reservationi substractas. Absolutus à peccatis simpliciter reservatis planè & plenè liberatur, ut cessante periculò, haud amplius necesse sit, adire Superiorem, vel ejus Delegatum. Ita communior sententia. Laymann *d. l. n. 15.* Lugo *de Pœnit. disp. 20. sect. 10. n. 208.* Nullibi enim hoc onus impositum legitur, & Tridentinum simpliciter asserit, cessare pro hoc articulo omnem reservationem.

259

Ubi verò censura reservata miserum detinet poenitentem, ex dispositione juris tri-

plex, si fieri possit, conditio, & cautio absolutioni est præmittenda.

I. Absolvendus juratò promittere debet, quòd periculo ereptus, & occasionem nactus, Pontifici reservanti, vel ejus Delegato sese velit sistere, non quidem nova pro absolutione, sed *mandatum Apostolicum super talibus recepturus*, id est, pœnitentiam & remedium, ut dicitur *in cap. Ea noscitur 13. de sent. excomm. cap. quod de his 26. eod. tit.* Quam conditionem si postea occasione primâ opportunâ neglexerit explere, in priorem censuram reincidit. *cap. Eos, qui 22. eod. tit. in 6.*

260 II. Jurejurandò promittere adstringitur, quòd velit stare mandatis Ecclesiæ, hoc est, quòd contumaciam ponere, & à delicto desistere velit. *cap. Ex tenore 10. cap. ad hæc 12. cap. eum desideres 15. cit tit.* quæ tamen cautio exigì ferè tantum solet ab excommunicatis ob crimen enorme, ut censentur percussio sacrarum personarum, & scelera, in Bulla Cœnæ notata &c. ut advertit P. Wiestner *ad tit. de sent. excomm. n. 57. Tambur. cit. l. cap. 12. §. 4. n. 9. Pignatellus 20. 6. Consult. 6. n. 44.*

261 III. Cavere debet, quòd parti per delictum, propter quod censuram incurrit, læsæ velit congruè satisfacere, & si satisfactio

factio statim præstari queat, præmitti debet. *cap. Ex parte 23. de V. S.*

262

Hæc omnia observanda sunt, quando censura est notoria, & absolutio etiam pro foro externo debet operari. Caterùm, si occulta fuerit, & absolutio intra forum internum duntaxat consistit, probabilius censeô, quòd prædictæ conditiones, & cautiones etiam simplici, & seriâ promissione, absquè jurejurandò præstari valeant. Pignatellus *cit. l. n. 44. & seqq.* Filliucius *to. 1. tract. 11. cap. 10. n. 332.* Lezana *V. absolutio. n. 9. & seq.* Tambur. *cit. cap. 12. §. 4. n. 7. & 10.* Sporer *cit. l. n. 752.* Gobat *d. l. n. 145.* ubi insinuat, nunquam à se auditum, quòd à Confessario Germano quisquam in simili articulo fuerit juramentò compulsus ad firmandum dictas promissiones. Ratio est, quòd Sacri canones hoc juramentum imponentes præcipuè respiciant forum externum; deinde in foro merè interno plenè credatur tam pro, quàm contra se dolorosè deponenti. Interim salubre quorundam monitum est, ut, si poenitens fluxæ fidei, malitosæ levitatis, & perfidiæ reus sæpius fuisset deprehensus, etiam opportunè impositò iuramentò de præstandis dictis obligationibus excitetur ad penetrandam magis delicti gravitatem, ac evidentio-

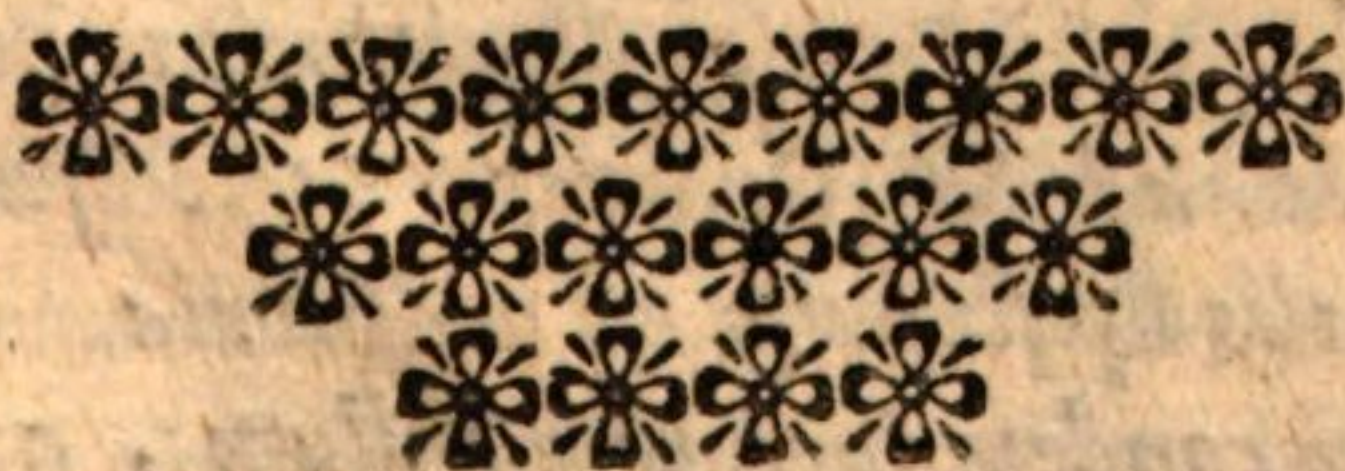
rem propositi firmitatem ; nisi evidens relabendi, & pejerandi periculum obversetur Tambur. *d. l. n. 11.*

263 At illis Authoribus non assentior, qui cum Marchantio apud Bassæum *V. Excommunicatis. sub n. 7.* Gobat *d. tr. 7. n. 136.* & aliis apud Tamburinum *cit. cap. 12. §. 2. n. 2.* docent, per Consilium Tridentinum sublatum esse onus, denuò comparendi coram Superiore, ubi quis à communi Confessario in mortis articulo à censuris reservatis fuisset absolutus. Communis etenim sententia contradicit, & taliter absoluto obligationem comparendi imponit, etsi à Confessario expressè declarata, & injuncta non fuisset, quia *cit. cap. Eos, qui 22.* absolute decernitur prædicta comparitio sub pœna reincidentiae. Nam Concilium Trident. allegato *cap. 7.* non aliter facultatem absolvendi à censuris permittit, quàm prout prius Ecclesia semper concessit ; sed juxta canones superius *n. 259.* productos, non aliter Ecclesia hanc facultatem concessit, quàm sub onere comparendi ad recipiendum mandatum, & complendam satisfactionem ; ergo &c. Bassæus *cit. l. Tambur cit. n. 2.* Cabrinus *p. 1. resol. 79.* sed de h s conditionibus quæstio adhuc recurret in *Parte 2.* hujus Tractatûs.

Pro

Pro corollario præsentis *Capitis primi* ²⁶⁴ subjungo , quòd Confessarius periculò mortis , & simul censurìs arctatum absolvens , præmittere debeat formulam , quæ aliàs pro absolutione à censuris in Ritualibus præscribitur , & ferè consistit in simililibus : *Ego te absolvo ab omni vinculo excommunicationis , specialiter quam incurristi e. g. sacrilegâ violatione immunitatis Ecclesiasticæ ; duello &c. Et restituo te Sacramentis Ecclesiæ , ac fidelium communioni &c.* Preces tamen , & cæremoniæ pro solenni absolutione præscriptæ , in tali articulo , & absolutione intra forum internum duntaxat uti coram aliis citra violationem sigilli adhiberi vix possunt , ita omitti debent , nisi censura foret publica , & occasio ac tempus ad quasdam cæremonias non deficeret. Salmant. *Theol. Moral. to. 2. tr. 12. de cens. cap. 2. n. 19.* Quibus translationem hanc genericam absolvo sub conditione , ut

I. O. G. D.

P A R E R G A

Ex universo Jure Canonico.

1. **A**ctus merè interni constituunt objectum legis Ecclesiasticæ.
2. Lex in presumptione universali fundata semper obligat.
3. Jus gentium est adequatè distinctum à Jure Naturali.
4. Sufficit ad Legem Ecclesiasticam universalem promulgatio Romæ facta.
5. Declarationes Cardinalium vim habent interpretationis authenticæ.
6. S. Pontifex in Reges, & Principes Christianos habet jurisdictionem indirectam etiam quoad politica.
7. Clerici, & personæ Ecclesiasticæ directè non adstringuntur legibus civilibus.
8. Nequit per legem subdito jus quæsitum regulariter auferri.
9. Vitiatur Rescriptum ex falsa causa etiam impulsiva dolosè suggesta.
10. Consuetudo per actus formaliter peccaminosos introduci valet.
11. Electio Summi Pontificis juri, ac institutioni divinæ tribuitur.
12. Existens in quasi-possessione juris eligendi nequit, pendente lite, removeri ab actu electionis.
13. Laborans occultò impedimentò malè electionem, ac prælaturam acceptat.
14. Princeps acatholicus inhabilis est ad coronam Imperialem.
15. Episcopatus est Ordo adequatè distinctus à Sacerdotio.
16. Dubia illegitimitas non ponit impedimentum ad SS. Ordines.
17. Jurisdictio Vicarij generalis Episcopalis est ordinaria.
18. Juxta nunquam condemnare potest illum, quem pri-

Parerga.

vatim agnoscit innocentem. 19. Advocato nefas est suscipere causam, ubi nulla victoriæ spes affulget. 20. Procurator non tenetur appellationem proseguiri. 21. Prælati Ecclesiastici non possunt circa rem immobilem transigere absquè consensu Capituli. 22. Transactio non rescinditur ob detectam lesionem immodicam. 23. Actio realis rectè movetur in foro rei sitæ, etsi reus ibidem non consistat. 24. Reus in omni loco, in quo deprehenditur, valet puniri. 25. Clericus hæres laici actionem contra defunctum cœptam nequit in foro seculari proseguiri. 26. Clerici etiam in causis realibus gaudent privilegiò fori Ecclesiastici. 27. Fas non est Principi laico punire personam Ecclesiasticam in ejus officio delinquentem. 28. Reconventio Clerici in foro laico non permittitur. 29. Præstitum juramentum calumniæ temerarium litigatorem per se non liberat à resumdendis expensis. 30. Bonæ fidei Possessor fructus ex re singulari titulò detentâ perceptos, & virtualiter post evictionem extantes, lucratur. 31. Missio in bonorum possessionem ex secundo decreto nondum rei dominium tribuit. 32. Præsumptio violenta sufficit ad sententiam etiam capitalem. 33. Nequit juramentum deferri reo, dum actor nulla probatione, vel præsumptione juvatur. 34. Res Ecclesiastica malè alienata subsunt præscriptioni. 35. Laici jus decimandi activum contra personas Ecclesiasticas nequeunt præscribere: 36. Possunt tamen ope præscriptionis immunitatem à præstandis decimis acquirere. 37. Res Ecclesiæ etiam mobiles non, nisi quadragenaria

Parerga.

nariâ præscriptione acquiruntur. 38. Beneficiatus Novitiatum in Religione ingressus lucratur beneficii fructus anno S. Tyrocinij obvenientes. 39. Omnes Clerici in officio, & servitio Episcopi ab Ecclesia sua absentes recipiunt fructus beneficiales. 40. Prælatus sine debitis solennitatibus valide nequit repudiare legatum rei immobilis, vel mobilis pretiosæ, Ecclesiæ destinatum. 41. Alienatio rerum Ecclesiasticarum sine debitis solennitatibus est pro utroque foro interno, & externo simpliciter invalida. 42. SCtum Macedonianum etiam in foro interno obtinet. 43. Prælatus citra solennitates nequit in rebus Ecclesiæ constituere hypothecam generalem. 44. Fœmina renuntiare potest SCto Velleiano. 45. Clerici sunt Domini reddituum omnium beneficialium: 46. Nulla tamen lege, vel consuetudine facultatem habent testandi de superfluis redditibus ad causas profanas. 47. Pia legata legi falcidie non subsunt. 48. Successor in fundo non obstringitur ad solvendas decimas ab antecessore nondum præstitas. 49. Religiosus ad Episcopatum promotus à voto paupertatis religiosæ non eximitur. 50. Deficiente dote etiam decimatores contribuere tenentur ad reparationem Ecclesiæ. 51. Lex amortizationis adversatur immunitati Ecclesiasticæ. 52. Valent sponsalia inter impeditos sub conditione secuturæ dispensationis. 53. Sponsalia, vel Matrimonium à liberis parentum injussu, vel indignatione contracta regulariter non præbent sufficientem exheredationis causam. 54. Dubiâ de contractis sponsa-

Parerga.

Sponsalibus libere, judicandum pro libertate in utroque foro. 55. Sub ficta matrimonii promissione usum corporis eblanditus obstringitur in utroque foro ad contrahendum matrimonium cum corrupta. 56. Nulliter contracta post emissum castitatis vel religionis votum sponsalia accedens femina defloratio non firmat. 57. Sicut nec promissio cum corruptione alterius puellae praedjudicat priori sponsae. 58. Valide sponsalibus poena conventionalis adjicitur. 59. Sponsi cum aliis fornicantes peccant etiam contra justitiam. 60. Plus quoad tactus, oscula, & similia, sponsis inter se non licet, quam nondum desponsatis. 61. Subsequens cum alia persona matrimonium sponsalia priora non penitus extinguit. 62. Votum continentiae, vel SS. Ordinum praecedentia non dirimit sponsalia. 63. Aequè sponsa ob supervenientem, aut noviter innotescentem sponsi fornicationem resilire potest à contractu. 64. Matrimonij Sacramentum per procuratorem quoque perficitur. 65. Inter fideles contractus matrimonij non subsistit sine ratione Sacramenti. 66. Haeretici omnibus impedimentis matrimonij per Ecclesiam sancitis obstringuntur. 67. Stante dubio juris circa existentiam impedimenti dirimentis, licitè & valide proceditur ad contrahendum matrimonium. 68. Consors, quæ in principio contractus matrimonialis fictè solum consensit, valet postea defectum supplere, alterâ comparte ignorâ. 69. Ad convalidandum matrimonium cum occulto impedimento, sed debitis solennitatibus contractum, non requiritur denuò
pra-

Parerga.

praesentia Parochi & testium. 70. Matrimonium clandestinum non valet in vim sponsalium. 71. Impedimentum publicae honestatis remanet post dissoluta mutuo consensu sponsalia. 72. Nullus Parochus licite assistit matrimonio, quod cum persona haeretica pangitur. 73. Conditio, seu modus servandae perpetuae continentiae non obest matrimonio. 74. In matrimonio rato S. Pontifex legitime dispensat. 75. Doctores, ut vocantur, bullati, ac in publica universitate non promoti, inhabiles sunt ad dignitates & officia, ad quae jura gradum Doctoratus, vel Licentiatatus requirunt. 76. Expositi infantes accensendi sunt legitimis. 77. Irregularitatem non incurrit, qui pro defensione necessaria bonorum furem obtruncat. 78. Usurae merè lucrativae nulla lege, vel consuetudine legitimantur. 79. Non-usus privilegium absolutum & nemini praejudiciosum haud extinguunt.

Erb, Anselm, / Paurnschneider, Johann Georg / Strobel, Thomas

Forum Sacrum Casuum Reservatorum Seu Tractatus, Theologico-Canonicus: De
Casibus reservatis in genere, et Specie ; ad lib. V. Decretal. tit. 38. De
poenitentiis, et remissionibus ; Partis primae caput primum, de casibus
reservatis in genere, ... ; ad diem 5. Septembris, Anno 1726. Horis ante &

Frisingae [1726]

Diss. 935

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10843264-5

VD18 14917637-001